

Flacăra 10

Magazin ilustrat fondat în 1911 • 5.000 lei • anul 1998

SALA DE
LECTURĂ

K O S O V

Lungul drum al războiului către pace

Fotografie: A.P. PHOTO ROMPRES ■

**LEOPOLDINA BĂLANUȚĂ
NE PRIVEȘTE ACUM DIN ETERNITATE...**

DELFIN

CONSTRUCT

Palat Știrbei Bufta

Este o societate cu capital integral privat, înființată în anul 1990, având ca profil de activitate execuția lucrărilor în domeniul construcțiilor și o cifră a afacerilor de peste 100 miliarde lei.

Delfin Construct realizează toate tipurile de lucrări în domeniile:

- construcții civile și industriale.
- construcții hidrotehnice.
- construcții social-culturale.
- drumuri și poduri.
- restaurarea clădirilor din patrimoniul național.
- amenajări interioare.
- tâmplărie și confecții metalice.
- instalații și placări interioare și exterioare.
- consultanță și proiectare în construcții.

**S.C. Delfin Construct S.R.L. – str. Sebastian
nr. 136, sector 5, București, telefon
410.14.30, fax 410.24.67.**

**Înregistrată la Registrul Comerțului sub nr.
J40/4738/1991, cod fiscal R 1578410, cont
40720508 – Banca Agricolă – SMB.**

Capela Palatului Știrbei

Facultatea de Medicină Veterinară
(Clinic)

Palat Știrbei Bufta

De ce Delfin Construct?

Pentru că:

– Si-a dovedit capacitatea de a lucra la cele mai înalte standarde în domeniu.

– Promovează cele mai noi descoperiri, acordând atenție specială inovațiilor și invențiilor în domeniul tehnologiilor moderne, având și o forță de muncă cu înaltă calificare.

– Datorită calității lucrărilor a câștigat licitații publice la care au participat și firme vechi, cu tradiție în domeniu.

– Are o bogată experiență în realizarea multor lucrări, cum ar fi: restaurarea Facultății de Medicină Veterinară și a Institutului de Cercetări Zootehnice din București, amenajarea bazelor turistice Pantelimon și Tineretului, restaurarea exterioară a Palatului Știrbei din Bufta și a Capelei acestuia, Platforma comercială I.D.M.S. din București, Hala de producție CAMEL-ROCI, Alimentarea cu apă a

Institutul Național de Cercetări
Zootehnice

orașului Bufta, precum și amenajarea și execuția de drumuri în acest oraș, Vile și locuințe, Complex alimentar și benzinărie în orașul Bufta, Complex comercial în comuna Afumați, Mănăstirea Bărsana din Maramureș.

– Execută lucrări cu rapiditate și la prețuri scăzute.

– Are cei mai buni parteneri în țară și peste hotare, cele mai bune tehnologii și materiale fiind rezultatul colaborării cu: Menatwork Est Prefabricate, Macari Center, Noroc S.R.L. și Proterm din Italia, Lindab Sistemline din Germania, Promex S.A., Robiplast și Romstal din România.

– Primirea Trofeului World Quality Commitment, 1997, este o dovadă a recunoașterii angajamentului și griii pe care o are Delfin Construct pentru calitate, pentru pregătirea și bunăstarea angajaților și pentru problemele de mediu.

S.C. Delfin Construct – sponsor al Fundației „Premiile Flacăra”

Serviciul *MoneyGram* prin

BANCA COMERCIALA ROMANA

Serviciul *MoneyGram* reprezintă cea mai rapidă, sigură și comodă cale de a trimite și primi bani de pe tot globul în doar câteva minute.

Nu se poate compara cu nimic altceva.

Comisionul variază în funcție de suma transferată și se plătește numai de către expeditor.

BANCA COMERCIALA ROMANA pune la dispoziție serviciul *MoneyGram* în unitățile sale din:

Arad

Brașov

București

– Sediul Central

Brăila

Cluj

Constanța

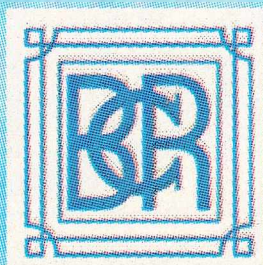
Iași

Pitești

Sibiu

Suceava

Timișoara

MoneyGram

MONEY IN MINUTES WORLDWIDE

IN MEMORIAM – LEOPOLDINA BALĂNUȚĂ 6

Spectacol politic 8

Alegeri în „șapitu”

Cronica mărunta 10

Virgil Măgureanu: „Ar fi contrar legii să nu se verifice trecutul demnitarilor!”
Homosexualii cu revistă

Externe 13

Pace în Kosovo?
Sfârșit de eră în Germania

Reportaj 16

Mafia exportatorilor de forță de muncă

Homo viator 18

Sub Crucea Sufletului (5)

Dosar 20

Bunurile de patrimoniu – Hoția continuă în stil mare

Interviu 23

George Aron în dialog cu Marian Munteanu
„Nu am dreptul să fiu pesimist când e vorba de poporul român”

Cultura fără frontiere 26

Kirk Douglas la anii senectuții
Un Superman în cărucior

Mașina de scris 28

Teatru 30

Teatrul lui Iureș

Film 32

Gataca
Omul cu masca de fier

Inedit 35

„Jucării” pentru oameni mari

Viața mondenă 36

5 întrebări pentru Narcisa Suci
Lui Cătălin Crișan îi place să fie dominat de femeie
Sinaia '98 – s-a născut un festival

Sport 40

„Tricolorii” – Și norocul face parte din joc
Cupele europene – Ne-am luat de-o grijă!

Rețete 43

Horoscop 44

Diversiment 45

Deseori, ziare și reviste, televiziuni și posturi de radio acordă spații largi unor evenimente sau persoane care, de fapt, nu reprezintă nimic pentru istoria planetei. O gâlceavă politică e prezentată cu lux de amănunte, iar descoperirile unui savant trec neobservate; mai importante sunt, în ochii unora, efectele viagrei, curge cerneală din belșug pentru înfățișarea cu lux de amănunte a crimelor, violurilor, tâlhăriilor, în timp ce apariția unui violonist de excepție e, în cel mai bun caz, expediată în câteva rânduri.

MIMMO MORINA

Și, totuși, oricât de nebăgați în seamă ar fi de publicul avid de senzational, există oameni indiferenți la celebritatea conjuncturală. Ei își continuă, cu modestie și fără larmă, demersul menit să înfrunte trecerea timpului: savanți, muzicieni, scriitori, plasticieni, cinești... Printre ei se află, la sfârșitul acestui secol zbuciumat, și poetul Mimmo Morina, de câteva zile oaspete pe meleagurile noastre.

Pentru prima oară l-am întâlnit în Luxemburg, într-o casă în care totul părea că se desfășoară potrivit unui ceremonial protector contra imundului, urâteniei, meschinăriei. Un suzeran afabil și surăzător patrona obiecte și ființe într-un spațiu magic, consacrat culturii adorate cu fervoare. Anii au trecut, au mai urmat și alte întâlniri imposibil de șters din memorie și, din păcate, doar sporadice schimburi de scrisori. Dar acest om educat într-un cuprinzător spirit european m-a determinat, de multe ori, să mă gândesc la el. Fiindcă la puțini am mai găsit o

asemenea neistovită încredere în puterea Poeziei de a ne apropia unii de alții, de a ne face să ne cunoaștem mai bine și de a ne oferi o pavăză împotriva tuturor vicisitudinilor. Și ca secretar al Organizației Mondiale a Poeților, și ca director al prestigioasei reviste **NEeuropa** și ca autor al unor versuri inconfundabile, de o limpezime tulburătoare, el își face auzită convingerea că existența umană poate fi fixată în alte repere, care s-o ferească de orice ultragiurie. Un mic poem pe care îl transcriu poate fi socotit emblematic pentru întreaga sa operă:

„Aici, în îmbrățișarea frenetică,
a Mamei Pământ
s-a născut cântul meu
sfidând sarcasmul
necredincioșilor filistini.”
Dar câți mai au răgazul să asculte vocea
unui Poet?

George Brion

LEOPOLDINA BĂLĂNUȚĂ NE PRIVEȘTE ACUM

Leopoldina Bălănuță s-a născut la 10 decembrie 1934. După ce a absolvit Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică și-a început cariera la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț. În 1959, a sosit la Teatrul Mic unde a lucrat neobosită 40 de ani. A jucat în „Livada cu vișini“, „O batistă în Dunăre“, a întruchipat-o pe Medeea în „Trilogia antică“, pe Ester în „Monștrii sacri“, pe Gittel în „Doi pe un balansoar“, și multe alte personaje ce vor rămâne în sufletul publicului...

A DIN ETERNITATE

O MARE TRAGEDIANĂ ȘI FLACĂRA

Cu Theodor Stolojan, la una dintre primele festivități de decernare a Premiilor Flacăra după 1990 (fotografia 1). În 1994 când ea însăși a primit Premiul Flacăra pentru tulburătoarea sa prezentă pe scenă și în viață. Cu acea ocazie a spus celor aflați în sală: „Zodiacul meu spune că spre sfârșit e bine. Iată că un an răutăcios s-a terminat nesperat de bine și, cum spunea Nichita, mă simt încoronată cu fluturi pe un tron de ierburi verzi...Vă mulțumesc din toată inima.” (fotografiile 2 și 3)

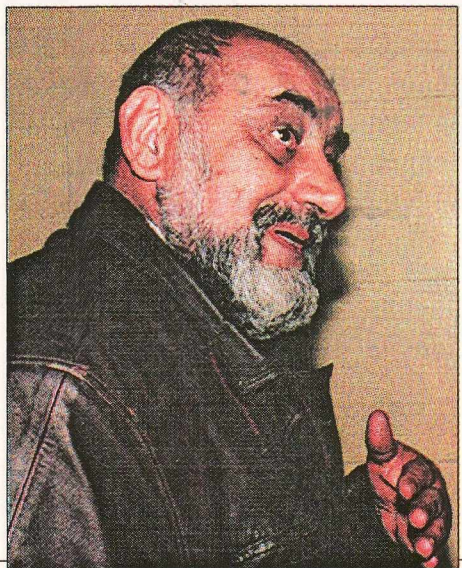
La puține zile după ce actori, regizori, cinești ieșiseră în stradă pentru drepturile lor, Iosif Sava exclama: „Revoltător! Leopoldina Bălănuță mășcăluiește pentru un salariu de liftier... când America și-ar dori o tragediană ca ea...” În fotografia 4, cei doi mari dispăruți se află la Cotroceni, alături de președintele Emil Constantinescu și doamna Sava, la o sărbătoare a culturii românești - Gala Premiilor „Flacăra”

ALEGERI ÎN „ȘAPITU“

La ora la care scriu aceste rânduri, 22 de candidați se bat pentru postul de primar general al capitalei – un adevărat stoc supranormativ, care ar justifica o eventuală lozincă de tipul „Cine-a tras de noi pân'la 22?“

Coerența de acțiune și atitudine a clasei politice românești e vizibilă astfel în următorul detaliu: nu doar că PD opune un contracandidat candidatului CDR, cu care se presupune că se află într-o coaliție guvernamentală, dar și

Viorel Lis, pregătindu-se să intre în șapitu

PSDR-ul lui Sergiu Cunesco scoate la bătaie o alternativă la oferta PD, cu care – dacă memoria nu ne înșală foarte tare – se află chiar într-o alianță. Chiar așa, o mai fi existând USD? Nu mă refer, firește, la valuta cu același simbol...

În rest, avem de toate, dar absolut de toate: candidați independenți susținuți de un partid, candidați independenți de-a binelea și, firește, o ploaie de reprezentanți ai unor partide, dintre care de multe auzim abia cu această ocazie, străduindu-ne să nu le confundăm. Căci una e Partidul Muncitoresc Român, alta – Partidul Socialist Muncitoresc Român și cu totul altceva Partidul Liber Republican Socialist și Democratic.

Pe de altă parte, bătălia electorală tinde să-și merite la modul propriu numele. Nu s-a ajuns (încă) la încăierări fizice, în schimb cele verbale sunt în floare – profitând și de vremea nesperat de frumoasă. Bunăoară, George Pădure îi scrie lui Emil Constantinescu, bătându-i un apropos subtil cum că l-a iertat în '96, când putea să-l amendeze pentru afișele de pe stâlpii sectorului 1, și mărturisindu-i că n-a făcut-o pentru că, la vremea respectivă,

„adulmecam democrația ca un câine care, adulmecă primăvara după o iarnă lungă“. Viorel Lis, deși scrisoarea nu-i fusese adresată (dar, de la Caragiale încoace, chestia asta nu mai contează), îi răspunde lui Pădure că mai bine rămâne la faza cu câinele, care probabil i se potrivește. Într-o previzibilă replică, primarul independent de sector susținut de sectorul PUR, se ia de chelia, de vârsta și de tupeul generalului interimar, care mai avea puțin și-și schimba porecla în renume, ducându-și, adică, interimatul până la capăt.

În paralel, același Lis – inevitabil țința-piept numărul 1 a tuturor celorlalți candidați – primește cadou de la Sorin Oprescu un fărâș, o mătură și „Critica rațiunii pure“, fiind probabil că va folosi cel puțin o parte din aceste daruri, și – oarecum în consecință – anunță desfășurarea unui spectacol de varietăți „într-un șapitou“. Ei!, aici, cu șapitu-ul, trebuie să recunoaștem că ne-a prins pe picior greșit, obligându-ne să plonjăm în dicționare. E drept, „șapitou“ nu există, există în schimb „șapiteau“ (se citește puțin altfel), care – între altele – înseamnă și pânză de cort de mari dimensiuni (vezi

circurile ambulante). Este, cumva, de înțeles, de ce, dl. Lis a vrut să evite termenul de cort, pentru a nu prilejui aluzii răutăcioase.

În toată această agitație lingvistică și literară, s-ar

mai pune – timid – întrebarea „Care e, de fapt, oferta celor aproape două duzini de candidați?“ Păi, care să fie, cea cunoscută: o să asfaltez, o să construiesc, o să luminez, o să ieftinesc, o să dau pe gratis, o să curăț. Și, ca o variație, promisiunea doctorului Oprescu, cum că o să vindece. Dacă-și propune cumva să și opereze, are condiții: anestezia e deja asigurată prin efectul parfumului natural al orașului.

Desigur, orice-ar urma să fie făcut presupune bani. De unde bani? Un singur candidat – cel al PSDR – a venit cu o propunere concretă: din deșeuri. Mai exact, din materiale recuperabile și re folosibile (parcă-parcă am mai auzit cândva refrenul

Sorin Oprescu, visând la un pacient cu multe artere de circulație

astă). Ar urma, spune dl. Câmpurean ca pubelele menajere să fie dublate (triplat, cvadruplate) de unele speciale pentru hârtie, plastic, sticle, recuperarea acestora constituind o serioasă sursă de finanțare extrabugetară a Primăriei.

Singura problemă, zicem noi, este că bucureștenii nu s-au obișnuit încă să arunce gunoaiile nici în pubelele normale. Altfel, ideea ca activitatea Primăriei Generale să fie parțial subvenționată din deșeuri este de-a dreptul simbolică.

Eu tuțulesc; noi tuțulim ei tuțulescu

George Pădure, așteptând alegerile din 2000

„Țigareta II“ (prin II nu trebuie înțeles al doilea episod, ci seria a doua, e ca la „Caracatița“) a ajuns în instanță. Întrucât ședințele Tribunalului Militar Teritorial București sunt publice, a venit în sfârșit vremea să aflăm și noi câte ceva din depozițiile inculpaților. Să aflăm, oficial, căci oricum, în perioada audierilor de la Parchet răsuflase aproape totul, dar știți dv. sum: „surse care doresc să-și păstreze anonimatul și funcția susțin că...“.

Or, ce aflăm? Că s-a făcut contrabandă din timpuri imemorabile, respectiv zeci de transporturi de genul celui cu flagrantu'. Că, după noiembrie '96, s-a luat o mică pauză – normal, trebuiau să-și stabilească oamenii noile conexiuni. Că, în universul oamenilor „descurcăreți“, toată lumea cunoaște pe toată lumea, și un om de afaceri nu se jenează să abordeze un comandant de bază militară aeriană și un colonel SPP ca să le propună o afacere rentabilă pentru toți (mai puțin pentru stat). Că discuțiile se poartă la fel de bine într-o discotecă, în biroul SPP de la Cotroceni sau la un grătar la Scroviștea. Că sunt

Gheorghe Truțulescu a făcut în instanță dezvăluiri senzaționale: în afacerea „Țigaretă II” nu e implicat nici un general

fiecare afacere și în fiecare transport e băgat cel puțin un arab.

Bun. Toate astea le știam sau le bănuiam. Cum rămâne însă cu anticorupția și cu implicațiile la nivel înalt? Păi, rămâne cum am stabilit. Declarațiile lui Truțulescu au stârnit frisoane. Abia după ce-au trecut frisoanele s-a putut observa că fostul parașutist nu inculpase, de fapt, decât pe cei deja aflați în proces. În rest, formulări de genul „Chicheanu a zis că s-a vorbit până la nivel de consilier prezidențial” nu spun absolut nimic. Slavă Domnului, consilieri prezidențiali sunt cu duimul! Sau „Au zis că o să se aranjeze”. Cine o să aranjeze? Cineva. Destituți-l pe cineva. Sau: „Mi-a spus că s-a discutat posibilitatea ca transporturile de țigări să fie reluate în favoarea actualei puteri”, cu precizarea că e vorba de un segment al actualei puteri, de „anumite persoane din anumite instituții ale statului”. Superbe precizări! De parcă o operațiune de contrabandă s-ar putea face în favoarea tuturor demnitarilor dintr-un stat!! Din 3.000 de baxuri de țigări nu le-ar ajunge nici de-un chiștoc fiecăruia...

Aparent, declarațiile lui Truțulescu au făcut totuși o victimă: Petrică Buduru a fost trimis înapoi la Inspectoratul Județean de Poliție Constanța. Trebuie remarcate însă cel puțin trei lucruri: 1. Buduru nu era prima dată în colimatorul propriilor colegi din poliție; 2. El n-a fost destituit de la șefia lui FC Dinamo, unde nici măcar nu era angajat, ci detașat; pur și simplu i-a încetat detașarea, și anume înainte de scandal; 3. Un polițist care e mutat din domeniul sportului în cel al poliției propriu-zise cu greu se poate considera că e văzut de șefii lui ca un infractor...

În rest, abilul Truțulescu, departe de a dezvălui vreo implicare „înaltă” în afacere (pe care, de altfel continuă să susțină că nu o consideră una de contrabandă), din contră – dă certificate de bună purtare, afirmând în instanță că nu a fost implicat nici unul dintre generalii Bușe (contrazicându-l astfel pe Ioan Suciu), Zaharia sau Berechet (contrar cu ce afirmă Dumitru Popescu).

Ce urmează? Nimic. Arabii au tăiat-o demult, majoritatea inculpaților sunt judecați în libertate, după cum or să și rămână, și singurul arestat, în afară de Truțulescu, e un amărât de șofer –

folosiți, ca mână de lucru ieftină sau chiar gratuită, soldați – ordinul se execută, nu se discută. Și că relațiile românașilor în străinătate fiind ceva mai modeste, în

probabil ca să nu se simtă singur domnul colonel.

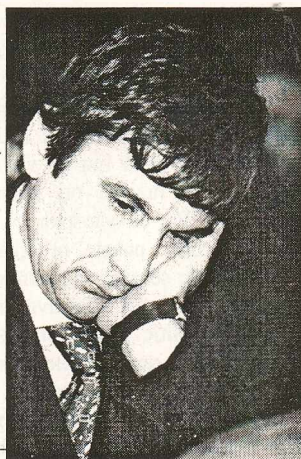
A!, există totuși un rezultat pozitiv: TMTB a decis ca țigările confiscate din depozitul de la Mogoșoaia să fie comercializate. Dacă statul ar fi deștept, le-ar vinde la suprapreț, cu poza lui Truți pe ele, ca să-și mai recupereze din pagubă.

Păcat doar că nu toți românii sunt fumători.

Cronica unei dictaturi așteptate

Toată lumea e de acord că în România lucrurile se petrec anormal și că vor continua să se petreacă astfel. Nu doar clasa politică, ci și mare parte din elita intelectuală își bazează acțiunile și atitudinile pe această realitate. În particular, toată lumea e de acord că viitorul președinte-director general al TVR va fi un dictator.

Oricât de șocante ar fi afirmațiile de mai sus, ele sunt integral susținute de realitate. Dacă n-ar fi așa, atunci bătlia (murdară) care se dă, de atâtea vreme, în jurul funcției de șef al televiziunii de stat n-ar avea nici un sens. Directorul general al TVR este pentru această instituție exact ceea ce este Președintele pentru statul român. El reprezintă instituția, atât față de alte instituții cât și față de public. veghează la buna ei funcționare, mediază eventualele conflicte interne, semnează sau contrasemnează documentele importante care angajează TVR. El nu trebuie să ia decizii administrative mărunte, să stabilească grila de programe, să interzică sau să pretindă anumite emisiuni, să dea afară sau să angajeze. Deasupra sa se află Consiliul Național al Audiovizualului, care stabilește regulile din domeniu, și Parlamentul, căruia i se subordonează televiziunea de stat. Sub el se află Consiliul de Administrație – care pune la punct strategia (publicistică și co-

Pe vremuri, Buduru înscria goluri cu capul – azi, e singurul cap care a căzut

mercială) și supervizează întreaga activitate, directorii și șefii de departamente – care au sarcini executiv-administrative, și restul angajaților – care trebuie să-și vadă de treabă. Dacă așa ar funcționa TVR, atunci cine e director general ar conta doar din punctul de vedere al competențelor lui manageriale, al culturii și inteligenței, al prestigiului.

Dar nu! Toate astea n-au nici cea mai vagă importanță! Așa-zisa luptă dintre „profesioniști” și „politicieniști” n-a existat nici o clipă. De la bun început singura întrebare care a contat, deși nerostită, a fost „Al cui e asta?” Cu alte cuvinte, dacă tot e dictatură, măcar să fie a noastră!

Încât lupta nu va fi câștigată nici de Lucia Hossu-Longin, nici de Cristian Hadjiculea, nici de Alex Ștefănescu, ci de „al nostru” sau „al lor” – și asta, mă grăbesc să precizez, fără ca vreunul dintre candidați să fi privit lucrurile astfel. De vreme ce Lucia Hossu-Longin, opozantă fățișă a regimului Iliescu, a acceptat sprijinul PDSR, iar Alex Ștefănescu (PNTCD) a votat cu N.C. Munteanu (simpatizant PD), e limpede că ei – singurii! – nu au gândit problema în termeni politici. Din păcate, ce-au gândit ei nu contează acolo, „sus”. După cum nu contează nici retragerea din cursă a lui N.C. Munteanu. „Bine c-am scăpat de unu!” și-au zis, probabil, cei care țin cu dinții ca director general al TVR să fie „al lor”.

Dacă bătlia politică s-a dat deasupra capului ei, Lucia Hossu-Longin a avut și un război personal, cel cu Alina Mungiu Pippidi, în care s-au folosit și lovituri joase

Agitația din jurul numirii șefului TVR s-a încheiat brusc și neașteptat, după principiul „Când doi se bat, Dumnezeu știe cine câștigă”. Comisiile parlamentare de cultură au apreciat, mai bine se pare, ezitățile lui Cristian Hadjiculea decât sinceritatea lui Alex Ștefănescu. În plen, Luciei Hossu-Longin i-au lipsit câteva voturi. La reconstituirea cvorumului, Hadjiculea a obținut „din prima” o nesperată majoritate absolută. Astfel a luat sfârșit un lung șir de interimate, care a durat – incredibil – opt ani.

Ce va reuși să facă Hadjiculea rămâne de văzut. Va reuși el să dizolve osificata și imobila structură, să spulbere „bisericuțele”, să dea afară băgătorii de seamă și – drept efect – să ne ofere o televiziune națională atractivă? Prima sa declarație de la instalare e un semn bun: toate posturile de directori vor fi scoase la concurs.

Așa să ne-ajute Dumnezeu!

Virgil Măgureanu:

„AR FI CONTRAR LEGII SĂ NU SE VERIFICE TRECUTUL DEMNITARILOR!“

Text: TOMA ROMAN jr. ■ Foto: FLORIN IONIȚĂ ■

Fostul șef al S.R.I., Virgil Măgureanu, a purtat o discuție cu unul dintre redactorii noștri. După cum veți vedea, dl Măgureanu face două declarații surprinzătoare. Prima ar fi că și inspectorii internaționali cunoșteau vestitul caz „Solventul“, prin care a fost încălcat embargoul asupra Iugoslaviei și că fostul șef al S.R.I. consideră că reglementările internaționale nu au fost sfidate. Dacă e așa, ne întrebăm atunci ce roșt a mai avut „procesul Solventul“? Din câte știm noi, embargoul era foarte strict și în Iugoslavia nu trebuia să intre nici un fel de combustibil, indiferent a cui proprietate ar fi fost. A doua afirmație spectaculoasă se referă la „cazul Alexa“.

Dl Măgureanu susține că ofițerul Constantin Alexa ar fi acționat conform reglementărilor în vigoare atunci când l-a verificat pe Francisc Barany. Asta cu toate că actuala conducere a S.R.I. neagă cu hotărâre că ar fi fost dat vreodată un ordin privind verificarea demnitarilor. Nu putem să ne abținem să observăm că dl Măgureanu face o discriminare clară între cazurile Alexa și Bucur, poate pentru că în „scandalul“ Bucur era direct vizat.

Rep.: Veți fuziona cu P.U.N.R.– Tabără, așa cum se zvonește, într-un viitor apropiat?

V.M.: Cred că ne aflăm doar într-un stadiu incipient al tratativelor cu P.U.N.R. Acum nu pot confirma dacă într-un viitor oarecare va fi vorba de o fuziune ori numai de o alianță electorală. Pot să vă spun cu certitudine însă că numeroase puncte programatice ale celor două partide se aseamănă, în sensul că ambele partide își asumă obiective și teme specifice centrului politic. Aici am găsit un punct de pornire de la care să putem avansa în relațiile noastre. În acest moment însă, discuțiile despre o potențială fuziune abia au început.

– Cum a ajuns dl Tinca să fie candidatul dv. la Primărie? Era dl Tinca încă înainte de 1996 simpatizant al Noului Românii? Îl cunoașteți de mult?

– Între dl Tinca și Partidul Noua Românie nu au existat legături înainte de 1996. Pot confirma faptul că eu personal îl cunoșteam cu mult înainte de a deveni membru în guvernul Văcăroiu. Inițiativa ca dl Tinca să devină candidatul PNR pentru Primăria Capitalei a venit chiar din partea dânsului, nu îmi aparține. Dl Tinca a contactat pe unii membri ai PNR proveniți din fostul PDAR și a fost recomandat drept candidat al nostru din această parte.

– În cazul, deja vestit, „Solventul“ ce s-a întâmplat de fapt? Ați închis ochii la sfidarea embargoului contra Iugoslaviei?

– Eu aș vrea să fac o precizare: faptul că eu, în acea perioadă, octombrie '93 – martie '95 am știut despre existența unei activități la conducta fabricii „Solventul“ din Timișoara, activitatea de pompare de combustibil peste graniță, nu echivalează cu faptul că eu am considerat că România încalcă embargoul. Așa cum am raportat și autorităților superioare de atunci cât și, recent, tribunalului că acel petrol era proprietatea statului iugoslav. El era în

proprietatea unor firme sârbești, iar partea română „Solventul“ a făcut doar activitatea de pompare a 46.000 de tone de petrol peste graniță. Prestarea de servicii s-a făcut cu plata tuturor cheltuielilor legate de acest caz, iar eu cred că asta a fost și în avantajul muncitorilor de la „Solventul“. Trecerea acestei cantități de petrol de la „Solventul“ la Pancevo nu cred că a fost o încălcare a embargoului pentru că în acel răstimp au fost mai multe controale din partea celor ce supravegheau embargoul. Inspectorii internaționali cunoșteau această activitate și probabil petrolul pompat nu era destinat mașinii de război sârbești.

– Redacția noastră deține o informație despre ofițeri S.R.I. implicați în traficul de combustibil care treceau petrol către Iugoslavia în barje având sigla UNICEF...

– Nu există nici o legătură între „Solventul“ și barjele de care vorbiți. Cred, de asemenea, că ofițerii S.R.I. nu au avut nimic de-a face cu acele barje.

– Ați făcut verificări asupra demnitarilor atât timp cât v-ați aflat în fruntea S.R.I.? Este asta o măsură legală? În cazul căpitanului Alexa, actuala conducere S.R.I. susține că acesta a acționat ilegal, de capul său, atunci când a strâns informații despre dl Barany...

– Ar fi contrar legii să nu se facă asemenea verificări asupra trecutului demnitarilor, în special asupra raportului cu D.S.S. E uzual și obligatoriu pentru orice stat și este conform uzanțelor tuturor serviciilor de informații din Occident. La vecinii noștri maghiari, demnitarii și alte persoane publice sunt verificate din 6 în 6 luni asupra evoluției lor în plan particular. Dacă e vorba de relațiile cu fosta Securitate ale unora ce vor deveni demnitari, mi se pare normal, obligatoriu, să se facă verificări, și rapoarte către instanțele superioare. Nu am știință dacă asemenea verificări s-au făcut și după 1996.

Radu Filipescu:

„MIHAI DARIE ARE UN TUPEU FANTASTIC“

Text: TOMA ROMAN jr. ■

– În cartea despre biografia dv. intitulată „Jogging cu Securitatea“ apare ca personaj și actualul secretar executiv al P.D., Mihai Darie. Este el reprezentativ pentru securiștii cu care ați avut de-a face?

– Rolul domnului Darie în cartea de care pomeniți e destul de limitat, dar țin să atrag atenția că dânsul e un caz reprezentativ pentru o parte a foștilor ofițeri de Securitate, care în aparență

aveau o atitudine corectă, dar când era nevoie își depășeau atribuțiile. El era ofițer de contrainformații la Spitalul Fundeni, poziție în care nu ar fi fost obligat să o invite pe soția mea la anchetă, să o ducă la serviciul de cercetări penale. Mai mult chiar, el a făcut presiuni foarte mari asupra șefei soției mele, doctorița Dora Petrilă. Șefa soției mele a încercat să-i explice dlui Darie că soția mea era singura doctoriță

– Vedeți vreo similitudine între vestitul caz Bucur, cel al ofițerului care a sesizat ascultarea ilegală (ordonată se pare de dv.) a unor ziariști și demnitari și mai recentul „caz Alexa”? Nu credeți că ambii ofițeri au acționat la fel?

– În mod categoric, noi nu am avut interceptări ilegale. Pe de altă parte, în timp ce căpitanul Bucur a acționat la instigarea P.R.M. și a lui Vadim Tudor personal, și a comis chiar falsuri în înregistrările făcute, căpitanul Alexa a folosit într-adevăr ilegal un document, dar a

făcut doar atât. El a acționat contrar legii, nu avea voie să mănuiască un document și să-l dea publicității, dar din câte știu chiar și el își asumă această culpă. Căpitanul Alexa însă nu și-a permis să facă acest lucru în numele unui partid politic și la incitarea cuiva. Lui nu i s-a promis că va ajunge un mare om politic dacă va deconspira pretinse înregistrări ilegale. Eu văd o mare deosebire între cele două cazuri și aş spune chiar că ținuta morală a celor doi protagoniști e net diferită, se află la antipodii.

Catinca Roman ocupă sediile P.D. Urmează gărilile și prefecturile

La sediul P.D. din sectorul 3, situat pe strada Hristo Botev, acum câteva zile domnea multă agitație. Câțiva băieți vânjoși cărcuiau

mașini de cusut, manechine, valuri de stofă, diverse ustensile de croitorie. Firi curioase, ne-am întrebat ce pot face P.D.-iștii cu asemenea scule. De fapt este vorba de casa de modă a Catincăi Roman care și-a găsit loc să se exprime artistic tocmai în sediul partidului lui tăticu'. Trebuie să mai spunem că relațiile dintre Petre Roman și Anton Vătășescu s-au tensionat atunci când ultimul, în calitate de vicepri-

mar, nu prea a vrut să-i facă rost de spațiu vestitei creatoare de modă, iar în timp ce Catinca Roman se instalează în somptuoasa vilă P.D.-istă de pe Hristo Botev, Adrian Severin era avertizat să-și strângă lucrurile din str. Modrogan nr. 22 pe motiv că P.D.-iștii bucureșteni nu au pe unde să se manifeste. (T.R.)

Încrederea clienților – atuul Poștei Române

În România, activitatea poștală este semnalată încă din secolul al XIII-lea, poșta devenind, din veacul al XIX-lea, una din instituțiile statului. Apariția, în 1858, a primei mărci poștale românești a fost urmată, în 1864, de Legea Poștală.

Compania Națională Poșta Română a sărbătorit, la jumătatea lunii octombrie, Ziua Mondială a Poștei. Evenimentul, petrecut în incinta Sălii Palatului din București, a marcat crearea Uniunii Poștale Universale, la data de 9 octombrie 1874.

Cu prilejul acestei manifestări, Compania Națională Poșta Română a prezentat realizările, noutățile și perspectivele sale de dezvoltare.

Potrivit opiniei directorului general, dl Nicolae Măzgăreanu, Poșta Română a întreprins anul trecut o analiză riguroasă a propriei activități. Pentru aceasta a fost necesar un sistem organizațional și logistic performant, care depinde în primul rând de integritatea și profesionalismul poștașilor români. Totodată, succesul Poștei Române, aflată pe o piață poștală în continuă liberalizare, depinde și va trebui să depindă de capacitatea sa de a răspunde atât concurenței, cât mai ales cerințelor clienților săi. Au fost deschise noi birouri de schimb internațional în vecinătatea granițelor, obținându-se astfel descentralizarea prelucrării trimiterilor internaționale.

În cadrul programului PHARE, a fost finalizată modernizarea atelierelor de prelucrare scrisori din cadrul Centrului de Tranzit București. Reprezentanți ai Poștei Române au urmat cursuri organizate de DEUTSCHE POST AG, ROYAL MAIL și UNIUNEA POȘTALĂ UNIVERSALĂ (U.P.U.).

Astfel, anul 1997 a marcat pentru prestațiile de poșta internațională ale Poștei Române startul într-o etapă competițională al cărei punct final va fi alinierea la serviciile poștale europene.

(Daniel Ion)

Homosexualii cu revistă

Din câte am aflat, elita homosexualilor și lesbienele din București primește discret, prin poștă, o publicație „de profil” redactată în românește, dar tipărită în străinătate. Despre revista cu circuit închis nu am reușit să aflăm mare lucru, fiind cunoscută discreția persoanelor cu apucături și mai ales aplecări față de cei de același sex cu ele. Totuși nu putem să ne abținem să nu facem nicaiva conexiuni. Unul dintre liderii minorităților sexuale este dl Răzvan Ion, fost ziarist la România liberă și Tineretul liber, actualmente un soi de întreprinzător privat. Ținând cont că el a mai editat un periodic botezat Gay 45 și că are relații strânse cu comunitățile gay de pe afară, parcă ne vine să credem că tot el ar fi și în spatele noii producții gazetărești. (T.R.)

de gardă la Secția Reanimare-Chirurgie cardiacă și dacă el o ia la anchetă sunt puse în pericol viețile bolnavilor.

– Și-a depășit dl Darie atribuțiile conferite de legislația ceașistă?

– Absolut. Chiar dacă a avut până la un punct o atitudine civilizată, când a făcut acele presiuni de care vă spuneam el și-a depășit atribuțiile de securist al Spitalului Fundeni și a avut pe față o activitate de poliție politică.

– S-a purtat brutal cu soția dv.?

– Mai multă agresiune a fost împotriiva doctoriței Petrilă. A amenințat-o, a dus-o la directorul spitalului și apoi a

luat-o pe soția mea și a dus-o la anchetă, unde au preluat-o alții. E interesant ce s-a întâmplat cu el după 1990. La început am aflat că avea o mică activitate într-o firmă, ceea ce părea să-l scoată dintr-o direcție unde trecutul său de securist putea să-l facă acuzabil. După aceea însă...

– Deputatul Vilău, după ce s-a dovedit că a fost informator al Securității, a fost imediat mazilit de către Petre Roman. Colonelul Darie, mult mai vinovat decât Vilău, de ce a rămas pe poziție?

– E o problemă internă a P.D., dar care poate să-i afecteze relațiile cu o ca-

tegorie largă de alegători. Ei nu au făcut public faptul că au cooptat în conducerea partidului un fost securist. Au spus că știau că a fost securist, dar cred că era foarte important să știe asta și electoratul. Mi se pare că dl Darie are un tupeu fantastic, e foarte grav că d-sa a cerut brevet de revoluționar. După ce până în 1989 a fost încadrat într-un serviciu de securitate care a susținut fătîș regimul Ceaușescu, iată că a devenit revoluționar. După ce a fost plătit ani în șir să-l laude și să-l apere pe Ceaușescu, solicită avan-

(Continuare în pag. 12)

România literară – Războiul de 30 de ani pentru cultură

România literară a împlinit, în aceste zile, 30 de ani de nouă existență. 30 de ani în care, datorită unor redactori și colaboratori de excepție, această revistă a dus greul luptei pentru afirmarea literaturii și culturii de valoare, ignorând sau eludând cu iscusință, în perioada de tristă amintire, „comandamentele epocii”, devenind o oază ospitalieră pentru toți cei împătimiți de frumos și adevăr, rezistând multor atacuri nedrepte la care a fost supusă, fiind și azi o prezență inconfundabilă în peisajul publicistic de la noi. La această aniversare **Flacăra** i-a urât „La mulți ani!” iar directorului ei, domnul profesor **Nicolae Manolescu**, i-a dăruit simbolic o pavăză ca să se apere de perfidia adversarilor și armele necesare continuării luptei.

Mai mult oxigen, mai puțină poluare

Sub patronajul Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, Ministerului Cercetării și Tehnologiei și al Ministerului Industriei și Comerțului, Compania RALCOM EXHIBITIONS a organizat la Sala Palatului din București, în perioada 20–23 octombrie, o expoziție și un simpozion (ECO '98) privind Protecția Mediului.

Manifestare tradițională, cu profil tehnico-științific, ECO '98 a ajuns la a IV-a ediție. Aceasta a fost realizată într-o manieră neconvențională, care a atras atenția mass-media și implicat a opiniei publice românești asupra importanței ecologice și protecției mediului.

Astfel, cu sprijinul Societății REBU și al Primăriei Capitalei s-a desfășurat o demonstrație de curățenie a zonei Sălii Palatului. ECO '98 a venit, anul acesta, cu câteva soluții concrete în vederea protecției mediului. Totodată, în cadrul manifestării, și-au dat întâlnire specialiști și cercetători care și-au împărtășit reciproc proiecte și opinii. (Daniel Ion)

(Urmare din pag. 11)

taje materiale exact pentru opusul fostei sale activități. Nu am auzit să, fi avut dl Darie vreun merit special în ce s-a întâmplat în decembrie 1989.

– V-a răspuns ceva dl Roman după ce ați protestat public împreună cu un grup de intelectuali împotriva prezenței lui Darie în „fruntea bucatelor”?

– Nu. Problema e însă în ce măsură e în continuare promovat și agreat. Dânsul are o poziție cheie în partid, e secretar executiv, mai e și directorul unui departament în Prefectura București. Dacă

acest lucru e făcut cunoscut, împreună cu trecutul dlui Darie, restul e problema P.D.

– A încercat să-și ceară scuze de la soția dv.?

– Mi-a trimis o scrisoare personală, a și publicat un articol în presă, în care spunea fără acoperire că nu are ce să-și reproșeze. Eu cred că numai simplul fapt că ai fost membru într-o structură represivă a statului totalitar trebuie să te facă să-ți reproșezi ceva. Dacă el consideră că nu are ce să-și reproșeze, au alții. Numai

apartența la structura pe care s-a bazat Ceaușescu mi se pare ceva reproșabil. Amintiți-vă câți oameni au suferit direct din cauza Securității și cât a suferit întreaga comunitate.

– Cartea despre biografia dv. intitulată „Jogging cu Securitatea” ar fi putut să se cheme și „Cros cu Mihai Darie”?

– Apariția dânsului în carte e destul de limitată, dar cred totuși că dl Darie reprezintă un segment destul de important pentru foștii ofițeri de securitate.

Liga culturală „Fiii Gorjului” a organizat, la jumătatea lunii octombrie, a XVII-a întâlnire a gorjenilor din București și de pretutindeni. „nedeia gorjenească”, cum le place „Fiilor” să o denumească. Cu această ocazie, Muzeul Satului, locul unde s-a desfășurat evenimentul, a fost în sărbătoare.

Înființată în 1993, Liga are drept scop păstrarea și dezvoltarea tradițiilor de pe meleagurile gorjene. Fără sprijinul unor firme particulare și de stat, această ediție poate că nu ar fi avut sorți de izbândă. Dar când există iubitori de cultură, multe lucruri sunt posibile...

Astfel, cadrul festiv al acestei întâlniri a fost însuflețit de numeroși participanți. Salutul de bun venit al gazdelor, adresat de către dl. Romulus Antonescu, directorul general al Muzeului Satului, a fost completat de cuvântul de deschidere rostit de către dl. Alexandru Păsărin, prim-vicepreședintele Ligii culturale „Fiii Gorjului”. Autoritățile județene au fost reprezentate de către domni Nicolae Mischie, președintele Consiliului județean, și de Dumitru Tănăsioiu, subprefectul județului Gorj.

La manifestare s-a remarcat prezența multor personalități din lumea artei, învățământului, chiar și politiciii. Scriitorii Dumitru Bălăeț, Vasile Băran, Nicolae Dragoș și George Peagu, interpreții Emilia Bubulac, Angela Săftoiu și Vasile Topârceanu sau istoricul Gheorghe Iscru sunt doar câțiva dintre cei invitați, ei contribuind la succesul programului.

Noutatea acestei ediții a constituit-o participarea extraordinară a Ansamblului artistic profesionist „Doina Gorjului”, care a sădit în sufletul celor care până atunci nu erau gorjeni, frumusețea și nobletea folclorului acestei zone românești. Liga culturală „Fiii Gorjului” își dorește să înființeze un club permanent în București și o formație folclorică proprie, care să întreprindă turnee naționale și, de ce nu, internaționale precum și să-și continue activitatea de susținere a tinerilor studenți gorjeni, a bolnavilor, a celor năpăstuiți de soartă.

(Daniel Ion)

PACE ÎN KOSOVO

Text: BAZIL ȘTEFAN ■

Foto: ROMPRES ■

Sub amenințarea loviturilor aeriene ale NATO, al cărei Consiliu decisese, cu o seară în urmă, „ordinul de activare“ a forțelor sale militare, președintele iugoslav a semnat, luni 12 octombrie, acordul negociat intens, în cursul săptămânii anterioare, cu emisarul american Richard Holbrooke. Acordul urmărea aplicarea Rezoluției 1199 a Consiliului de Securitate al ONU privind situația din Kosovo, care cerea imperativ Belgradului să înceteze ostilitățile, să-și retragă forțele speciale din provincia rebela, să asigure revenirea în siguranță a refugiaților la căminele lor și să înceapă negocieri cu reprezentanții albanezilor kosovari. În săptămâna care a urmat, deși ordinul de activare a fost menținut timp de cinci zile, apoi prelungit cu încă zece, de recurgerea la lovituri aeriene nu a fost nevoie, pentru că aplicarea acordului a început în trombă, totul indicând spre o ieșire pașnică din criza acută ce a tulburat comunitatea internațională timp de mai bine de șapte luni. Deja joi, la trei zile de la semnarea acordului Holbrooke-Milošević, secretarul general al NATO, Javier Solana, semna la Belgrad un acord privind supravegherea aeriană a provinciei Kosovo de către avioane neînarmate (faimoasele U2 americane) ale NATO. O zi după Solana, era rândul lui Bronisław Geremek, președintele în exercițiu al OSCE, să aterizeze în capitala iugoslavă pentru a semna acordul privind desfășurarea în Kosovo a celor 2.000 de „verificatori“ la sol – diplomați, juriști, dar și militari, în civil și neînarmați – proveniți din numeroase țări membre ale OSCE, inclusiv din Rusia. Acordurile semnate de Solana și Geremek nu erau prevăzute în Rezoluția 1199 a Consiliului de Securitate, dar fuseseră stipulate în documentul Milošević-Holbrooke drept garanție că Iugoslavia își va îndeplini angajamentele.

Un nou război balcanic a putut fi evitat astfel în ultima clipă printr-o strategie occidentală bine gândită: negocieri serioase – duse, înaintea lui Holbrooke, de ambasadorul american în Macedonia, Christopher Hill – sub

amenințarea credibilă a loviturii militare în cazul că Belgradul ar fi refuzat realizarea unui compromis acceptabil pentru ambele părți implicate în conflict și prin care să se pună capăt violenței și dramelor umane din Kosovo și să se demareze un proces de reglementare politică de durată a statutului provinciei, în cadrul frontierelor Iugoslaviei, întrucât comunitatea internațională nu i-a recunoscut dreptul la secesiune. Spre deosebire de Bosnia, unde la o reglementare negociată s-a putut ajunge abia după trei ani de război și numai în urma intervenției militare a NATO, de data aceasta un acord a putut fi obținut după numai șapte luni de ostilități și fără să mai fi fost nevoie de loviturile aeriene preconizate de Alianța nord-atlantică. Mai puține victime, mai puține atrocități (chiar dacă ele nu au lipsit) și, în final, mai puțină ură acumulată ca urmare a vărsării de sânge: toate acestea par premise promițătoare pentru ceea ce abia urmează: reglementarea finală a statutului Kosovei în cadrul Serbiei și Iugoslaviei.

Deși toată lumea a răsuflat ușurată că ostilitățile din Kosovo au încetat (ici-colo s-au mai auzit timp de câteva zile, tiruri de arme, dar cu totul izolat), că pentru aceasta nu a mai fost nevoie de bombardamente ale forțelor NATO, ci doar de arta unui mare diplomat, sprijinită de amenințarea cu un par gros, acordul privind Kosovo nu oferă încă o garanție sigură că pacea și normalitatea au coborât deja pe pământul acestei regiuni. Acordul obținut de Holbrooke este un succes diplomatic indiscutabil, fie și numai pentru faptul că a pus capăt, deocamdată, unui război local și a preîntâmpinat un război de mai mare amploare și noi tragedii umane. Dar și diplomația își are hibe: fiind o artă a compromisului, multe rămân în coadă de pește. Este și cazul acordului privind Kosovo. El răspunde relativ satisfăcător cerințelor presante ale prezentului – încetarea ostilităților, retragerea forțelor speciale sârbe „de întărire“ (nu a

tuturor forțelor de ordine, ci numai a celor aduse din alte regiuni după 1 martie a.c., data declanșării conflictului armat de amploare), revenirea refugiaților, în deplină siguranță, la căminele lor. În acest scop, Holbrooke a obținut de la Milošević, cum am menționat deja, chiar mai mult decât ceruse ONU: o misiune de verificare pe teren a OSCE compusă din 2.000 de oameni (revenind cam un „verificator“ pe 5 kmp și la fiecare 1.000 de locuitori ai regiunii) și zborurile de recunoaștere ale avioanelor NATO. Dar chiar și în această privință există semne de întrebare: verificatorii OSCE vor fi neînarmați, ei putând deveni ușor, dacă Slobodan Milošević va fi de rea credință în aplicarea acordului, ostacoli acestuia – sau victimele agresiunii uneia sau alteia din tabere. Mai ales că, destul de suspect, acordul nu spune aproape nimic despre ce ar urma să se întâmple cu așa-numita „Armată de eliberare din Kosovo“ (UCK). Nici aceasta, nici liderii politici ai albanezilor kosovari nu sunt parte la acord. În baza Rezoluției 1199 a Consiliului de Securitate și UCK este obligată să înceteze ostilitățile – și pare că, deocamdată, o respectă. Dar pentru cât timp? Greu de spus, din moment ce partea albaneză din Kosovo nu s-a angajat, juridic, în nici un fel.

Tocmai de aceea reglementarea finală a statutului provinciei rebele rămâne elementul decisiv, singurul care poate aduce pacea adevărată în Kosovo și, prin aceasta, în Balcani. Or, în această privință acordul semnat de Milošević nu conține decât o „garanție“: că autoritățile sârbe vor începe negocieri cu reprezentanții albanezilor din Kosovo, negocieri în urma cărora provincia ar urma să se bucure de o autonomie reală și s-ar vedea salvată de discriminarea, opresiunea și represiunea din ultimii ani. Cadrul prevăzut de acord pentru aceste negocieri prevede, între altele, instituții provinciale alese democratic, o amnistie, încetarea urmărilor judiciare pentru motive politice și înlocuirea forțelor speciale sârbe cu o forță de poliție compusă în proporție de 90% din albanezi (corespunzător compoziției demografice a populației). Marea întrebare este dacă Belgradul nu se va conforma

până la capăt acestui „cadru” și, astfel, negocierile cu Rugova vor eșua, ce mai poate face NATO? Căci, după cum nota și „Le Monde”, „nu poți declanșa lovituri aeriene împotriva cuiva care nu joacă cinstit la o negociere”. Se va recurge, eventual, la reimpunerea unor sancțiuni economice dure și la prelungirea ostracizării internaționale a Belgradului, dar Miloševici pare a avea deja un răspuns: prietenia și ajutorul Rusiei. Aceasta nu va ezita să i-l acorde, dar problema este dacă mai poate. Sprijinul politic al Rusiei e cert, dar nu și cel economic.

Perspectiva unei intervenții militare a NATO împotriva Iugoslaviei nu avea cum să nu agite și opinia publică românească. Un nou război la frontiere, între o țară cu care am avut întotdeauna relații de bună vecinătate (și de care ne leagă un tratat politic de bază) și alianța în care dorim să fim primiți nu era o perspectivă prea roză. Bucureștii a insistat, firește, pentru căutarea unei soluții politice, făcând tot ce-i stătea în puteri în acest sens. Dar întrebarea chinătoare care cerea totuși un răspuns era: ce vom face dacă, totuși, se ajunge la o intervenție militară a NATO? Aici, limbile se încurcau mai rău ca la Turnul Babel, nu numai în sânul clasei politice în general, ci și în cadrul coaliției guvernamentale. Ba, în guvern, chiar mai abitir decât la partidele de opoziție. Partidele naționaliste se opuneau cu înverșunare oricărei participări. La polul opus, UDMR înclina spre o participare directă la eventualele operațiuni ale NATO, „dacă NATO ne va cere”. Ministrul Apărării saluta pregătirile de intervenție militară ale alianței, iar șeful Statului Major sugera să se pună la dispoziția NATO aeroportul de la Timișoara. Toate acestea se întâmplau în situația în care NATO nici măcar nu ne adresase vreo solicitare! În cele din urmă, salvarea a venit, într-un fel, tot dinspre NATO, care nu a solicitat din partea României, decât acces în spațiul aerian. Problematică era și această solicitare având în vedere tratatul politic de bază cu Iugoslavia, dar mai puțin dramatică. În cele din urmă, președintele Emil Constantinescu s-a hotărât, după consultarea partidelor parlamentare, să întreruască forul competent în materie: CSAT. Decizia acestuia – acordarea accesului aerian „în situații de urgență și neprevăzute”, sprijin umanitar și participarea la faza postconflictuală – a fost remarcabil de echilibrată și conformă cu angajamentele internaționale ale României. Cu toate acestea, pentru ca circuitul balcanic, cu vădită tentă electorală, să continue, Parlamentul a aprobat-o cu o majoritate de numai un vot, datorită absenței din sală a 82 de parlamentari care și-au dat un lamentabil certificat de incompetență. Ca la noi la nimeni. Sârbii s-au supărat și de această minimă facilitate acordată NATO de România, dovedind încă o dată că nu mai văd lumea decât în alb și negru, ba încurcând și aceste două culori. Nu-i bai: supărarea o să le treacă. Mai ales dacă vor aplica cu bunăcredință acordul Miloševici-Holbrooke și vor intra astfel în ape internaționale mai liniștite.

SFÂRȘIT DE ERĂ ÎN

Mitterrand – 14 ani. Adenauer – 13.

Margaret Thatcher – 11 și jumătate.

De Gaulle – 11.

După 16 ani de guvernare, „Era Kohl” a luat sfârșit pe cale naturală, ca o moarte de bătrânețe

Pentru cine a urmărit la fața locului ultimele întruniri electorale ale lui Helmut Kohl și Gerhard Schröder era destul de clar că schimbarea la cârma guvernului german urma să se producă totuși, în pofida faptului că fostul cancelar recuperase enorm în sondaje, apropiindu-se la numai două procente de rivalul său social-democrat. Prea mare era însă diferența „temperaturii de adeziune”, dacă putem s-o numim astfel, a „bazei” populare. La Greifswald, un vechi centru universitar de la Marea Baltică, Helmut Kohl atrăgea în piața orașului, cu patru zile înainte de scrutin, vreo șase-șapte mii de alegători. Discursul său, altfel destul de convingător și chiar aplaudat de majoritatea participanților, avea să fie și bruiat, în câteva rânduri, de grupuscule extremiste, mici, dar gălăgioase, atât de extrema dreaptă, cât și de stânga. Kohl le-a răspuns de fiecare dată prompt și politic corect, dar impresia că politica sa este contestată în cercuri largi ale populației nu a putut fi eliminată.

Ziua următoare, la Dortmund, în bazinul Ruhr, mitingul electoral al lui Schröder: cu ore bune înainte de ora anunțată, coloane nesfârșite de aderenți, veniți în zeci de autobuze de pe tot cuprinsul landului Renania de Nord – Westfalia, se îndreptau spre faimoasa Westfalenhalle, cel mai mare palat al sportului din Europa, într-o ordine desăvârșită. 30.000 de suporteri aveau să umple până la refuz imensul amfiteatru, întâmpinându-l pe Schröder în urale. Și nici un singur glas de protest nu avea să întrerupă discursurile liderilor SPD, dominate de tonul agitar, tradițional, al partidelor de stânga.

Chiar dacă o bună parte din acest efect optic net favorabil SPD se datora, vizibil, unei capacități superioare de „mobilizare”, chiar dacă Dortmundul este un fief social-democrat dintr-un land tradițional social-democrat, atmosfera în care se desfășuraseră cele două mitinguri electorale semna „voința de schimbare” ce avea să fie confirmată la urne mai clar decât arătaseră sondajele de opinie. Dovadă că, în cele din urmă, majoritatea alegătorilor „nehotărâți” se hotărâseră pentru schimbare.

„Era Kohl” a luat sfârșit pe cale naturală, ca o moarte de bătrânețe. După 16 ani de guvernare, un adevărat record postbelic european (Mitterrand – 14 ani, Adenauer – 13, Margaret Thatcher – 11 și jumătate și generalul de Gaulle – 11 sunt

performerii care-i urmează în clasament), programul coaliției creștin-democrat-liberale a lui Kohl se cam epuizase. Eroziunea puterii după o guvernare atât de îndelungată este un fenomen absolut normal. Chiar dacă nimic grav nu se produce în societate ci, dimpotrivă, bilanțul este mai degrabă pozitiv, cum este cazul Germaniei, componenta psihologică își are rolul ei: oamenii se satură, pur și simplu, să vadă mereu aceleași fețe și să asculte aceleași fraze. Impresia mea, la fața locului, a fost, în orice caz, aceea că sfârșitul „erei Kohl” s-a datorat sentimentului că „după 16 ani e bine să mai vină și alții”.

La numai o oră de la afișarea primelor estimări ale rezultatelor, Kohl și-a recunoscut public înfrângerea și și-a asumat, suveran, răspunderea ei, demisionând și din funcția de președinte al CDU. Dacă ar fi putut evita această înfrângere,

Cancela

GERMANIA

retrăgându-se în glorie, cândva, anul trecut, când anunțase că Wolfgang Schäuble va fi succesorul său, rămâne încă de demonstrat. Comentatorii germani cei mai avizați nu împărtășesc această opinie, fiind de părere că ora predării ștafetei către social-democrați ar fi venit oricum. Kohl însuși a ezitat să se retragă anticipat, pentru a-i face loc lui Schäuble și a-i da acestuia timp și prilej să se „profileze”, pentru că avea de moșit copilul său cel mai drag, după reunificarea Germaniei: moneda comună europeană. A mizat pe euro și a câștigat acest pariu; a mizat pe o nouă victorie în alegerile generale (care ar fi fost a cincea!) și a pierdut. Adevărul este că, într-o democrație, puterea nu este, nu poate fi veșnică.

Privită dinspre meleagurile noastre, lupta electorală din Germania a părut mai degrabă un exercițiu retoric. Cu o economie atât de zdravănă, o civilizație atât de avansată și cu doar două probleme ce pot fi considerate serioase – rata înaltă a șomajului și ridicarea „noilor landuri” (fosta RDG) la nivelul celor vestice – germanii au avut de optat pentru formațiunile politice care vor putea administra mai bine, păstra și spori bunăstarea, în folosul întregii societăți. Deosebiriile dintre cele două mari partide politice, CDU și SPD, singurele care s-au aflat la con-

ducerea guvernului în cei 49 de ani ai „Republicii de la Bonn”, privesc doar nuanțe ale politicii: un accent mai mare la social-democrați pe combaterea șomajului, protecția socială și „echitatea fiscală”, de pildă. Doar Verzii, noul partener secund al coaliției guvernamentale, au în program obiective „fundamentaliste”, care nu pot stârni decât zâmbete (abandonarea imediată a energiei nucleare, desființarea armatelor naționale, desființarea NATO). Dar e cert că ele nu-și vor găsi în nici un fel materializarea în programul de guvernare al coaliției conduse de Schröder, pur și simplu pentru că sunt ridicol de irealizabile.

Schröder le-a spus, de altfel, clar Verzilor că „nu au a pune condiții” și că se va îngriji ca stabilitatea economică a țării să nu fie periclitată. În politica Germaniei se vor produce câteva schimbări, îndeosebi în domeniul social, îndeosebi în sensul unei redistribuiri a veniturilor spre păturile mai defavorizate, care să stimuleze consumul și, implicit, producția. Dar liniile mari ale politicii germane vor rămâne, în esență, neschimbate, inclusiv, sau, mai bine zis, în special în domeniul relațiilor internaționale. Ecologistul

Helmut Kohl

Joschka Fischer, care va deveni, potrivit unei nescrise reguli de fier, vicecancelar și ministru de externe, a avut deja ocazia să constate, însoțindu-l pe cancelarul ales în primele vizite de contact ale acestuia la Paris și Washington, că struguriile partidului său în materie de politică externă și de apărare sunt prea acri. Fischer este, de altfel, liderul aripii „realiste” a Verzilor și a făcut deja apel la ecologiștii „fundamentalisti” să nu pericliteze colaborarea la guvernare prin cereri exagerate.

În 1982, când a fost răsturnat din fruntea guvernului federal prin trecerea liberalilor în tabăra creștin-democraților, fostul cancelar social-democrat Helmut Schmidt le recomanda colegilor săi din conducerea SPD să se pregătească „pentru o opoziție de lungă durată”. Helmut Schmidt știa ce spune, dovadă că SPD a trebuit să aștepte 16 ani

pentru a reveni la putere. Germania se distinge printr-o excepțională stabilitate politică: șase cabinete în 49 de ani, iată o performanță de invidiat. Dacă și CDU trebuie sau nu să se pregătească pentru o opoziție îndelungată, rămâne de văzut. Totul va depinde de performanțele coaliției roșii-verzi. Și de ale noii conduceri a CDU și CSU, în care tonul va fi dat, de acum, de Wolfgang Schäuble, respectiv Edmund Stoiber, premierul Bavariei. Ceea ce se poate spune însă de pe acum este că ieșirea din scenă a lui Helmut Kohl (care rămâne simplu deputat în Bundestag) reprezintă un moment istoric. Nimic nu va mai fi la fel ca înainte nici pentru Germania, nici pentru Europa. Kohl a fost nu numai reunificatorul „în pace și libertate” al Germaniei, ci și europeanul cel mai convins, care a dat, timp de 16 ani, impulsuri decisive procesului de integrare europeană, atât pe verticală (piața unică, moneda unică), cât și pe orizontală (extinderea spre Est). Soliditatea și autoritatea sa politică, vizibile în însăși apariția sa fizică, vor lipsi mult nu atât Germaniei, cât Europei. Pentru Kohl, Europa unită nu era un simplu vis sau un simplu interes ca pentru alți lideri europeni, ci o credință și o vocație. Din fericire, pentru ideea europeană, deciziile fundamentale au fost deja luate. Drumul spre Europa va fi încă lung, dar este deschis și clar conturat. Viteza de înaintare s-ar putea însă să nu mai fie aceeași fără Helmut Kohl la cârma Germaniei.

1 Germaniei – Gerhard Schröder

Avocatul Poporului are nevoie de un... avocat

„ÎN ADMINISTRAȚIA ROMÂNEASCĂ SE OBIȘNUIEȘTE CA OMULUI SĂ-I TRÂNTEȘTI GHIȘUL ÎN CAP“

susține ministrul Paul Mitroi, Avocatul Poporului

Text: LILIANA PETRUS ■
Foto: FLORIN IONIȚĂ ■

„În fața unor hotărâri
judecătorești

pur și simplu ne crucim“

Rep.: Domnule ministru, cum ajunge „poporul“ la dumneavoastră? Vă întreb asta pentru că instituția pe care o conduceți nu figurează nici în cartea abonaților telefonici, nici în evidențele serviciului „Informații“. Adresa instituției, de asemenea, nu se regăsește în informațiile publice.

P.M.: După numirea mea, ar fi urmat ca eu și primii mei ajutoari să elaborăm un regulament de funcționare a instituției și să intrăm în acțiune. Ei, lucrurile nu au mers chiar așa! Și voi fi foarte sincer, arătând aspecte care, poate, pentru unii, vor fi neplăcute. De la numirea mea și până în prezent, Avocatul Poporului nu are un sediu, acordăm audiențe în biroul de primire a cetățenilor de la Senat. Din toamna '97 mi-am încropit un grup de juriști și economiști, care să mă ajute, pentru că a trebuit să obținem alocarea de fonduri pentru instituție de la bugetul de rezervă și a trebuit să facem regulamentul. În decembrie 1997 a apărut și regulamentul în Monitorul Oficial, ni s-a aprobat și bugetul pe ultimul trimestru al anului, am făcut și niște achiziții ca să cheltui din acești bani. Din păcate, anul în curs ne-a prins tot fără un sediu. Funcționăm în condiții de provizorat, de aceea telefoanele și adresa noastră nu se găsesc în informațiile publice.

– Totuși, există și o lege în care se precizează că Avocatul Poporului trebuie să primească un spațiu corespunzător. Dacă-i lege, e tocmeală?

– La propunerea senatorului Turianu a fost adoptată, cu unanimitate de voturi în ambele camere, o lege care obligă Guvernul și Consiliul Municipal București să ne ofere un sediu corespunzător în termen de 30 de zile de la publicarea acestei legi în Monitorul Oficial. Legea a fost publicată în Monitor la 24 iunie 1998, dar nu avem un sediu. Nu putem decât să facem presiuni și să așteptăm. În momentul de față, provizoriu ni s-a pus la dispoziție o vilă de protocol din Primăverii. Locul nu corespunde nevoilor noastre pentru că, fiind un organ central, sediul trebuie să fie amplasat într-o zonă accesibilă. La noi vin oameni din toată țara, în general oameni nevoiași, mânâți de necazuri, nedreptăți. Ei nu au bani de taxiuri să ne caute prin Primăverii, o zonă unde nu există mijloace de transport în comun.

– În aceste condiții ce fel de cazuri ajung, totuși, pe masa Avocatului Poporului?

– Vă spuneam că avem un birou comun cu ziaristi, la Senat, tocmai pentru a ușura situația celor care ne caută. Oamenii ni se adresează cu nemulțumiri legate de administrația publică centrală și locală, de la cel mai mic funcționar de primărie până la ministru. Nu avem competență – și țin să precizez asta – în ceea ce privește actele Guvernului, Președinției, Parlamentului, instituțiilor constituționale.

– Câte audiențe ați acordat până acum și care sunt cele mai frecvente nemulțumiri ale cetățenilor?

– Nefuncționând, practic, în 1997 am primit peste 2.500 cereri scrise și am acordat peste 1.000 audiențe. Anul acesta avem, deja, 2.700 cereri și 1.500 audiențe acordate. Cele mai multe cereri, cu părere de rău observ, se referă la activitatea instanțelor de judecată, a Parchetelor de toate gradele. Oamenii sunt nemulțumiți de felul în care li se face dreptate, de timpul îndelungat în care ajung să obțină o hotărâre definitivă și irevocabilă și, în general, de modul cum se judecă. Cetățenii vin cu memorii la care anexează hotărâri judecătorești și în fața unora dintre ele pur și simplu ne crucim. Numai că activitatea autorității

Pentru a se alinia democrațiilor europene, cel puțin la nivel teoretic, Constituția României, adoptată în 1991, vine în apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului cu o instituție nouă – Avocatul Poporului. În esență, rolul acestei instituții este de a apăra drepturile cetățenilor în raport cu autoritățile publice ale statului. Legea de organizare a primei instituții din Constituția României a apărut de-abia în martie 1997, cu o întârziere care spune, deja, destule despre pretențiile democratice ale unui stat. În fine, Senatul a desemnat și conducătorul instituției în cauză. Ministrul Paul Mitroi este primul Avocat al Poporului.

judecătorești, așa cum vă spuneam, este scoasă din competența noastră.

– L-ați sesizat pe ministrul Justiției în legătură cu aceste aspecte?

– Da, dumnealui cunoștea aceste realități. Dacă ne gândim la ultimele declarații de presă ale ministrului Justiției, ele concordă cu cele sesizate de noi. În raportul pe care-l vom prezenta Parlamentului, vom accentua și deficiențele amintite.

„Nu avem unde să ne instalăm specialiști“

– Vă rog să precizați, concret, ce fel de cazuri poate rezolva Avocatul Poporului?

– Este vorba despre orice nemulțumire legată de actele și faptele pe care le emit și le comit funcționarii din aparatul Administrației Locale și Centrale: primari care refuză eliberarea unor autorizații, funcționari care-i nedreptățesc pe beneficia-

Paul Mitroi – Avocatul Poporului

rii ajutoarelor sociale sau nu le dau răspunsuri în legătură cu cererile de locuință, de pensii ș.a.m.d. Sigur, noi nu putem să le oferim oamenilor locuințe, de pildă. Dar îi putem sfătui cum să procedeze pentru a obține o locuință și putem interveni la primării, atunci când se încalcă prioritățile. Cred că cea mai importantă realizare a Avocatului Poporului este instituirea unui alt comportament față de cetățean. Suntem în slujba lui, deci îl primim, îl ascultăm, îl sfătuim, încercăm să-l ajutăm. În administrația românească, din păcate, se obișnuiește ca omului să-i trănțești ghișul în cap.

– Există anumite zone ale țării și anumite categorii sociale care vi se adresează în mod frecvent?

– Foarte multe sesizări sunt legate de aplicarea Legii Fondului Funciar. Ni se adresează oameni din toată țara. N-aș putea să fac un clasament în acest sens. Este sigur, însă, că din Transilvania primim mai puține plângeri și sesizări decât din restul țării.

– Aveți și o explicație pentru asta?

– Am impresia că funcționarii publici din Ardeal sunt ceva mai conștiințioși. Acolo a existat o evidență bună a Cărții funciare, de pildă, fapt care a ușurat aplicarea Legii Fondului Funciar, spre deosebire de alte județe ale țării. Desigur, există și în Transilvania probleme cu justiția, conflicte interetnice, fel și fel de abuzuri. Numai că ardeleni se plâng mai puțin.

– Colaborați bine cu autoritățile statului?

– Până acum, da. Am colaborat în special cu Ministerul Muncii, cu unele prefecturi, cu primari din toată țara. Uneori am rezolvat chiar telefonic probleme care i-au chinat pe oameni ani de zile.

– Câți și ce fel de angajați are Avocatul Poporului?

– Acum suntem 45, cu personal administrativ și financiar contabil. Suntem singura instituție centrală care a angajat, în luna mai, prin concurs, 21 de juriști stagiați. Ar trebui să avem 75 de salariați. Deocamdată, însă, în absența unui sediu, nu avem unde să ne instalăm specialiști.

MAFIA

EXPORTATORILOR DE FORȚĂ DE MUNCĂ

Pe fondul disponibilizărilor din economia națională, agențiile care recrutează muncitori pentru străinătate găesc în România o forță de muncă ieftină și fără pretenții de contracte ferme. Românii sunt dispuși să muncească oriunde, în orice condiții, numai dolari să iasă. Urmările acestui entuziasm față de muncă în străinătate sunt dintre cele mai grave: muncitorii români nu primesc decât o parte din banii promiși, sunt cazați în condiții insalubre, dacă se îmbolnăvesc sau se accidentează nu beneficiază de nici un drept, dacă protestează sunt expulzați, uneori chiar cu pistolul la tâmplă.

Uite firma, nu e firma

Chiar dacă la nivel guvernamental există o convenție doar pe relația Germania, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (M.M.P.S.) avizează, fără prea multe verificări, sute de societăți exportatoare de forță de muncă, pentru aproape toate continentele lumii. Numai pe relația Israel, de pildă, există 126 de firme avizate să recruteze speranța românilor de a câștiga un ban cinstit, dincolo de granițele țării. În absența unor contracte ferme, însă, garantate de convenții bilaterale, orice tentativă românească de a lucra în străinătate este o aventură pe risc propriu. În cel mai fericit caz, după ce achită tot felul de comisioane, în va-

loare de sute de dolari, românii își văd visul cu ochii, adică ajung să lucreze în străinătate. Anul trecut, numai în Germania și în Israel au plecat peste 40.000 de muncitori români. Ei au ajuns pe șantiere unde prestează munci necalificate sau sub calificarea lor și sunt plătiți cu 3-3,5 dolari/oră, sub prețul stabilit inițial. Din cauza banilor puțini și a condițiilor inumane de cazare, unii dintre români își părăsesc antreprenorul pentru care au plecat în străinătate, în favoarea muncii la negru. De aici, până la conflictul cu autoritățile locale nu mai este decât un pas.

Cei mai mulți dintre românii hotărâți să lucreze în străinătate sunt păgubiți chiar în România, înainte de a apuca să plece. Firmele care îi recrutează pretind diverse taxe pentru formulare, traduceri, permise de muncă ș.a.m.d. Oamenii plătesc aceste sume, semnează contracte aparent legale, apoi își fac bagajele. După o așteptare de câteva luni încep suspiciunile. Și când colo chiar așa! Între timp firma intermediară și-a schimbat adresa și numele, iar persoanele implicate nu mai răspund la telefonul știut. Păgubiților nu le rămâne decât să apeleze la poliție și la organizațiile umanitare care acordă asistență juridică gratuită pentru astfel de cazuri. De cele mai multe ori banii nu se pot recupera, pentru simplul motiv că patronii firmelor exportatoare de forță de muncă dispar din România. Alexandru Morărescu, președintele Fundației „O nouă șansă”, care acordă asistență juridică gratuită celor păgubiți în astfel de cazuri, susține că legislația românească este descoperită în fața acestor organizații de tip mafiot.

Peste 10% dintre români nu sunt apti să lucreze în străinătate

Dintre constructorii români plecați să lucreze în Israel, în fiecare an au murit în jur de 40. Se pare că în 1998 statisticile în acest domeniu vor fi mult mai sumbre, de vreme ce într-o singură zi, respectiv 8 mai, pe un șantier din Askelon - Israel, au murit 7 muncitori români. Specialiștii în medicina muncii susțin că accidentele și decesele românilor plecați să lucreze în străinătate se datorează, în principal, faptului că muncitorii prestează activități pentru care nu au calificarea necesară. Pe de altă parte, starea

Dna Mioara Radu spune că Centrul are de-a face și cu extreme de vârstă. Pentru minorii de 16-17 ani este necesar și un acord din partea părinților.

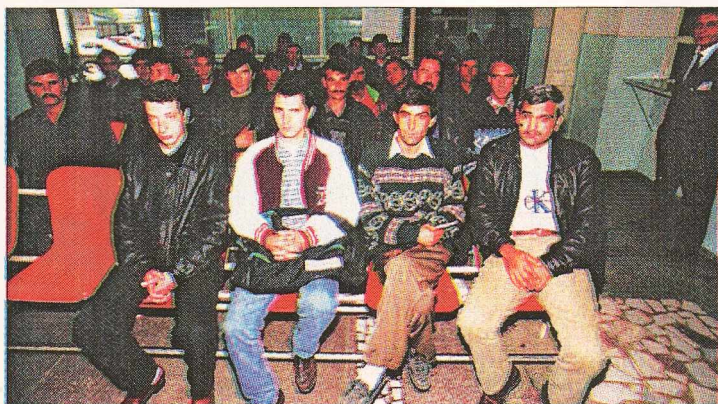
de sănătate a românilor angajați peste graniță lasă mult de dorit.

Așa stând lucrurile, Ministerul Sănătății și M.M.P.S. au avizat, în 1996, înființarea Centrului de testare a forței de muncă, singura unitate medicală din România care eliberează carnetele de sănătate necesare oricărei activități legale în afara țării. În numai doi ani de funcționare, Centrul a testat peste 80.000 de români dornici să-și îmbunătățească viața muncind în Israel, Italia, Argentina, Germania, Canada sau Ucraina.

Potrivit informațiilor furnizate de doamna Mioara Radu, directorul Centrului de testare, cei mai mulți dintre solicitanți sunt bărbați cu vârste între 30-40 ani, calificați în construcții. Numărul femeilor care vor să muncească în străinătate, ca menajere, balerine ori chelnerițe, nu depășește câteva sute.

Baremul analizelor medicale este cam același pentru fiecare țară. Un test complet de analize costă 609.000 lei și include, obligatoriu, probe de reumatologie, biochimie, imunologie, psihiatrie etc. După interpretarea rezultatelor, o comisie de medicina muncii stabilește dacă solicitanții sunt apti sau nu pentru profesia și țara menționate în dosar. Din totalul solicitărilor, peste 10% sunt respinse pe motive de tuberculoză, hipertensiune, afecțiuni cardiace și probleme hepatice legate de alcoolism.

În momentul în care află că nu pot munci în străinătate, pentru că sunt bolnavi, oamenii suferă o dezamăgire cumplită. Dezamăgirea nu se referă la boala depistată, ci la faptul că li s-a spulberat șansa de a-și cârpi veniturile familiei, muncind în afara țării. Specialiștii în medicina muncii speră că și testarea forței de muncă din România se va face, în curând, după baremul stabilit de normele internaționale. Ar fi evitate, astfel, situațiile în care oamenii află că au tumori pulmonare, leucemii sau infecții HIV de-abia când se hotărăsc să lucreze în străinătate și când, de regulă, este prea târziu.

În această vară, speriați de amenințarea șomajului, mulți români și-au petrecut concediul pe la coșile Centrului de testare a forței de muncă. Grupurile mari de solicitanți provin, aproape întotdeauna, din Moldova și Ardealul de Nord.

În exclusivitate pentru Flacăra

Senzaționala călătorie a unui român în America Centrală și de Sud

SUB CRUCEA SUDULUI (5)

Text și fotografii:
POP SIMION ■

„Matrimoniul Păcii“

Lacul Patzcuaro, destinația noastră de azi, se află în inima țării, unde s-au configurat două perioade ale antichității mexicane, zice cronică *Relación de Michoacan* (veacul XVI): prima (900–1200 e.n.) a triburilor sedentare de agricultori și pescari, vorbind limba *nahuatl* și a doua (1200–1530 e.n.) ivită din amestecul acestor sedentari cu triburile migratoare de vânzători-culegători, de altă limbă (*purépecha*), care au ocupat zona lacustră și au întemeiat un puternic imperiu extins pe întreg teritoriul actualului stat Michoacan: este Imperiul Purépecha. Această autodevenire imperială o povestesc trei așezări situate în geana lacului: Patzcuaro-Tzintzuntzan-Ihuátzio; este triumviratul indivizibil, căci indiferent sub ce unghi l-am privi (istoric, social, economic, politic, religios, militar), existența fiecăreia dintre ele este de neînțeles și de neimaginat ruptă din context, lipsită de interacțiunea celorlalte, scoase din **Triunghiul Purépecha**, cum o sugerează chiar titlul relatării noastre. Asta corespunde cu rolul asumat, cu misiunea încredințată fiecărei localități în parte, cu destinația consacrată până la a deveni capitale ale principalelor direcții pe care se bizaia triumviratul, într-o polarizare confraternă: centrul religios era Patzcuaro, cel politic-administrativ era Tzintzuntzan, iar cel militar-strategic i-a revenit localității Ihuátzio. Această țesătură de nedesfăcut vrea s-o exprime relatarea de față. Neamul *purépecha* (ori *tarasc*) era grup culegător-vânător seminomad, de origine necunoscută; din veacul XII avem mărturii ale prezenței lui la Uringuaranpexo, un munte lângă fluviul Zacapú, unde ghidul lor legendar, *el señor Hireti-Ticatame* consfințește alianța cu sedentarii și încheie „Matrimoniul Păcii“, luând de nevastă o localnică. Fuziunea culturală abia înfiripată se va consolida prin raiduri succesive (în Naranjan, Zichacuaro și Uayameo) apoi – urmare unei predicții divine – tribul se împarte în cinci grupe menite a se așeza în tot atâtea locuri diferite: Curinguaro, Pechataro, Tramuco, Pareo și Capacurio. În acest din urmă loc se stabilește cei care își ziceau că sunt Uacusechas („acvilele“ pe limba *purépecha*); ei deveniseră grup dominant și îl aveau căpetenie pe Tariácuri, sub domnia căruia

„acvilele“ au ocupat noi teritorii, trăind vremelnice în Patamu Andaraho și în Tarimichundiro, în preajma lacului Patzcuaro, ca în final să se așeze definitiv la Apunda de Uchichitla, cum se numea pe atunci locul destinat să devină capitala religioasă a marelui imperiu. Aici a întemeiat neamul *purépecha* primul spațiu sacral dedicat zeului său Curicaveri. Reprezentantul pământesc al acestuia, aflat în vârful piramidei sociale, era *Cazonci* (sau *Irecha*), cel mai înalt rang religios, politic și militar al comunității, puterea aflându-se într-o singură mână; tot el o reprezenta pe zeita Cueraváperi, mama tuturor zeilor, dătătoare de viață și moarte, dătătoare de fertilitate, cea încarnată în soare și foc.

Adoratoriul în care oficia *Cazonci* fu așezat pe patru bolovani, semn că aici găsiră ceea ce migratorii căutară demult în Valea Mexicului: „porțile cerului“, loc în care au zidit centrul religios. Vocabula „Patzcuaro“ înseamnă, de altminteri, „locul templelor“ în limba *purépecha*; se află la 2.200 m deasupra nivelului mării, într-o căldare montană unde răcoarea nopții alternează cu blânda căldură a zilei, climat sănătos, de al cărui echilibru anatomic și spiritual ne-am convins noi înșine. Și tocmai peste acest loc considerat sfânt avea să arunce *conquista* un șir de fărâdelegi pe care memoria locului le-a gravat cu acizi tari: pivotul centrului sacru cu adoratoriul suit pe un soclu rectangular-circular, de 800 m lungime fu spulberat de întâiul episcop spaniol, care zidi pe ruinele proaspete Colegiul de evanghelizare, devenit mai apoi Basilica și *Humilladero* („Locul de ispășire“, cum se numea temnița de nesupușenie); mormântul marelui rege antic Tariácuri dispăru și el, calvarizat *post-mortem* sub lespezile unei capele, opera altui prelat venit în misiune de creștinare forțată; uciderea (în 1530) a ultimului *Cazonci* Tangaxoan II de către Nuño Bertran de Guzmán a

provocat, de altminteri, „Răscoala din Michoacan“.

Tata Vasco

Un unic sacerdot spaniol avea să rămână în memoria locului ca real pacificator: e vorba de don Vasco de Quiroga, avocat, lector ilustru, om caritabil și, mai ales, umanist; misiunea lui de evanghelizare are în vedere și organizarea socială a satelor indigene (urmele „satelor-spital“, bunăoară, se văd și astăzi, după cinci veacuri, în Michoacan; ele nu aveau doar rol medical, se exercitau ca loc protector, ospitalier, ce oferea tihnă și hrană nevoiașilor, călătorilor, bătrânilor și orfanilor); Quiroga e catolicul care a înțeles, iubit și cultivat cu nobilă înțelepciune indigenii, motiv ca aceștia să-l numească Tata Vasco. Când acesta deveni

1 – Tzin

episcop de Michoacan (1538), Tzintzuntzan era capitala politică a imperiului Purépecha abia ocupat de spanioli, încă nedestrămat, aflat în culmea puterii, încât Vasco i-a putut cunoaște *de visu* structurile, edificiul social, felul credințelor, zeii adorați, ceremoniile rituale etc. pe care cronică vremii le-a înregistrat minimal ori deloc; destule informații ne vin de la Tata Vasco prin însemnări personale și biblioteca sa de 640 volume (uriasă la acea vreme); azi Biblioteca Municipală e adăpostită, poate justițiar, într-una din multele biserici catolice care invadaseră așezarea. Informațiile ajunse până la noi (incomplete ori fulgurate) vorbesc de faima celor cinci *yacatas* din Plaza Mayor, unde accedem (fotografia nr. 1); poartă acest nume templele cu bază mixtă (rectangular-circulară) ce definesc și disting așezările *purépecha*. Tzintzuntzan (situat pe țărmul nord-estic al lacului, la 57 km de Morelia) este azi un sat de artizani ce reprojetează memoria ancestrală prin idoli lor de lemn, de lut și de piatră; e un realism magic prezent în ceramică, în puzderia de măști și sculptura în lemn (fotografia nr. 2). Doar ochiul atent și răbdarea convorbitorului negrăbit au șansa de a pătrunde tâlcurile ascunse ale acestei simbologii, poate mai elocventă decât fila de istorie ori vestigiul arheologic. Dar să le descifrăm împreună în spațiul restrâns (nici 7 km pătrați al vetrei arheologice) și în câmpul fabulos, practic nelimitat al ethosului popular care cultivă și reînvie astfel zilnic strămoșii, triumfând în urmași; zic astfel, deoarece creatorii populari *purépecha* (indiferent că sunt din Tzintzuntzan, Ukomicho ori Patamban) n-ar zice că „lucrează” să-i pici cu ceară, ei spun că „visează”, modul lor de a sta de vorbă cu

2 – Tzintzuntzan

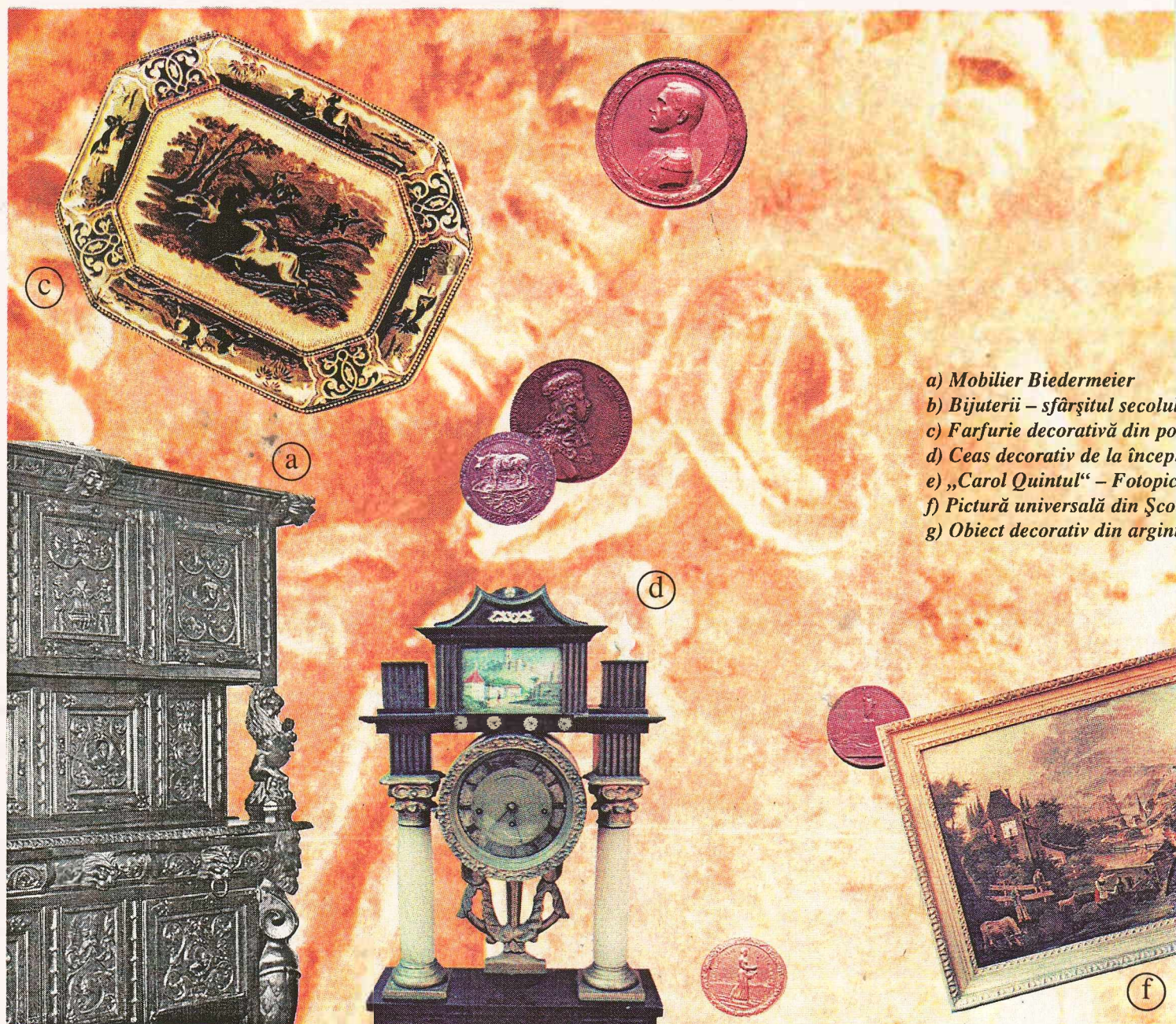
spiritul veșnic viu al strămoșilor, care îi călăuzesc și îi priveghează. Cel mai adesea le apare în „vis” zeul lor călăuzitor, legendarul Curicáveri, instanța divină supremă, urmat de zeii comuni, de fiecare zi, zeii nevoilor firești, între care acced, de-a valma, fără ierarhii, Iisus, fiul Domnului, Cueravaperi – zeita boltei cerești, a soarelui-răsare, muma zeilor terrenali (avea temple în Zinapecuaro și Arari), Fecioara Maria, apoi sfinții părinți ai creștinătății, alături de Xaratanga – zeita fertilității, Uinturopati – zeita porumbului, Thiume – zeul războiului, Peuame – zeita nașterii, Auicanime – zeul foamei, Uhcmo și Apatzi – zeii din *Inframundo* întruchipați de dragoni, monștri fantastici și ființe supranaturale; toți aceștia fac parte, într-un bizar și inocent sincretism, din cohorta „însoțitorilor firești” care iluminează și conduc neamul pe calea nestinsă a vieții, mutând trecutul în

prezent și făcând din acesta viitor, în ciclica reluare a existenței niciodată epuizată. Această viziune o exprimă arborele genealogic al neamului *purépecha*, la rădăcina căruia se afla Hireticáme, creatorul imperiului, în timp ce susul coroanei e populat de fiii bravi ai neamului, mulți ca frunzele arborelui veșnic verde, între care și cei care au inaugurat amestecul de sânge, „creanga spaniolo-*purépecha*”, cum sunt don Francisco Zincicha Tangranxoan și don Antonio Huitzmengari, fiii ultimului *Cazonci* al imperiului. Ce mai „visează” descendenții arborelui magic? Își visează războinicii morți în bătălii, pe care îi înmormântau cu mari onoruri, dându-le merindea pe drumul de sigură reîntoarcere (pâine, vin,

arcuri și săgeți); când murea un *Cazonci*, îi acopereau trupul cu podoabe din aur și pietre scumpe, îl îngropau însoțit de câțiva slujitori, bărbați și femei ce aveau la îndemână unelte de lucru și cele trebuitoare vieții de după viață. Este „visul” care ne situează, îndeobște, în Ihuátzio, capitala strategico-militară a imperiului, azi un sat insignifiant, deșertic, ieșit de sub mantia pădurii Tariágueri, unde arheologii abia încep a-i releva strălucirea de altădată (veacurile IX-XII e.n.); este zona cu vestigii arheologice cea mai extinsă și mai complexă sub raport constructiv din statul Michoacan, cu o suprafață de circa 50 hectare, din care doar o mică parte a fost cercetată și e accesibilă publicului: Piața Armelor cu două piramide-gemene de formă rectangulară așezate pe postament de același gen, în acord cu spiritul sever, militarist, care a guvernat acest loc în antichitatea mexicană. Vorba „Ihuátzio” înseamnă „locul coyotilor”, câinii semisălbatici, pricepuți în vagabondaj, atacul-surpriză și arta prădăciunii, metaforă deloc străină de obișnuințele locului. A fost, se pare, centru de instrucție și avanpost de apărare a așezărilor lacustre contra năvălitorilor, protejând, îndeosebi, cele două capitale în vecinătatea cărora se postase strategic: la sud-vest spațiul sacru (Patzcuaro), la nord-est spațiul politic (Tzintzuntzan). Conducătorul fortăreței a fost nepotul regelui Tariácuri, numitul Hiripan, a cărui faimă se vădi în cuceriri fulgerătoare și în priceperea strategică de a menține *Triunghiul Purépecha* unit, indestructibil, suveran. Toate acestea le sugerează vastul teritoriu (puțin cercetat) al vetrei cu vestigii: Calea Regelui, spațiile podite (zonele de instrucție) *El Mirador* (promontoriu cilindric, posibil punct de observație militară asupra împrejurimilor aflate sub control).

ntzan

- a) Mobilier Biedermeier
- b) Bijuterii – sfârșitul secolului
- c) Farfurie decorativă din po
- d) Ceas decorativ de la început
- e) „Carol Quintul” – Fotopic
- f) Pictură universală din Șco
- g) Obiect decorativ din argint

PÂNĂ CÂND OBIECTELE DE PATRIMONIU NU VOR FI PROTEJATE DE LEGE,

HOTIA CONTINUĂ ÎN STIL MARE

Text și imagini: CIPRIAN ENEA ■

Veniturile anuale ale rețelelor de traficanți cu obiecte de artă din lume depășesc 6 miliarde de dolari. După căderea Cortinei de fier, statele din centrul și estul Europei au devenit zona predilectă pentru achizițiile ilicite de obiecte aflate în patrimoniul național. Și, cu toate acestea, din punct de vedere juridic, „Bunurile de patrimoniu nu sunt definite nicăieri, deoarece nu apar în nici un act normativ care să le apere” (afirmația aparține colonelului Virgil Voiculescu, adjunctul șefului Direcției de combatere a criminalității economico-financiare din cadrul I.G.P.).

XVIII
an englezesc
XX
secolul XIX
flamandă

Datorită unei legislații mai mult decât deficitare, în momentul de față s-a ajuns în situația în care obiectivele ce intră în categoria bunurilor de patrimoniu au același regim juridic precum o turmă de oi, un autoturism proprietate personală sau un banal aparat video. În aceste condiții, singura instituție care poate apăra bunurile de patrimoniu este Poliția (în special cea economică). Dar, această instituție se vede pusă în situația paradoxală de a apăra o serie de valori inestimabile (unele cu valoare rarismă pentru istoria și cultura poporului român) fără să aibă un cadru legislativ adecvat, specialiști, echipament sau o logistică, fie ea și primară. Această stare de fapt, corelată cu tendința celor ce au în proprietate obiecte de patrimoniu de a da curs ofertelor venite din partea traficantilor „de specialitate”, fac din fenomenul migrării bunurilor de patrimoniu o manifestare din ce în ce mai greu de oprit.

După '90, în centrul și estul Europei „s-a traficat” ca-n codru

După căderea „Cortinei de fier” statele din centrul și estul Europei au fost victimele unui trafic intens cu obiecte de artă. Din fosta Cehoslovacie s-au scos în afara graniței peste 30.000 de obiecte de artă, din care au fost recuperate mai puțin de 8%. În Albania, furtul și traficul cu obiecte de artă au căpătat formele crimei organizate. Astfel a fost furată și scoasă din țară întreaga operă a pictorului Vangjush Mio, iar în 1994, Muzeul de Istorie Medievală din Verat a fost devalizat de două ori. Rusia este țara care a renunțat la orice evidențe în acest sens. Ca urmare, piața din Est a fost invadată cu icoane, obiecte de cult și podoabe rusești, lucru care a dus la scăderea interesului pentru obiecte similare, provenite din țările vecine. În Ucraina, marile obiecte și

colecții particulare sunt în mod frecvent ținta furturilor. Un caz cu totul aparte îl reprezintă Polonia, țară din care a fost sustras și comercializat în afara granițelor tot ceea ce înseamnă obiect de valoare. Aici, traficul cu obiecte de patrimoniu către Occident sau peste Ocean a atins cote incredibile.

Pe de altă parte, este adevărat că nici țările dezvoltate nu scapă de furturi, sau spargeri ce au ca obiect bunurile de patrimoniu. Bisericele din Italia, castelele din Franța sau șantierul arheologic din America Latină constituie, datorită faptului că sunt amplasate în locuri izolate, țintele preferate ale spărgătorilor. Dar, de multe ori traficanții sunt atât de bine specializați și echipați, încât își permit să abordeze și ținte deloc izolate. În momentul de față, marile lovituri se dau la muzeele cunoscute (și foarte bine păzite) din capitalele europene.

Pe plan european, comerțul legal cu astfel de obiecte și valori a devenit nesemnificativ fiind eclipsat de rețelele organizate ale pieței clandestine. Cererea actuală a pieței a mărit mult valoarea obiectelor de patrimoniu. În momentul de față, veniturile anuale ale acestor rețele depășesc 6 miliarde de dolari.

România a căzut și ea în capcana vidului legislativ

România, asemeni țărilor din jurul ei, s-a confruntat cu un puternic vid legislativ. De 8 ani încoace, nu există o lege care să reglementeze regimul bunurilor de patrimoniu. Pentru a afla ce face totuși, în aceste condiții, Poliția spre a apăra obiectele de patrimoniu, am apelat la colonelul Virgil Voiculescu, adjunct al șefului Direcției de combatere a criminalității economico-financiare, din cadrul I.G.P. Menționăm că domnul Virgil Voiculescu este cadru activ al Ministerului de Interne din 1971 și din 1975 se află la departamentul care se ocupă de traficul cu obiecte de artă.

„Povestea aceasta cu legislația, în ceea ce privește bunurile de patrimoniu, este mai veche. Ea începe în 1970, atunci când UNE5CO a adoptat «Convenția pentru măsurile ce trebuie luate pentru împiedicarea importului, exportului și traficului de proprietate ilicită a bunurilor culturale». La această convenție a aderat și România, alături de alte 78 de state. Ca urmare, în 1974 a apărut Legea 63, care oferea din punct de vedere juridic o protecție pe măsura importanței culturale a obiectelor și bunurilor de patrimoniu. Dar, după Revoluție, Decretul de lege 90 din 5 februarie 1990 a abrogat Legea 63/1974. Acest decret de lege mai prevedea ca Ministerul Culturii să elaboreze în timp de 90 de zile un nou act normativ care să definească și să reglementeze regimul juridic de apărare a acestor bunuri. Numai că, de-atunci și până

acum au trecut nu 90 de zile ci 8 ani și nu s-a făcut nimic. E drept că din '94 funcționează o ordonanță a guvernului, transformată ulterior în lege, prin care bunurile de patrimoniu nu pot fi scoase afară din țară. Dar asta este o protecție pur teoretică. Ei spun că n-ai voie, dar nu spun ce se întâmplă în cazul în care faci acest lucru. Singura sancțiune prezentă în această lege, și care se poate aplica doar în vamă, este o amendă fabuloasă de un milion de lei, care, dacă o plătești pe loc, se reduce la jumătate. Închipuiți-vă că un traficant ce are un singur obiect în valoare de zeci de mii de lire sterline, nu se sinchisește prea mult de 500.000 lei. În plus, legea nu se poate aplica decât în vamă. Ba, mai rău, vameșii români (ca și lucrătorii noștri, de altfel) nu sunt mari specialiști în obiecte de artă și alte bunuri de patrimoniu. Și mai e un aspect. Știm cu toții în ce condiții se face vama în România. De multe ori bagajele sunt controlate prin sondaj... Ținând cont de toate aceste aspecte, imaginați-vă cât de eficientă este această protecție vamală de care se bucură bunurile de patrimoniu. Am întâlnit oameni, care cu un strop de ingeniozitate, scoteau tablouri sau sticlărie franțuzească chiar sub nasul lucrătorilor de la frontieră. În cazul tablourilor, măzgăleau câteva prostioare cu tempera pe pânză și când ajungeau în țara de destinație spălau tabloul. Cu sticlăria, de regulă, se duceau la un meșter și o îmbrăcau în papură.

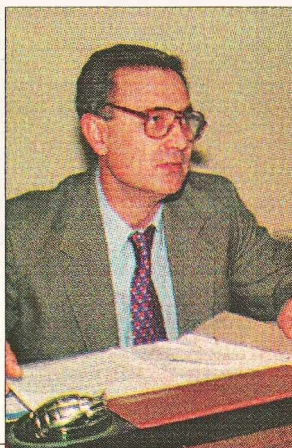
Legea 63/1974 oferea o protecție reală bunurilor de patrimoniu. În țările civilizate legea se ocupă la modul cel mai serios de bunurile de patrimoniu. Proprietarii unor astfel de obiecte sunt obligați nu numai să le declare ci și să le asigure, să înștiințeze statul cu privire la orice tranzacție efectuată. Acest lucru permite formarea unui sistem eficient de apărare împotriva traficului cu obiecte de artă, mobilier etc."

După lege, între un tablou de Rubens și o găină nu e nici o diferență

„După 1990, s-a desființat acel nucleu al Poliției care se ocupa de bunuri de patrimoniu. Toate datele statistice pe care le avem noi la dispoziție sunt valabile până la acea dată. Până la abrogarea ei, Legea 63 prevedea obligativitatea declarării, expertizării și înfișării obiectelor care sunt susceptibile de a face parte din categoria bunurilor de patrimoniu. Din 15 milioane de astfel de obiecte, 800.000 erau deja expertizate și înfișate. Dintre acestea, vă rog să rețineți că 400.000 aveau o valoare excepțională. Ar fi interesant de văzut, fie și pentru o statistică simplă, câte din obiectele catalogate sau din cele necatalogate mai sunt încă în țară. Bunurile de patrimoniu au, după cum v-am mai spus, același regim ca și celelalte bunuri obișnuite. Pentru noi nu ar trebui să aibă importanță dacă s-a furat un Rubens sau dacă s-a furat o găină.

Totuși, fără să mă laud, în România situația este sub control și datorită nouă. Unitățile de profil care ar trebui să păzească aceste bunuri

n-au nici bani și nici interes (mă refer îndeosebi la muzee). Înainte de desființarea Legii 63, exista o structură a Poliției care se ocupa cu obiectele de patrimoniu. Acum aceea structură a dispărut. Lipsiți de personal și de logistica necesară, suntem nevoiți să ne descurcăm oarecum pe cont propriu. Adevărul este că DACĂ AR FI SĂ NE LUĂM DUPĂ LEGISLAȚIE, NOI, CEI DIN POLIȚIA ROMÂNĂ, N-AR TREBUI SĂ NE OCUPĂM DE AȘA CEVA. Dar e păcat de Dumnezeu să lăsăm la voia întâmplării ca traficanții să-și desfășoare liniștiți activitatea. De aceea,

Colonelul Virgil Voiculescu

folosim metode și mijloace specifice pentru depistarea la timp a acțiunilor săvârșite împotriva acestor bunuri. Dar, în ciuda muncii noastre, infractorul rămâne nepedepsit. Să vă dau un exemplu. Aflându-mă în 1995 la un control pe Otopeni, l-am recunoscut pe un mai vechi «client» de-al nostru, care, pe vremea lui Ceaușescu, primise nu mai puțin de 7 ani de pușcărie pentru trafic cu obiecte de patrimoniu. L-am reținut și-n urma percheziției am găsit asupra lui o întreagă colecție de monede, ascunse în pasta de dinți, în crema de ras etc. Evident că n-am avut ce să-i fac. I-am dat 500.000 amendă, i-am strâns mâna și l-am lăsat să plece."

Vânzătorii de ponturi români trăiesc regește în Occident

Piața traficului cu obiecte de artă ține cont, ca orice piață care se respectă, de raportul cerere-ofertă. În țările bogate, cererea din partea colecționarilor clandestini (și nu numai) a devenit atât de mare, încât sumele vehiculate au dus la închegarea unui mecanism foarte bine pus la punct. Două dintre rotițele esențiale ale acestei mașinării sunt traficanții și vânzătorii de ponturi.

Traficanții este cel care se ocupă efectiv de achiziționarea obiectelor de la posesor. De regulă, traficanții este o persoană foarte instruită pe un anumit domeniu. Gradul său de specializare îl depășește de multe ori pe cel al specialiștilor „oficiali”. Această specializare este obținută pe cont propriu, prin experiența acumulată de-a lungul timpului.

Vânzătorii de ponturi sunt români care au plecat din țară și care, odată stabiliți în străinătate, trăiesc din traficul de informații. Ei oferă traficanților informații exacte despre un anumit obiect. Traficanții află cu precizie valoarea obiectului, modul în care este păzit,

locul de amplasare, date despre personalitatea proprietarului ș.a.m.d. Având toate aceste date „puse pe tavă”, traficanții evaluează „cu profesionalism” dacă obiectul poate sau nu să fie sustras. În funcție de comanda pe care o are, de informațiile primite și de valoarea obiectului, se stabilește prețul pe care-l primește vânzătorul de ponturi. Sumele sunt cuprinse între 5-25% din valoarea comenzii.

În momentul de față, cele mai căutate „mărfuri” de acest gen din România sunt: pictură universală, mobilier de școală universală (în special germană și franceză), bijuterii, argintărie, obiecte numismatice, ceasuri, obiecte tehnice în general, sticlărie franțuzească, automobile de epocă, argintărie emailată etc.

Cum s-a furat un tablou de Rubens

Între 1993-1994, la Cluj-Napoca a funcționat o filieră care a implicat peste 20 de persoane și a avut ramificații în județele Arad și Bihor. Bunurile comercializate pe piața neagră au depășit zeci de milioane de lei. Alte cazuri sunt cel al fostului atașat comercial al ambasadei Italiei la București, care a încercat să scoată ilegal din țară peste 100 de obiecte de patrimoniu, și cel al turcului israelian Nasen Can, care a făcut „afaceri” de proporții în România. Acesta din urmă a încercat să scoată ilegal din țară peste 3.000 de obiecte. Bunurile erau ascunse în spațiile special amenajate ale unui autocar de turiști. Turcul a recunoscut că efectuează de mai multă vreme, în mod sistematic, astfel de transporturi.

De senzație a fost furtul picturii „Judecata de Apoi”, a lui Rubens. Modul în care au operat traficanții a fost următorul. La fața locului s-a deplasat o echipă de traficanți, care s-au dat drept specialiști ai Muzeului Național de Artă. „Specialiștii” au „expertizat” și fotografiat pictura. Ulterior, familia păgubașului „a câștigat” un sejur pe litoral, aranjat evident de către traficanți. Aceștia au confirmat telefonic proprietarilor Rubens-ului că sunt câștigătorii concursului. Furtul a fost realizat în lipsa proprietarilor.

Nici Brâncuși „n-a scăpat” de traficanți. În 1996, din Cimitirul „Dumbrava” din Buzău a fost furată statueta „Rugăciune”, cu intenția de a fi vândută în străinătate. Un caz aparte îl constituie cel al angajaților diverselor muzee, care cad pradă tentației de a fura din propria gestiune.

Automobil „Oldsmobile” – începutul secolului XX

GEORGE ARION în dialog cu dl. MARIAN MUNTEANU

**„Nu am dreptul să fiu pesimist
când e vorba de poporul român“**

George Arion: Potrivit revistei „Flacăra“, v-ați ocupa cu comerțul de arme. E adevărat?

Marian Munteanu: Nu. Iar faptul că sunt în contact cu persoane din diverse sectoare industriale din România nu înseamnă că fac comerț cu acele produse. Dacă cineva are prieteni pictori nu trebuie să tragem concluzia că neapărat le și vinde tablourile. Contactele mele cu industria de apărare nu înseamnă „comerț cu arme“. Există unele proiecte, dar de cu totul altă natură. Spre exemplu, un proiect de reconversie și recalificare a forței de muncă inițiat de sindicatul „Avram Iancu“. Fiind fondatorul unei agenții specializate în plasare de personal, am încercat să dau o mână de ajutor în acest sens. Era vorba de obținerea unor contracte foarte avantajoase, pentru câteva mii de oameni care, altfel, sunt amenințați de spectrul șomajului. Nu cred că este rău să ajuti niște oameni să-și găsească locuri de muncă. Tot astfel, în cercurile de afaceri sau politice internaționale în care am acces, am obiceiul să vorbesc de bine România, industria ei, realizările ei... Nu mă număr printre cei care, când se duc în străinătate, spun că în România totul merge rău! Am susținut mereu ideea că în România se produce în continuare, că există capacități și am invitat pe cei interesați să vină și să ia contact cu realitățile de aici. Iar faptul că am anumite cunoștințe în cercuri de afaceri din unele țări arabe iarăși nu este un secret, dar nici ceva senzational. Pur și simplu sunt niște lucruri firești... Dar de aici și până la „comerț“ și încă „cu arme“, e cale lungă... Sigur că, cel puțin în alte publicații,

am mai fost găzduit cu un interviu în urmă cu câțiva ani, numărându-mă chiar printre laureații premiului instituit de revista dv.! Este o condiție deontologică pentru oricare reporter să verifice sursele. Dar, am impresia că, de fapt, articolul acela din „Flacăra“ este un atac la adresa PD...

– Mai curând!

– ... decât la adresa mea. Cu atât mai absurd cu cât contactele mele cu PD nu sunt de această natură. Desigur, cunosc câteva personalități din acest partid, dar nu îl cunosc pe dl. Mihai Darie,

despre care reporterul revistei dumneavoastră afirmă că ar fi... coacșonar la „Valahia“!!! Nici pomenală! După 9 ani de economie de piață, ar trebui să se știe foarte bine că există o instituție numită

– Era spectaculos ca, la fel ca Rimbaud care renunță la poezie și face apoi comerț, să afli despre Marian Munteanu și comerțul cu armament.

– Îmi pare rău că am fost pus în situația de a acționa în judecată jurnaliști, ceea ce n-am mai făcut niciodată. Am fost atacat de-a lungul timpului foarte urât în presă cu tot soiul de minciuni și lucruri inventate. Întotdeauna însă, fiind un susținător al principiului libertății presei, am preferat să nu fiu printre cei care intenționează asemenea acțiuni. Din păcate, există încă jurnaliști care –

mituiți sau din simplă ticăloșie – dezonorează și compromit principiul libertății presei. Aceștia trebuie acționați în justiție și sancționați potrivit legii.

– Dar, după ce am discutat acest episod și personal îmi cer scuze pentru că s-a publicat ceva neconfirmat, haideți să discutăm lucruri mai serioase și mai importante.

– Tot răul spre bine! Iată o ocazie de a ne reîntâlni.

– Ce mai știți de Piața Universității?

– Am mai spus-o și cu alte ocazii: aparține vieții noastre, aparține momentului istoric pe care-l traversăm, suntem legați de ea și cei care dorim și cei care nu dorim acest lucru. Eu, când spun Piața Universității, mă gândesc la Decembrie '89; de altfel, așa s-a și ajuns la Piața Universității din '90. Aici ne-am recâștigat libertatea. Piața Universității rămâne un reper care ar trebui să ne dea mult de gândit, mai ales că afirmațiile și cerințele de acolo nu au fost încă îndeplinite.

– Care ar fi cauza?

– Cauzele stau în fiecare din noi, în neputința noastră de a ne uni eforturile în acțiuni majore. Ne risipim în conflicte și mize mici, ignorând marile mize care pun în joc întreg viitorul nostru; la nivelul întregii societăți se consumă energii uriașe pentru lucruri neimportante.

„Ceea ce s-a cerut în Piața Universității nu a fost încă îndeplinit!“

bănuiesc, s-a trecut cu ușurință peste aceste lucruri, căutându-se senzationalul. Trist este că nu s-a ostenit nimeni să dea un telefon să întrebe: „Domnule, e adevărat ce am auzit noi undeva?“, că se aud multe lucruri, știți și dumneavoastră... Regret că așa ceva s-a întâmplat și cu revista „Flacăra“ în care

„Registrul Comerțului“ unde oricine poate verifica numele acționarilor unei societăți. Este, deci, limpede că reporterul cu pricina a făcut un lucru cu rea intenție, ceea ce mă întristează cu atât mai mult cu cât o asemenea incorectitudine a putut apărea într-o revistă de prestigiu.

tidele ce s-au succedat la guvernare? Nici unul. Interesele cui sunt protejate dacă se spune că românii nu trebuie să fie proprietari în propria lor țară? Dacă se vinde o întreprindere la preț „de piață”, ei bine, acei bani să ajungă la proprietari și nu la cine știe ce fepese sau altă instituție de stat care i-ar gospodări (chipurile) mai bine! Nu statul trebuie să primească acești bani, ci cetățenii României. Eu am încredere în proprietatea privată, în inițiativa particulară. Iar inițiativa particulară nu va putea fi încurajată cu „reforme” etatiste. Acea atitudine paternalistă „noi, de la centru, știm mai bine” trebuie să dispară. Pe mulți politicieni îi preocupă însă imagini electorale, teorii fără conținut.

- Nu credeți că retragerea tinerilor din prim-planul vieții politice și sociale a dus la situația în care ne aflăm și că s-a și dorit acest lucru?

- Cei care eram „tinerii din '90” nu am mers pe ideea că noi suntem cei chemați să hotărâm ce trebuie și ce nu trebuie, și nici nu am dorit să înlocuim generația matură în pozițiile de conducere în societate. Eram destul de lucizi ca să înțelegem că o societate trebuie condusă de o elită matură, competentă, cu experiență.

Sigur că vedeam un rol important al tineretului, acela de a aduce un plus de energie, de vigoare,

de dinamism... Însă, din păcate, clasa politică a procedat așa cum știm: fie cu ostilitate și violență împotriva tineretului, fie cu dezinteres, după '96. Totul pe un fond comun: ineficiența. A fost o mare dezamăgire pentru mulți, foarte mulți tineri.

Decepția s-a transformat, la unii, în dorința de a pleca, la alții în hotărârea de-a nu se mai implica în nimic. Unii mi-au și spus: „Pierdem timpul! Bine cu sila nu poți să faci!” Tinerii de atunci s-au ridicat cu sinceritate, nu voiau să ia locul nimănui. Era însă responsabilitatea generației mature să selecteze valorile și să meargă împreună mai departe. Nu s-a procedat așa deși teama unora că își vor pierde pozițiile privilegiate era absurdă. Cei mai mulți din tinerii de atunci nici măcar nu s-au înscris în vreun partid.

- Nu credeți că e rău acest lucru?

- Există o lipsă de încredere în tipul de politică pe care-l fac partidele de la noi, în partide, ca formule ideologice.

- Dar delimitările ideologice sunt destul de nesemnificative.

- Tipul de viață politică, această permanentă coborâre în derizoriu, lipsa de seriozitate, lipsa de decizie... Eu știu că dacă arde casa de acolo, ne strângem zece inși să stingem focul! Să-l stingem, nu să discutăm despre care-i mai grozav și să mai bine cu găleata. Ne-am dus să stingem focul, asta ne adună, acesta-i obiectivul comun.

- Într-o discuție pe care am urmărit-o la TV (fiind vorba de presa care a evoluat, în timp ce clasa politică a bătut pasul pe loc), s-a avansat ideea că în timp ce gazetarii sunt tot cei vechi, cu experiență, buni chiar dacă au schimbat sensul, noi, românii,

Dumneavoastră, cei din presă, fără îndoială că sesizați acest lucru. Apar mereu întâmplări care atrag atenția, dar sunt alte lucruri, poate mai puțin spectaculoase ca mod de prezentare publică, dar cu efecte mult mai grave. De exemplu, privatizarea, împrumutarea, așa spune eu. Trăim în continuare într-o societate în care peste 80% din capitalul industrial este în mâinile statului, este prost administrat, avem pierderi de zeci de miliarde de dolari în ultimii 9 ani, pierderi care ne afectează pe toți. Când oamenii au cerut libertate, au cerut și repunerea în drepturi a populației țării. Dar, nici unul dintre guvernele care s-au succedat nu și-a

„Nu am încredere în capacitatea statului de a gospodări mai bine. Eu cred în proprietatea privată...”

asumat tranșant și decisiv susținerea ideii de reîmproprietărire a românilor. Suntem o țară fără proprietari; toată averea națională, așa „neperformantă” cum zic unii că ar fi, trebuie dată oamenilor care, în condiții atât de grele, în zeci de ani de muncă, sub robia comunismului, au trudit, au creat aceste bunuri trăind așa cum au trăit. Ei sunt proprietari, singurii proprietari de drept...

- De ce credeți că nici un guvern și de fapt nici un om politic nu a fost tranșant în această chestiune? Nu cumva este chiar un refuz al populației de a deveni proprietară?

- Nicidecum. Populația nu este lăsată să înțeleagă acest aspect. Rolul partidelor politice este și acela de a prezenta electoratului soluțiile optime, de a explica alternativele avantajoase, însă foarte mulți dintre politicieni au fost preocupați, repet, de mizele mici, planuri cu bătaie scurtă, operațiuni conjuncturale, interese rapide de natură electorală sau de grup.

Au existat specialiști care au argumentat public nevoia unui asemenea program. Mă refer, de exemplu, la economistul Constantin Cojocaru, care a făcut asta încă din '90. Cine l-a susținut, dintre par-

clasă politică n-am avut; ea abia acum se naște, în chinuri.

– Nu sunt de acord. Noi am avut o clasă politică și anume cam aceeași care se manifestă și acum: clasa educată sub dominația partidului comunist.

„Nici un fel de dictatură nu poate însemna o ieșire din impas“

De asta este în halul acesta viața politică. Nu pentru că oamenii ar fi rău intenționați ci pentru că se trag ponoasele unor obiceiuri create de-a lungul vieții lor. Nu sunt neapărat vinovați; așa s-au obișnuit. Or, exact la fel este cu presa. Priviți câtă dihonie a semănat presa după 1989; și acum sunt unii jurnaliști care scriu vrute și nevrute. Chiar jurnaliști iscusiți în mânăuirea condeiului, îl pun în slujba unor interese puțin lăudabile. Eficiență au, într-un fel, și unii și alții. Mulți comuști au rămas pe poziții, blocând și administrând prost, ca întotdeauna, mulți jurnaliști continuă intoxicarea morală a societății. Și unii și alții folosind alt tip de discurs, mai „coafat“, mai „democratic“ dar urmând aceleași direcții dezastruoase! Asta e, suntem o societate echilibrată, armonioasă, omogenă chiar. Dacă se petrece ceva la Buhuși, se petrece și la Zalău. Într-o astfel de societate până și relele devin stabile: schimbarea domnilor, bucuria nebulilor!

Revenind la punctul de plecare, noi nu am căutat, încă, soluția în fiecare din noi pentru rezolvarea acestor probleme. Cred că generația asta încă tânără, care evită, într-o proporție foarte însemnată, orice implicare în zona direct politică o face tocmai pentru că, pe de o parte, nu dorește să cadă în politicianism și, pe de altă parte, nu reușește să-și găsească mecanismul de coagulare.

– Ce i-ar putea strânge din nou?

– Din păcate, mi-e teamă că o să-i strângă căderea cumplită în care ne afundăm tot mai mult.

– Privind spectrul nostru politic, în ce direcție credeți că ar trebui să meargă țara pentru a scăpa cât de cât de belelele pe care le are?

– Cred, în continuare, într-o direcție conservatoare, în sensul clasic al cuvântului. Cred în proprietatea privată, în întărirea rolului întreprinderilor particulare în economia României,

în necesitatea protejării valorilor tradiționale, culturale, spirituale. Noi, ca popor, trebuie să ne pregătim să facem față competiției și concurenței. A ne deschide pentru o competiție dură fără a avea mai întâi pregătite mecanismele interne mi se pare

sinucidere, ceea ce se și întâmplă de fapt.

– Credeți că o dictatură de dreapta – pentru o perioadă – ar însemna o ieșire din impas?

– Nu. Nici un fel de dictatură nu poate însemna o ieșire din impas. Nu accept ideea de dictatură, indiferent dacă sunt în interiorul puterii sau în afara ei. Iubesc prea mult libertatea și cred că nu putem fi cu adevărat liberi decât apărând și libertatea semenilor noștri. Dar un regim de mai multă autoritate (dar nu ideologică) ar fi cu totul altceva. Un regim care să asigure ordine în viața economică, să asigure dreptul de proprietate al cetățenilor României, să asigure oprirea acestei demente infraționale. Cred că avem nevoie de un regim autoritar, non-ideologic, bazat exclusiv pe competență, pe performanță. Nu poate exista performanță într-o societate dominată de infractori. Nu avem nevoie de „libertatea“ de a ucide și de a fura. Astea nu sunt libertăți. Din păcate, nu am depășit încă momentul '89. Suntem în continuu regres, dar să sperăm că nu va fi așa la nesfârșit. E păcat să irosim șansele pe care încă le avem, șanse pe care vorbăria politicianistă pur și simplu le anulează.

– Dar, oare, regimul actual nu a dorit sau nu a putut să facă aceste lucruri?

– În politică nu contează ce vrei, ci ceea ce faci. Ei sunt managerii societății românești, sunt responsabili pentru toate problemele și sunt datori să le rezolve. Dar trebuie o altă gândire politică. În 1991 am declarat public că sunt de dreapta – o premieră la ora aceea, când toți se îngheșuiau cu grijă cât mai aproape de „centru“ – și că doresc să promovez un curent politic de dreapta. Credeți că am avut parte de dialog, de contra-argumente, de idei? Toți au sărit și au strigat „Aoleu, vin fasciștii!“ S-a inoculat un soi de spaimă colectivă, și ideea nu a putut fi dezvoltată.

– Am asistat, de curând, alături de dumneavoastră, la o lansare de carte la care erau prezenți și oameni politici, chiar președinți de stat și v-am urmărit cum priveați acea întâlnire: cu detașare și cu o ușoară maliție, contemplând-o ca pe un spectacol de marionete și nu v-ați putut stăpâni, spunând la un moment dat „Nu-și dau seama cât de efemeri sunt“. Ați ajuns la faza în care ceea ce se petrece pe scenă să nu vă mai atragă să vă implicați ci doar să contemplați, repet, cu maliție, cum se desfășoară scenariul respectiv?

– Dumnezeu a vrut să fiu pus în situații în care am putut înțelege ce înseamnă să fii susținut de mulți sau să fii urât de mulți. Există un mare risc: acela de a-ți imagina că ești mai grozav și mai important decât ești cu adevărat. Și zic eu că Dumnezeu m-a ajutat să nu-mi pierd controlul și să înțeleg un lucru esențial: dacă te aplaudă 50.000 de oameni într-o piață publică nu devii, prin asta, mai deștept sau mai priceput. Rămâi așa cum ești. Și, de asemenea, că a conduce oameni trebuie să însemne, de fapt, a fi în slujba lor. Am înțeles atunci ce se petrece în mintea unor nefericiți politicieni care, pentru simplul fapt că sunt intens mediatizați, și dați la TV, își închipuie că au ajuns la înțelepciunea absolută. Rolul unui conducător nu este acela de a oferi el soluții la toate ci de a crea cadrul de manifestare pentru ca adevărații profesioniști să-și exercite nestingheriți prerogativele. Societatea noastră chinuită încă nu a găsit resurse

pentru a-și selecționa și promova managerii de care are nevoie, liderii de care are nevoie.

– Revenind la Piața Universității, care este momentul cel mai tulburător emoțional trăit atunci?

– 21 Decembrie 1989.

– Mecanismul puterii vă fascinează?

– Mă fascinează un singur lucru: posibilitatea de a face bine. La noi, mecanismul puterii favorizează răul. Ar trebui să fim interesați de cum să facem ca el să nu ne distrugă. „Obsesia“ vieții mele este ideea de libertate.

– Cum va evolua Marian Munteanu?

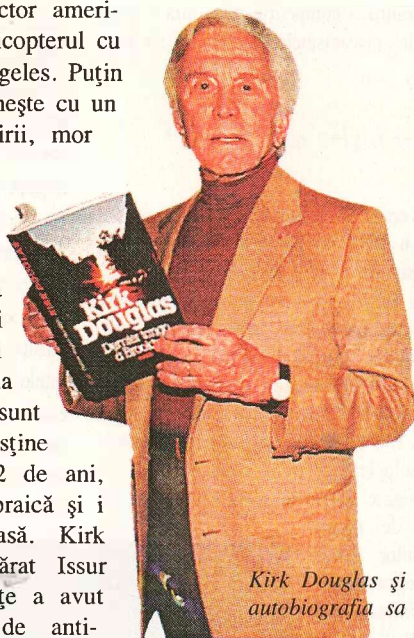
– Sunt trei ani de când desfășor activități mai mult economice, dar pentru mine a fost o etapă extraordinară de importantă și de utilă. Am căpătat, cred, o bună experiență și înțelegere a mecanismelor economice. După perioada de început, când am înființat prima agenție, cea de resurse umane, am dezvoltat și alte activități, mai complexe. Mă aflu oarecum la finalul carierei în acest domeniu și consider că am mai absolvit încă o școală. Un fel de curs de calificare „la locul de muncă“.

– Sunteți optimist în privința noastră, a tuturor?

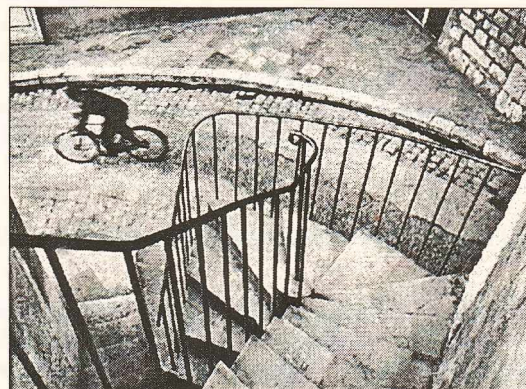
– Nu am dreptul să fiu pesimist când e vorba de poporul român.

KIRK DOUGLAS LA ANII SENECTUȚII

În februarie 1991, faimosul actor american Kirk Douglas plecase cu elicopterul cu o echipă de filmare spre Los Angeles. Puțin după decolare elicopterul se ciocnește cu un avion și cade. În urma prăbușirii, mor două persoane, dintre care un tânăr de 20 de ani. Evenimentul l-a marcat atât de profund pe actorul american, încât, așa după cum mărturisea într-un interviu recent, de atunci meseria care l-a făcut celebru i se pare neserioasă. „Din ziua aceea mă simt vinovat că mai sunt în viață”. Tot atunci – susține Douglas, acum în vârstă de 82 de ani, și-a redescoperit identitatea sa ebraică și i s-a redeșteptat vocația religioasă. Kirk Douglas, pe numele său adevărat Issur Danielovici, afirmă că în tinerețe a avut de suferit datorită acceselor de antisemitism de la Hollywood. Devenit acum aproape bigot, Kirk a declarat că, deși nu-l mai interesează actoria, a acceptat să joace alături de fiul său Michael într-un film în care are rolul unui paraplegic. Întrucât el însuși a fost victima unui atac de apoplexie în urma căruia are dificultăți de vorbire, acest rol i se pare potrivit.

Kirk Douglas și autobiografia sa

O fotografie din Spania, 1933, de H.C. Bresson

UN FOTOGRAF DE GENIU – H. C. BRESSON

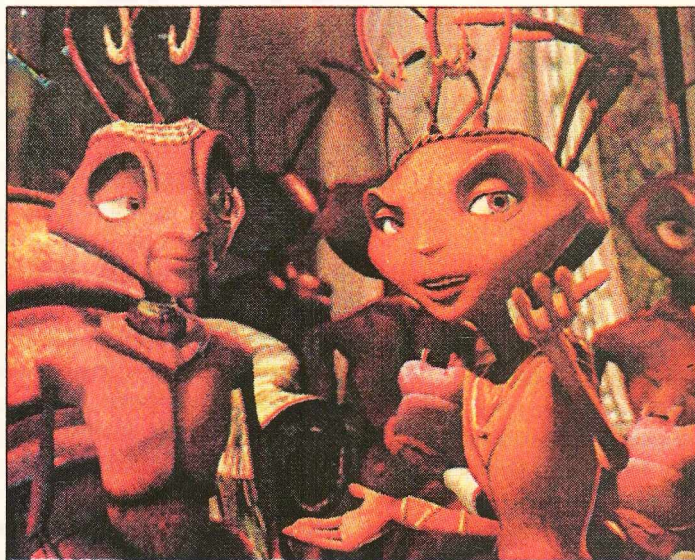
În această toamnă, la Roma, sunt expuse 85 de fotografii ale unuia dintre cei mai importanți artiști fotografi, Henri Cartier Bresson, care în vara aceasta a împlinit 90 de ani. Cu un aparat Leica în mână el a colindat lumea surprinzând imaginile unei realități ignorate adesea de ochii trecătorilor. Cele 85 „prime fotografii” ale lui Bresson din expoziția romană demonstrează precocitatea talentului său. De remarcat că prin anii '80 Bresson a renunțat la fotografie apucându-se de desen. „Fotografia înseamnă rapiditate, iuteală a privirii, desenul, în schimb, înseamnă meditație”. Dar, după ce a consumat și această experiență în câțiva ani, el remarcă: „Singurul lucru care contează nu este nici fotografia, nici desenul, ci viața”.

A MURIT LITERATURA ÎN RUSIA?

„Este inevitabil să se vorbească despre o mare criză a literaturii ruse de după perestroika”, a declarat la un recent simpozion internațional organizat la Bruxelles scriitorul ex-sovietic Cinghiz Aitmatov, care acum îndeplinește funcția de ambasador al Kirghiziei în Belgia. Simpozionul respectiv a scos în evidență existența unei rupturi tragice între viața

literară din perioada sovietică („când s-au produs totuși mari capodopere”, după cum susțineau reprezentanții acestei perioade) și gusturile literare actuale. Ca și în alte țări care aparțineau fostului lagăr socialist, deocamdată nu au apărut capodopere literare despre perioada postcomunistă, iar tinerii scriitori au tendința să ștergă cu buretele tot ce a fost înaintea lor. În

schimb, în lumea literară a Rusiei (și nu numai) se afirmă literatura pornografică sau genul facil al romanelor scrise la repezeală. Participanții la colocviul bruxellez au dovedit că sunt mai puțin preocupați de prezent sau chiar de viitor, dar sunt în schimb obsedați de felul în care ar trebui să-și încheie socotelile cu trecutul.

Idilă între furnici

DESENE ANIMATE CU FURNICI

Dacă rățoiul, motanul, șoarecele, ciocănitoarea sau leul au putut să devină protagoniști ai filmelor de desene animate, de ce nu s-ar întâmpla același lucru și cu furnicile. Studiourile Dream Works din S.U.A. au scos pe piață de curând un film care le are ca eroine pe aceste faimoase lucrătoare. Povestea se desfășoară însă în jurul unei furnici individualiste și inadaptable (fapt cu atât mai grav în lumea disciplinată, s-ar zice chiar militarizată a furnicilor). Din cauza acestei particularități furnica trebuie să meargă la psihiatru și intră în conflict cu lumea furnicească. „Vocea” acestei furnici este cea a lui Woody Allen. Alte personaje ale filmului – făcut în întregime pe computer – au împrumutat voci la fel de celebre precum cele ale lui Gene Hackman, Stallone, Sharon Stone sau Anne Bancroft. Filmul (denumit în engleză *Antz*) a fost prezentat cu mult succes la un recent festival la Toronto și lansat pe ecrane în S.U.A. în luna septembrie.

ALFABETUL EXTAZULUI

Acesta este subtitlul unei cărți despre viața mării poetese americane Emily Dickinson scrisă de o italiancă, Barbara Lanati. În urma unei cercetări asidue a documentelor și a altor biografii scrise despre cunoscuta scriitoare a rezultat o lucrare admirabilă. Se știe că Emily Dickinson a avut o viață aparent ușor de povestit. Ea a rămas aproape toată viața într-un soi de reclusiune la domiciliul său având contacte mai mult prin corespondență cu lumea literară. Din tăcere și frustrări, din așteptări și angoase, din neputința de acțiune a tors firul unei opere poetice excepționale.

UN SUPERMAN ÎN CĂRUCIOR

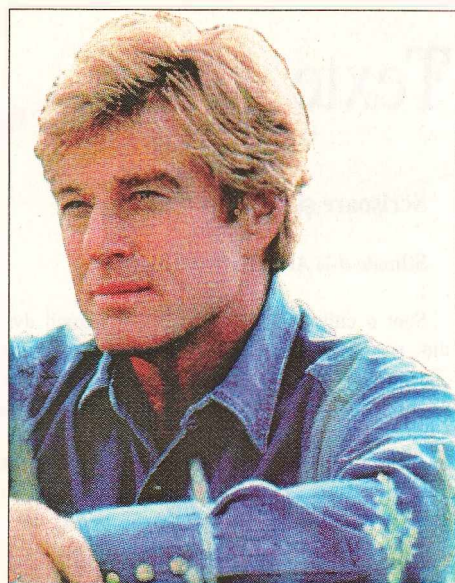

Christopher Reeve înconjurat cu afecțiune de familie

Still Me. „Sunt încă eu însumi“, s-ar traduce titlul cărții scrise de Christopher Reeve,

faimosul „Superman“, care din cauza unui accident a rămas imobilizat pentru toată viața într-un scaun cu roțile. Cartea a emoționat toată America, iar actorul a primit de curând o ofertă de a juca într-un film (un remake după o peliculă de Hitchcock) în care va trebui să interpreteze exact rolul unei persoane aflate în situația lui. Momentul cel mai emoționant al vieții sale de după accident a fost când a aflat că va rămâne toată viața imobilizat, și este povestit de el astfel: „Soția mea Dana intră în cameră. Rămase în picioare alături de mine, privindu-mă în ochi. În momentul acela am reușit să articulez acele cuvinte care mă răscoleau: «Poate că ar fi mai bine să nu mai încerce să-mi salveze viața cu orice preț». Am izbucnit în plâns. Iar ea îmi spuse: «Ceea ce îți voi spune acum nu voi mai repeta niciodată: voi fi alături de tine indiferent ce vrei să faci cu viața ta. Fiind vorba de viața ta, este just ca tu să hotărăști. Dar aș vrea să știi că voi fi alături de tine indiferent ce se

va întâmpla». Iar apoi pronunță cuvintele care mi-au salvat viața: «Ești în continuare tu însuși, iar eu te iubesc»“.

REDFORD ÎNCĂ UN SEX-SIMBOL

Trăiește viața trepidantă și stresantă din New York, după care își îngăduie momente de relaxare în statul Utah. La 61 de ani, încă athletic și sportiv, Robert Redford, junele prim al Hollywoodului din ultimele două decenii, considerat încă un sex-simbol, nu încetează să fie activ, să facă filme și mai ales să nu se rușineze de numeroasele riduri. Ba chiar afirmă că îi plac și refuză să mai dea autografe pe fotografii vechi sau retușate. Tocmai a terminat cel de-al cincilea film pe care îl semnează în calitate de regizor, dar în care deține și rolul principal. Se numește „*Om care le vorbea în șoaptă cailor*“, o poveste de dragoste petrecută într-un cadru de natură sălbatică. Natura, pe care el o iubește cel mai mult. Într-un interviu publicat în săptămânalul *El Pais*, Redford își dezvăluie sinceritatea, vorbind fără menajamente despre propriile slăbiciuni: fumează, bea, a avut o căsnicie nefericită, este adesea confuz în decizii. Dar recunoaște, cu modestie, că pe plan artistic i-au reușit câteva lucruri.

BATTISTI ȘI EMOȚIILE

Moartea lui Lucio Battisti, cântăreț faimos în Italia până acum vreo două decenii, tăcerea lui îndelungată, misterul păstrat în jurul bolii sale au creat un adevărat mit în jurul său. Generația celor de 40-50 de ani și l-a amintit cu plăcere răscoliti de „emoție“. Acest cuvânt a fost invocat frecvent de cei care vorbeau de artist și de cântecele sale.

Într-adevăr, cântecul „simțit“, duos și melancolic, poezia difuză a muzicii sale constituie elementele de originalitate ale lui Battisti. Mulți nu au ezitat să vorbească despre Battisti ca despre un cântăreț care a redescoperit cantabilitatea populară a melosului italian, așa cum o făcuseră cândva în muzica cultă Donizetti sau Bellini.

Lucio Battisti în 1970

Pagini realizate de
ȘTEFAN NICOLAE ■

Flacăra nr.10/1998 27

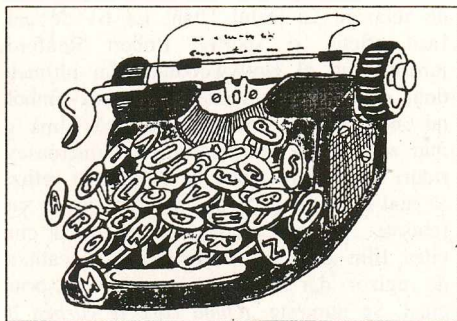
Texte sub

Scrisoare și răspuns

Stimate d-le Alex. Ștefănescu,

Sunt o cititoare fidelă și atentă a rubricii dvs. din revista „Flacăra”, dar și a cronicilor din „România literară”. Vă scriu câteva lucruri despre mine, nu pentru că aş spera că veţi avea nevoie de aceste date la o eventuală prezentare a poeziilor mele, mai ales că aceasta este a treia mea încercare de a comunica cu dvs., de a încerca să vă aflu părerea despre poezia mea. Tăcerea dvs. să însemne oare un gest de supremă delicatețe față de mine, să cuprindă oare un refuz amabil, o negare a oricărei valori sau lipsa oricărei vocații a poeziilor mele? Dacă da, atunci vă rog să mă scuzați că nu v-am înțeles mesajul, sperând că poate nu ați primit poeziile mele sau că s-au rătăcit plicurile mele prin redacție. Sunt o persoană matură, cu simțul ridicolului și bineînțeles că nu mi-ar face plăcere

să mă găsesc la rubrica dvs. cu un răspuns descurajator, sau chiar ușor ironic, alături de răspunsurile pe care le dați unor tineri, de vârsta elevilor mei. În situația în care versurile mele nu vă vor spune nimic, ce sens ar mai avea să vă spun că am publicat un volum de versuri la o editură anonimă intitulat „Insomnii molipsitoare” și pe care de asemenea vi l-am lăsat la redacție, spre a vă putea forma o părere? Sigur, un volum tipărit nu spune nimic în condițiile în care oricine care plătește își poate publica aproape orice ineptie. Nici faptul că am obținut câteva premii de poezie și proză nu spune mare lucru, mai ales că n-am obținut niciodată marele premiu, și nici nu mă face pe mine să am încredere în mine, în ceea ce spun și în felul în care o spun. Cheltuiesc săptămânal o bună parte din micul meu salariu de profesoară de limba română pe toate gazetele de literatură care apar în București și în provincie și mi-am dat seama că, în general, apar aceleași nume dintr-o revistă în alta și că în general lucrurile au rămas ca pe vremuri: nimeni nu te publică dacă nu ești recomandat de o persoană importantă. Am câteodată asemenea momente de neîncredere în mine, când mi se pare că îmi dispare cu totul simțul valoric, eu care prin meseria mea trebuie, printre altele, să-i învăț pe elevi să deosebească

de ALEX ȘTEFĂNESCU

valoarea de non-valoare, și atunci încăpățânarea mea de a vă scrie a treia scrisoare mă face să mă simt teribil de ridicolă, penibilă. E ca și cum o femeie care n-a fost niciodată o frumusețe s-a decis să participe la un concurs de frumusețe, la vârsta de 39 de ani, alături de tinere de 19-20 de ani. (Cam aceasta este, cu unele excepții, vârsta celor care vă scriu.) Nu vreau să fiu melodramatică, dar simt că este momentul ca cineva să fie dur cu mine pentru că în sfârșit să-mi dau seama de ridicolul situației în care m-am pus, să nu mai tot dau vina pe alții pentru prea măruntele mele succese literare și să pun stop unei activități plăcute dar care îmi produce pe lângă o eliberare interioară o mulțime de îndoieli, derute etc. chiar dacă în mărunțul și banalul și modestul meu cerc de prieteni mă bucur de aprecierea și admirația lor. Cred că nu v-am investit cu o misiune prea grea și răspunsul dvs. îmi va fi de ajutor, oricât de concis ar fi acesta (și oricât de amar ar fi acesta). Cred că e timpul să mă maturizez, în sfârșit, și să accept ideea că nu voi putea ajunge niciodată o voce poetică originală, recunoscută și de cei din jur. Mi-e teamă că n-o să am puterea de a accepta acest adevăr evident și mă întreb oare de ce trebuie să fiu mereu o victimă a propriei mele iluzii, de ce trebuie mereu să mă agăț cu disperare de o scară a iluziei, al cărei vârf nu îl văd, dar despre care am vaga bănuială că se reazemă doar de nori?

Cu mult respect
Maria Badea Apostu

Stimată d-nă Maria Badea Apostu,

Scrisoarea pe care mi-ați trimis-o m-a impresionat prin luciditate și finețe (mi-ar plăcea să citesc un roman epistolar scris de dv.).

Este adevărat că un poet – chiar și unul valoros – nu se poate afirma, azi, decât dacă are parte de susținerea unei persoane importante. Dar ce vedeți rău în asta? Mihai Eminescu nu a fost susținut, în perioada afirmării lui, de o persoană importantă, pe nume Titu Maiorescu?

Este nevoie întotdeauna de un gir, pe care, să recunoaștem, nu-l poate da oricine.

Poeziile dv., scrise într-o limbă română impecabilă, au o fluiditate a ideilor plăcută și liniștitoare ca alunecarea unui râu pe prundiș. Chiar și când vreți să transmiteți un mesaj dramatic, rămâneți binevoitoare, sfioasă:

„Nu te supăra pe zid/ că nu mai păstrează
umbra mea/ și nici aerul ce mi-a risipit/ respirația/
nu deveni dușmanul timpului/ ce a mușcat
flămând din mine/ ca dintr-o pâine/ nici foarte
veche/ nici foarte proaspătă/ și mai ales nici
prea rumenă/ te rog, nu alunga acești câini/ ai
disperării/ care n-au știut să mă apere/ ci ei,
primii/ m-au sfâșiat.”

Această cuminenție nu vă poate duce însă la performanță în poezie. Vă lipsește o anumită agresivitate stilistică. Iar dacă totuși țineți să rămâneți cumințe, trebuie să exprimați cuminenția însăși într-un mod intens, obsedant, ... necumințe.

Alex. Ștefănescu

Poeți cu umor

Rugămintele

Pe-un amic l-a tras curentu' literar. O,
Doamne, sfinte
Ce dureri de cap mai are și ce fierbințeli
mai simte!...

Cum îi fu prescris să facă injectabil (nu
pastile)
Vine-un critic și-l înțeapă de trei ori, la
două zile.

Eu mă tem să nu-l înțepe cu vreo pană
infectată
Și să-i dea vreun HIV sau, poate, altă
boală necurată.

De-aia-l rog pe domnul critic să-și
sterilizeze pana
Cum făcea, când pacientă o avea pe
Blandiana.

SPIRIDON POPESCU
Târgu-Jiu

Cunoscută în lume, ignorată în țară

CARMEN VERONICA STEICIUC

Carmen Veronica Steiciuc are, cu poezia pe care o scrie, succese internaționale în serie.

Străinătatea o sărbătorește, iar noi, în binecunoscutul nostru stil, o ignorăm.

Tânăra poetă din Suceava a primit, recent, din partea Societății Internaționale a Poeților din Washington, medalia și diploma de International Poet of Merit pe anul 1998. Festivitatea de premiere, desfășurată la celebrul hotel „Hilton” din Washington, a fost un vis. Carmen Veronica Steiciuc, care mai este și frumoasă, a avut parte de onorurile rezervate unei miss a poeziei.

Cariera ei internațională a început în 1994, când mai multe poeme i-au apărut în An Anthology of Romanian Women Poets, carte tipărită la New York de Columbia University Press.

În luna noiembrie a acestui an, alte texte ale sale vor fi incluse într-o antologie publicată în Australia sub titlul Poeți de onoare ai anului 1998.

Reproduc în acest număr unul dintre poemele tinerei autoare, însoțit de versiunea sa engleză, care circulă în străinătate. Remarc – și îi îndemn și pe cititori să remarce – simplitatea savantă a versurilor, arta ruperii enunțurilor pentru a-l trezi pe cititor din eventuala stare de indiferență, ca și subtilul amestec de proză și poezie.

doar știi și tu

moto:

„Aș vrea să dorm până în septembrie
și atunci să mă trezesc a ta”

Voiam să scriu despre tine în
după-amiaza aceea pianistul cânta din
când în când ploaia se oprea la geamul
meu

negreșit spunea te gândești la el
nu-i așa?

cu palmele ude îmi
atingea tâmpile de luna trecută nu
s-a întâmplat nimic și lucrurile
merg tot mai prost trebuia să
termini volumul la care lucrezi de
câteva luni să-i răspunzi Brendei
trebuia

el nu știe nimic spuneam el tocmai
își pregătește bagajul își strânge
cărțile și lucrurile dragi el a fost
ocupat în ultima vreme doar
știi și tu

desigur
spunea ploaia și-mi arunca în odaie
lacrimile reci din buzunarul de la piept

am sunat toată dimineața
dar n-a răspuns nimeni am fost
în weekend avea să spună la telefon
vocea mai târziu în după-amiaza aceea
ai grijă de tine cu o noapte în urmă
te visasem era pentru prima oară ce-i
drept
nu-mi amintesc prea bine ce se-ntâmplase
m-am trezit plângând asta e
tot ce știu

va veni din nou în septembrie
spunea ploaia și-mi aduna în cășul
pleoapei amintirile din vacanța de vară

până atunci sunt multe de făcut
nu uita traducerea promise iar de
săptămâna viitoare cursul facultativ
de engleză

pe masă o carte de vizită și-atât

din când în când ploaia se oprea
la geamul meu pianistul cânta
în după-amiaza aceea

voiam să scriu despre tine

You know it

moto:

„I'd like to sleep until September
and then wake up being yours”

I just wanted to write about you on
that afternoon the pianist was playing
now and then the rain was tapping at my
window
without fail was saying you're thinking of
him
aren't you?

with wet palms
touching my temples since last monday
nothing

has happened and things are
getting worse you should have
finished the book you are working on for
some months now you should have
answered Brenda

he doesn't know anything I said he's just
preparing his baggage, is gathering

his books and beloved things he's been
busy recently, surely
you know it

of course
said the rain and tossed in my room
the cold tears from the pocket near my
heart

I called all morning long
but nobody answered I was gone for
the weekend will say on the phone
the voice later that afternoon
take care of yourself the night before that
I had a dream about you it was the
first time it's true I can't remember well
what happened when I
woke up I was crying it's
all I know

he will come again in September
said the rain and gathered in the eyelid's
ladle the memories from the summer
holiday

till then there are many things to do
don't forget the promised translation and
starting

next week the optional course
in English

on the table one visiting card that's all

now and then the rain stopped
at my window the pianist was playing
in that afternoon

I just wanted to write about you.

Translated by Kurt W. Treptow

IMPORTANT PENTRU TOȚI CORESPONDENȚII

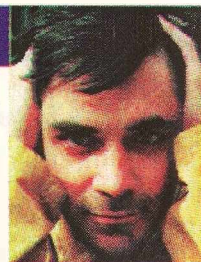
Se apropie momentul decernării premiului literar „Mașina de scris”. Aștept în continuare textele dv. pe adresa: Alex. Ștefănescu, la revista „Flacăra”, Piața Presei Libere nr. 1, sectorul 1, 71341 București.

TEATRUL LUI IUREȘ

ACT

Text: REMUS ANDREI ION ■

Foto: MIHAI MUSCELEANU ■

Au trecut ani de când Marcel Iureș, Alexandru Dabija, Mihai Măniuțiu, Doina Levintza și prietenii lor români și englezi au format Fundația Art Inter Odeon. Între timp prietenii s-au mai schimbat și Art Inter Odeon nu mai există. A apărut Fundația Teatru Act, cu un sediu cochet într-un subsol central, pe Calea Victoriei, despre care multă lume s-a obișnuit să spună „teatrul lui Marcel”.

Ca teatru independent, ACT intră în concurență cu celelalte teatre cu clădiri serioase din București. Chiar și Marcel Iureș își face într-un fel concurență jucând în „Richard II” și „O noapte furtunoasă”, la Odeon. Dar ACT este ACT și a ieșit în lume cu „Cetatea soarelui”, un spectacol de Mihai Măniuțiu, primul fără Doina Levintza după o serie de zece succese. Măniuțiu l-a ales ca scenograf pe sculptorul Aurel Vlad căruia i-a cerut și colaborarea la un Shakespeare ce urmează la Craiova.

Dar concurența propusă de ACT este de fapt o completare, nu financiară, nu bugetară, ci artistică.

În spectacolele lui Măniuțiu din ultimii ani, Iureș a avut roluri mari. În „Noaptea furtunoasă” este altceva. În „Cetatea soarelui” este și mai ceva. Utopistul este un rol pe care Marcel Iureș nu l-a mai avut de foarte multă vreme, creativ până în măduva oaselor, cu o prezență scenică permanentă, lăsat să transpire la o palmă de spectatori. Este povestitorul unei utopii, un povestitor galant, virtuos, explicativ, glumeț, misterios, pornit pe fabulații, ambiguu în gesturi, și copleșitor în privire. Ascultător, unic partener este Adrian Titieni care se impune prin consecvența cu care stă pe tăiș: dement de tot sau ascultător prefăcut al unui alienat. Prin el emoția este înlocuită cu răs.

Dar nu vreau să spun prea multe despre acest spectacol, s-ar putea ca totul să fie la trecut. ACT a introdus și moda spectacolelor care dispar repede, repede de tot, nemeritat de repede uneori. O serie mică la început, cu bilete de 70 sau 50 de mii de lei și doar atât, poate. Spectacolele continuă numai la cererea publicului. Riscantă opțiune la un așa preț.

„Acela care vorbește limbajul utopiei, oricine ar fi, mi-e mai străin ca o reptilă dintr-o altă eră”

Emil CIORAN

Cetatea soarelui după Tommaso Campanella la Teatrul ACT. Un spectacol de Mihai Măniuțiu. Scenografia – Aurel Vlad. Cu Marcel Iureș și Adrian Titieni

IVAN ȘI BEATRICE

Cu *Virgil Ogășanu în rolul principal, Beatrice Bleonț regizează cel mai bun spectacol al ei în teatrele profesioniste din România. Din comedia cu Ivan Vasilievici a lui Bulgakov, text înscris și el în aura ridicolului bolșevic, Beatrice Bleonț face pe scena de la Odeon o parodie aproape fără cusur. Este ajutată de scenograful Constantin Ciubotariu care nu ratează ocazia de a suprapune efecte scenografice peste efecte de lumini și sonore: becuri în ochi, cortine suflate în față...*

Într-un amărât de apartament, un inventator nimerește o mașinărie care te poate arunca în timp. Cu ajutorul acesteia, îl aduce în soviete pe *Ivan cel Groaznic*, grozăvie de țar-tiran căruia îi trebuie detronată măreția și legenda, după gustul și ideologia bolșevică. În locul țarului, zboară înapoi administratorul conștopist și semianalfabet al blocului, însoțit de un spărgător de marcă prins prin vecini. Comedia-i comedie cu sau fără capcanele ideologice ale vremurilor roșii. E drept că nici piesa lui Bulgakov nu este una disidentă, textul a trecut pentru că l-a ridiculizat pe țar încă de la titlu unde este un simplu cetățean: Ivan Vasilievici, iar apoi îl alintă cu diminutivul Ioann. În spectacol, omul e țar și personajul este interpretat ca atare, dar în cheia parodică generală a spectacolului. Cred că parodia nici nu putea fi ocolită, decât cu riscuri imense, până la a provoca dezinteresul publicului, în cel mai bun caz.

Teleportatul principal este Virgil Ogășanu în dublul rol, al țarului și al administratorului. Întoarcerea la comedie este de bun augur pentru Ogășanu căruia

mereu i s-a potrivit apropierea de acest gen, chiar și atunci când a avut funcții oficiale ante- sau post-decembriste. (Să ne amintim că era director în minister când Alexandru Dabija.) a fost demis de la Odeon, iar acum joacă tot sub directoratul lui Dabija). Nobil la curtea regelui Franței în „Petrul” pe scena de la Bulandra, țar-administrator teleportat la Odeon: două roluri prin care Virgil Ogășanu demonstrează seriozitatea și eficiența parodiei. Ca partener în ale parodiei excelează doar Constantin Cojocaru, diac la curtea țarului, prezent doar în

Ivan cel Groaznic de M. Bulgakov la Teatrul Odeon. Regia Beatrice Bleonț, scenografia Constantin Ciubotariu, costume Mirela Anca. Cu: Virgil Ogășanu – țar-administrator, Constantin Cojocaru – diacul, Rodica Mandache – Zinaida, Nicolae Urs: inventatorul, Mugur Arvunescu, Geo Costiniu...

partea a doua a spectacolului. Cine vrea, poate să o aplaude și pe Rodica Mandache, într-un rol fără vârstă, vioi și tumultuos, pasional și comic. Actorii care dintr-un motiv sau altul trebuie să forțeze, sunt acoperiți de muzică, joc de lumini sau alte efecte scenografice, căci trucul cel mare este realizat în „Ivan cel Groaznic” cu ajutorul scenografiei propuse de Constantin Ciubotariu.

FESTIVALUL LUI ȚÂNDĂRICĂ

Țândărică, cine nu a auzit de Țândărică. Este numele celui mai popular teatru de păpuși din țară, dar Țândărică însuși este în România cel mai cunoscut personaj de teatru, un fel de Pinocchio autohton, probabil la fel de celebru precum Păcală.

Acum Țândărică revine în prim plan. Acum patruzeci de ani, în 1958, la București a fost organizat primul festival internațional al teatrelor de marionete din lume. I-au urmat încă două ediții după care totul s-a năruit. În România, pentru că păpușarii români au colindat lumea, iar spectacolele lor au fost aplaudate și premiate de către alții, Țândărică a rămas mai mult un teatru al copiilor, unde se spun povești și unde ajungi mai ales atunci când ești dus cu școala. Spectacolele de animație sau de marionete pentru oameni mari au avut numai câteva reprezentații, în ciuda succesului de critică Țândărică a intrat într-un con de umbră.

Reluarea unui festival internațional al păpușarilor înseamnă relansarea acestui gen teatral pentru publicul matur. Cu regizoarea Margareta Niculescu alături, fostă directoare a teatrului, inițitoare a festivalurilor de acum 40 de ani, personalitate recunoscută de toți păpușarii din lume și directoarea Institutului internațional al marionetei din Franța, festivalul pare mai ușor de organizat. Efortul bucureștenilor este bineînțeles substanțial. Afișele spun totul despre asta: finanțatori, sponsori, organizatori. Țândărică e din nou la modă: va fi veselie pe stradă, în sălile de spectacol, iar mari maeștri ai marionetei, ca Massimo Schuster, Roman Pasca, Phillipe Genty și Cristian Pepino, vor susține mai multe demonstrații.

„OMUL CU MASCA DE FIER”

(S.U.A., 1998, ecran normal, 125 min.)

accesorii au fost aduse din Anglia și Italia; special pentru film, DiCaprio a învățat să dueleze și să danseze conform canoanelor epocii; s-au construit decoruri imense etc. etc.). **Rezultatul:** DiCaprio este la fel de frumușel, figurația se îmbrânțește și râde în scenele dure, acțiunea lăleie periculos de mult, iar marele actor Depardieu... parcă s-a topit, îl cauți cu lupa!

În mod sigur, există și un anumit public pentru acest gen de filme – sunt convins că se pot face și ecranizări reușite, cu condiția să iei lucrurile în serios și să alegi: ori respecti textul clasic – ori arunci dracu-

lui pisica, te faci că plouă. Iar atunci fă măcar omul din sală să râdă cu gura până la urechi! Dar așa...?!

Filmul e lung, aproape obositor, și mi-e teamă de acest interpret, devenit peste noapte SUPER-VEDETĂ și care se numește Leonardo...! Prea ușor admite să fie distribuit, mai ales după imensul succes de public pe care l-a reprezentat TITANIC-ul...! (și mai ales după ce a demonstrat că este un mare actor, nu atât cu Romeo, cât cu rolul tânărului handicapat din „Ce-l roade pe Gilbert Grape?” – pentru care a fost nominalizat la Oscar, și care s-a transmis și la noi, recent, pe un post TV).

Sau poate că Wallace l-a „împins în față”, făcând filmul doar pentru DiCaprio?, știind că „merge la public”?!

Este greu de înțeles ce anume l-a determinat pe romancierul, scenaristul și regizorul RANDALL WALLACE (5 premii Oscar, pentru „Braveheart”) să realizeze această superproducție, compilare foarte liberă după Alexandre Dumas și în care patru dintre „Cei trei mușchetari” (m-am referit, firește, și la D'Artagnan) sunt amestecați de-a valma cu Ludovic al XIV-lea și cu celebrul întemnițat de la Bastilia – „Masca de Fier”?!

În general, moda filmelor de capă și spadă ține de domeniul trecutului, poate că doar parodiile pe această temă mai prezintă vreun interes deosebit, dar ceea ce vedem noi pe ecran e departe de a fi o parodie: totul e luat cam prea în serios... distribuția te ametește (LEONARDO DiCAPRIO, GERARD DEPARDIEU, JEREMY IRONS, ANNE PARILLAUD sau JOHN MALKOVICI fiind numai câteva dintre numele cuprinse în această)... datele tehnice sunt coplesitoare (un exemplu: la filmări s-au folosit peste 1.400 de costume, din care 70 au fost create și cusute special pentru acest film; fiecare actor a schimbat între 5 și 7 costume, fiecare costum având și o copie pentru dublurile actorilor; cele mai multe

ambele probleme sunt rezolvate de către doi „nu-reținem-cum-li-cheamă” (dar în rolul cărora au fost distribuite două mari vedete: BRUCE WILLIS & PIERCE BROSNAN). În ambele filme, problema este mai întâi pusă, apoi se porcede la treabă: adică se fac cele necesare pentru „belirea” asteroidului prin implantarea în corpul lui a unei încărcături nucleare și care reușește să-l facă praf (drept pentru care Bruce Willis, păzea, își pierde viața!), în primul caz; în cel de-al doilea nu se mai face nici o pregătire, întrucât eroul este James Bond – astfel „belirea” dușmanului devenind floare la ureche (drept pentru care Pierce Brosnan NU-ȘI pierde viața!).

... Ambele filme au costat în jur câte 350 milioane dolari. Ambele sunt suprasaturate de efecte speciale realizate pe calculator (deși asteroidul din Armageddon aduce a butaforie penibilă, iar „stânca plutitoare” în formă de broască țestoasă și între picioarele căreia abia dacă încape barca lui 007, poartă deasupra, adică „în carapace”, o uzină atomică de mărimea Bucureștiului...!?. Luate în bloc, filmările au avut loc în Texas, Tailandă, la NASA, în Mexic, Germania, Franța, Anglia, la Studiourile Disney, Cape Canaveral, în deșert, sub apă, în aer, dincolo de el... etc.

Rezultatul: împușcături, explozii, implozii... karate, box, lanțuri și săbii Ninja... câteva scene-sex de rigoare... și sunetul Dolby, da! Care în genere (dar mai ales în a doua parte a lui Armageddon!) dă cu tine de pământ, apoi te aruncă în tavan, te stoarce precum o rufă, îți naște intenții criminale sau îți-o înfățișează „live”, pe Fecioara Maria sub chipul Monicăi Lewinsky...! Cascadorie super fumată, logică a acțiunii – ioc, vibrație, sau trăire cât de cât – sufletu' (asta ca să mă exprim elegant!).

Așadar două filme amu(t)izante, ale căror fotograme pot fi amestecate la întâmplare într-un singur text – precum cel de față.

DE JUR-ÎMPREJURUL ECRANULUI

FILM

Excepțional

„Titanic“ (S.U.A., reluare)

Remarcabil

„Gattaca“ (S.U.A., psiho-SF)

„Îmblânzitorul de cai“ (S.U.A., reluare)

Pierzi dacă nu vezi

„Armă mortală 4“ (S.U.A., acțiune)

Doar cu Extraveral

„Omul cu masca de fier“ (S.U.A., ecranizare)

Curată sinucidere

„6 zile, 7 nopți“ (S.U.A., aventuri)

„Armageddon“ (S.U.A., SF)

„007 și imperiul zilei de mâine“ (S.U.A., acțiune)

„Anaconda“ (S.U.A., reluare)

EVENIMENT

ALMA TELLUS

Preface by José Antonio Sanguin
English translation by Rosemarie R. Rothery

Mimmo Morina – „Alma Tellus“

Mimmo Morina s-a născut în Sicilia în anul 1933 și a obținut diploma în jurisprudență la Universitatea din Palermo în anul 1957. Din 1971 e director al revistei **NEuropa**, iar din 1984 este secretar al Organizației Mondiale a Poeților. Pentru opera sa literară și pentru vocația sa europeană a primit titlul de Cavaler al Legiunii de onoare a Franței (1992), al Marelui Ducat de Luxemburg (1990) și al Portugaliei (1996). Universitatea din Craiova i-a conferit laurii *Honoris Causa* în 1994. În ziua de 21 octombrie, la Institutul de Cultură din București, volumul său de poezii, **Alma Tellus** a fost prezentat într-o atmosferă sărbătorească, semn că timpul poeziei n-a apus.

World Trade Center
București
și Fundația DEC Nemira

organizează cu ocazia

Salonului Național de Artă și Cultură SF
„NAUTILUS – Mileniul al III-lea
începe azi“

concursul și expoziția de grafică SF.
Manifestarea se va desfășura în perioada
27-29.11.1998, la sediul World Trade Center

(World Trade Plaza).

Selecția lucrărilor care vor fi expuse are
loc la sediul Fundației până la data de 5
noiembrie 1998. Informații la telefon
223.00.79.

În cadrul Salonului, un juriu alcătuit din
specialiști ai genului va acorda numeroase
premii.

World Trade Center
Fundația DEC Nemira

TEATRU

Excepțional

Lungul drum al zilei către noapte, regia Alexandru Dabija, Teatrul Nottara București

1794, regia Alexandru Darie, Teatrul Bulandra București

Regina Mamă, regia Gelu Colceag, Teatrul Național București

Toujour l'amor, regia Dan Puric, Teatrul Național București

Veți avea satisfacții

Cetatea soarelui, regia Mihăi Măniuțiu, Teatrul ACT București – premieră

Ivan cel Groaznic, regia Beatrice Bleonț, Teatrul Bulandra – premieră

Petru, regia Cătălina Buzoianu, Teatrul Bulandra
Azilul de noapte, regia Ion Cojar, Teatrul Național București

Cineva are ceva de spus

Unde-i revolverul, regia Mircea Cornișteanu, Teatrul Nottara

Comedii, comedii...

Black & White, regia Florian Pittiș, Teatrul Bulandra

Cafeneaua, regia Horațiu Mălăele, Teatrul Bulandra

Pălăria, regia Horațiu Mălăele, Teatrul de Comedie București

Greu de (re)văzut

Chinezii, regia Mircea Cornișteanu, Teatrul Nottara.

Petru Lucinschi – Ultimele zile
ale U.R.S.S.

Cuvânt înainte de Ion Cristoiu,
Editura Evenimentul Românesc,
București, 1998, 160 pagini.

Apărută în condiții grafice cu totul
speciale, cartea actualului președinte al
Republicii Moldova este o mărturie
inedită a unei persoane care a asistat
și, într-o oarecare măsură, a participat
din interior la destrămarea Uniunii Sovietice.

Jeffrey Archer –

A unsprezecea poruncă

traducere și note: Doina Cerăceanu,
Editura Vivaldi, București, 1998, 484 pagini.

Un roman de spionaj a cărui acțiune
dezvăluie o subtilă intrigă de natură
politică. Scris în inconfundabilă manieră a
celui mai tradus scriitor britanic al ace-
stui sfârșit de mileniu, romanul este oferit
cititorilor români în excelenta versiune a Doinei Cerăceanu,
la numai câteva luni de la lansarea sa în Marea Britanie.

Sabin Ștefănuță – Atelier

Editura „Fiat Lux“, București, 1998,
200 pagini.

Cunoscutul grafician Sabin Ștefănuță
revine, după 10 ani de exil, cu o carte-
colaj alcătuită din eseuri, interviuri,
reflecții, fragmente de cronică punctate cu
reproduceri ale operei sale artistice.
Lectura – interesantă și alertă – descop-
eră că în „Atelierul“ lui Ștefănuță colajul
recompune o idee centrală, disimulată: viziunea unei Noi
Renașteri culturale.

Adrian Bucurescu – Poesii sgubilitice

Editura Macarie, Târgoviște, 1998, 72
pagini.

Versurile „sgubilitice“ ale autorului
„Daciei secrete“, combinând parodia,
ironia și comicul de limbaj, au
desfășurarea epică a unei știri sau a
unui reportaj de culoare care ține prima
pagină a anumitor ziare.

Francisco Vergara – Temeiurile filozofice
ale liberalismului

traducere de Felix Oprescu, ediție îngri-
jită de Cristian Preda și Laurențiu Scalat,
postfață de Cristian Preda, Editura
Nemira, București, 1998, 128 pagini.

Spicuim din postfața lui Cristian Preda,
cel care coordonează colecția „Societatea
politică“: „Lucrarea lui Francisco Vergara
e interesantă dintr-o triplă perspectivă: înfățișează liberalis-
mul ca o filozofie, demonstrează că istoria acestei filosofii
e ramificată și argumentează că liberalii secolului nostru
se revendică de la clasicii secolului al XVIII-lea.“

Atenție rebusiști!

Ca în fiecare an, S.C. „Publicațiile Flacăra“ S.A. vă oferă,
și de această dată, cel mai frumos cadou – „Almanah
Rebus '99“ – care ca de obicei conține, pe lângă cele peste
150 careuri și integrale, schițe umoristice și S.F., epigrame,
anecdote, caricaturi, curiozități, documentare interesante de
pe glob, diverse jocuri, aforisme etc.

Almanahul va apărea în jurul datei de 1 decembrie la
toate chioșcurile din țară. El va putea fi procurat și prin
comandă, contra ramburs, la adresa: S.C. „Publicațiile
Flacăra“ S.A., Piața Presei Libere 1, Sector 1, 71341 –
București, sau la telefon 222.67.38.

„JUCĂRII“ PENTRU OAMENI MARI

Text și fotografii: PAUL MATEI ■

Pentru a se adapta la mediu, omul a fost obligat, din cele mai vechi timpuri, să inventeze. O dată cu evoluția sa, unele invenții s-au pierdut în negura timpului, iar celelalte s-au păstrat. Unele dintre acestea au constituit și sursă de inspirație pentru alți inventatori...

Halat Daky – anti-calamități

Halatul Daky este realizat în scopul protecției și salvării în caz de calamitate.

Să fie agățat la ieșirea din apartament spre a putea fi găsit și îmbrăcat cu ușurință.

Este alcătuit din două piese vestimentare speciale unite între ele cu fermoare tip „arici“, respectiv vestă și halat, confecționate din textură de pânză, anti-flacăra, anti-apă, anti-microbiană, anti-insecticidă, anti-animale (șerpi sau șobolani), anti-frig. Aceste valențe de protecție sunt obținute pe bază de dopare și impregnare a țesăturii cu anumite substanțe chimice capabile să îi confere aceste valențe.

Halatul Daky cuprinde 15 buzunare ce se închid cu fermoare tip „arici“, în care se găsesc pungi, truse și module, reflectorizante sau fosforescente, care, prin conținutul lor, oferă mari șanse ca posesorul acestui halat de autosalvare Daky să reușească să supraviețuiască, sau să fie reperabil de echipele de salvare în condiții de blocaj sau izolare, în caz de seism, incendiu, inundație, explozie etc.

Între altele conține acest sofisticat sistem de supraviețuire: două buzunare tip rezervor de apă, având o cantitate de 2 litri de apă minerală catalizată cu ioni de argint.

Trusă medicală + minitrușă de ustensile chirurgicale (seringă, bisturiu, ac și gută de cusut etc.).

Miniradioemitor alimentat la baterie și dinamic acționat manual.

Lanterna Daky (două becuri, acționare și producere de curent cu dinamic mecanic, carcasa din cauciuc, prindere magnetică etc.).

Briceag Daky multifuncțional (lamela impregnată cu carbură, indicator electronic anti pierdere, speracol multi styft etc.).

Coarda antiflacăra, 25 metri, prevăzută cu „gheară de pisică“, pentru agățare.

Trusa de alimente concentrate.

Chibrituri „suedeze“ – se aprind prin frecare, un pachet de țigări Daky (50 de țigări fără filtru dotate cu sistem de aprindere propriu prin frecare).

Bricheta cu gaz multifuncțională (conține 100 mililitri de gaz lichid).

Mini biblie, rezumativă (partea încurajatoare în Dumnezeu...)

Caiet și hârtie de scris antiumezală.

Caiet de date și indicații despre ce trebuie făcut în caz de X tip de urgență.

Termobusola multifuncțională.

Trusa de igienă corporală.

Miniracheta Daky Gladysator

Miniracheta Gladysator este o invenție realizată pe baza conversiei tehnologiei militare din domeniul rachetelor miniaturizate în eco-rachete clasa aer-sol, sau sol-sol.

Racheta Gladysator este lansată de pe o rampă rabatabilă cu aportul unui catapultor mecanic, cu șneg flexibil, care îi conferă o desprindere de sol și ridicare până la circa 80 m, după care

automat intră în acțiune motorul Daky E-3, propulsat pe bază de combustibil solid.

Autonomia de zbor este de circa 2000 metri navigând cu o nacelă modulară interschimbabilă în funcție de programul sau misiunea ecologică pe care o are de îndeplinit.

Ghidajul este de tip mecanic sau prin cromoghidare laser.

Dintre serviciile pe care le poate efectua „Gladysator Daky“ amintim:

- analiza și luarea de mostre privitoare la poluarea produsă de avioane, elicoptere sau alte mijloace de zbor cu reacție la altitudini de până la 2 km.

- interceptarea braconierilor ce utilizează mijloace de vânătoare aeriene.

- polenizare artificială

- fotografierea de evenimente meteo sau cosmice deosebite

- interceptarea și distrugerea norilor de lăcuste, albine africane, țânțari etc.

- culegerea de date termice privitoare la erupțiile vulcanice sau incendii

- lansarea de „torțe“ luminoase de semnalizare și marcaj

- lansarea de bile germinative destinate refacerii florei spontane din zonele greu accesibile

- lansarea de artificii.

La terminarea misiunii ecologice racheta Gladysator se reîntoarce protejată de o parașută prevăzută cu radiofar.

ECO... „U.F.O.“ Daky

Lentyplanorul Daky este un disc zburător, lansat prin catapultare pneumatică. După zborul inerțial de 3 secunde, intră în acțiune cele trei minimotoare tip rachetă, alimentate cu combustibil solid încăstrat într-o peliculă metalică.

Utilitatea acestei „jucării de înaltă tehnologie“ constă în diverse servicii de natură ecologică, cum ar fi:

- Culegerea de date termo-chimice din zone lipsite de drumuri de acces.

- Paza anti-braconieri, fotografiere.

- Împrăștierea de semințe, polen sau substanțe anti-insecticide.

- Declanșarea de avalanșe controlate etc.

Date tehnice. Lentyplanorul Daky este confecționat din rășină sintetică armată cu fibre de bor (se pot folosi și cele de carbon sau sticlă).

Cântărește 900 g fără combustibil, structura este realizată din panel de balsa vitrificat.

Combustibilul e pe bază de nitroceluloză liată cu carbon pe suport de magneziu.

Traectoria este calculabilă în valențe de zbor tip bumerang (se poate reîntoarce cu aproximație la locul de unde a fost lansat sau poate să rămână la un punct prestabilit).

În imagine, un Lentyplanor interceptând un grup de lăcuste deasupra unei proprietăți din Reco (Italia).

Obiectele descrise mai sus sunt proprietatea intelectuală (de drept și de fapt) a inventatorului Paul Matei.

Pentru informații suplimentare (gratuite) puteți suna la tel. 313.45.77 sau pe adresa Internet <http://www.geocities.com/ResearchTriangle/Thinktank/2197>

PENTRU...

SÎNTREBĂRI

NARCISA SUCIU

Text: CARLA MIHĂILĂ

Foto: FLORIN IONIȚĂ, RADU GROZESCU ■

1. Ești o fire rebelă sau supusă?

N.S.: Sunt o rebelă în sensul de non-conformism, dar există o persoană căreia mă supun necondiționat: cel pe care-l iubesc. Este persoană publică și nu vreau să dau detalii.

2. Ți place să iei micul dejun la pat?

N.S.: La mine micul dejun nu prea există, decât foarte rar, în turneu. Atunci nu mănânc ceea ce se obișnuiește la un mic dejun, ci foarte multe fructe. Iar fructe pentru mine înseamnă portocale.

3. Care este ritualul tău în fața oglinzii?

N.S.: Nu am nici un ritual în fața oglinzii, pentru că nu mă prea machiez. De fapt, mă machiez foarte discret, nu îmi conturez fața cu ceva spectaculos. Asta pentru că machiajul trebuie să se potrivească cu ceea ce îmbraci. Mie îmi plac blugii, care nu se asortează cu un machiaj strident. Îmi pun o cămașă, de cele mai multe ori cu 2-3 numere mai mare,

bocanci și rucsacul și sunt pregătită atât pentru scenă, cât și pentru stradă. Nu pun mare preț pe haine.

4. Este vreo diferență între București și Maramureș, locul tău de baștină?

N.S.: Da, venind din Maramureș m-am izbit de diferența dintre ardeleni și bucureșteni. Am învățat să am tupeu, prin vorbe, pentru că nu suport „catalogarea” unora, dacă nu ai o super-mașină, celular și pager. Nu mi se cuvine totul, dar sunt chestii care chiar mi se cuvin, cum ar fi respectul, și-atunci e normal să mă bat pentru ele. Noroc, totuși, că ardelenii sunt bine văzuți în București, pentru șarmul lor, și nu a fost nevoie să-mi schimb accentul de ardeleană.

5. Care a fost cea mai mare extravaganță pe care ți-ai permis-o?

N.S.: Trebuie să recunosc că mi-am permis câteva extravaganțe în „tinerețea” mea. Am încercat tot felul de tâmpenii. M-am dus în Ungaria să beau un suc mai bun sau să mănânc o înghețată mai „albastră”. Am încercat tot felul de „droguri”. M-am jucat pe calculator zile în șir, certându-mă cu toți prietenii pe chestia asta. Am prizat cocaină, am fumat hașiș, pentru că am vrut să trec prin toate astea.

CONCURS

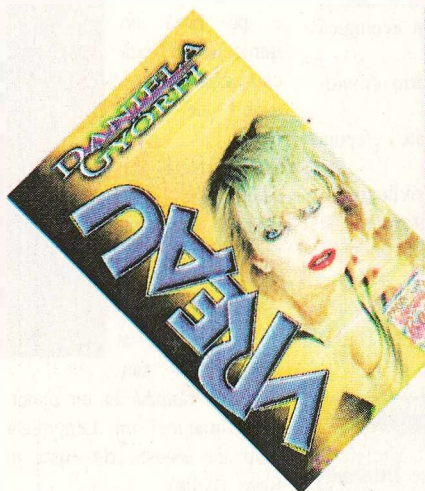
CONCURS SPONSORIZAT DE MAGAZINUL „MUZICA” ȘI UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MŪZICOLOGILOR ROMÂNII

Orice femeie are un anumit ritual de pregătire în fața oglinzii. Oana Sârbu stătea încă de mică ore întregi cu ochii în oglindă, părinții acuzând-o că face prea des acest lucru. „Îmi place să mă îngrijesc și să mă machiez (aproximativ 10-15 minute). Niciodată nu ies pe stradă la întâmplare. Când am o stare de spirit mai agitată, devin mai atentă la felul în care arăt. Am o oglindă exact în fața ușii de la baie și prima imagine de care dau cu ochii, când ies din cadă, sunt eu. De câte ori iau câteva kilograme în plus, mă îngrozesc, pentru că oglinda este primul meu critic.”

Unde are Oana Sârbu așezată oglinda?

Premiul: Trei casete oferite de sponsorul concursului, magazinul „Muzica”.

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Așteptăm răspunsurile voastre până pe data de 15 noiembrie.

În liceu, tânărul Cătălin a fost o fire impulsivă, plăcându-i să se bată tot timpul. Cu toate acestea nu a lovit niciodată o femeie: „Am făcut karate și am învățat că niciodată nu trebuie să dai în cineva care nu poate riposta. Chiar dacă au fost femei care m-au enervat și-mi venea să le dau cu capul de pereți, am evitat să le lovesc.” Mai mult chiar, cântărețului îi face plăcere să fie dominat de femeie și, în general, adoră să fie supus oamenilor mai deștepti ca el, nefiindu-i rușine să învețe de la ei, să le studieze mișcările și modul de a gândi. De la propria-i nuntă, cea mai plăcută amintire este momentul în care mireasa a fost furată pentru patru ore, simțindu-se cu adevărat liber în acele clipe. „Am dansat, mi-am sunat amantele pentru a le anunța că totul între noi s-a terminat, după care mi-am

acord cu afirmația unora că părul grizonat ar constitui o atracție pentru femei. „Nu țin să am succes la femei. Nu mai sufăr demult de un complex de inferioritate,

Foto: FLORIN IONIȚĂ

Lui Cătălin Crișan îi place să fie dominat de femeie

căutat mireasa prin frig, pentru că m-am căsătorit pe 14 ianuarie. Am ales această dată pentru că este ziua de naștere a soției mele și am vrut, astfel, să-i dau un cadou pentru două aniversări. Rochia miresei mele era albă, mulată, punându-i în evidență corpul, asortată cu pantofii, cu chestia aia albă de pe cap, care nici acum nu știu cum se numește, și cu o trenă lungă, pe care a călcat nașul când am coborât de la primărie, de erau să cadă în nas amândoi.” Cătălin Crișan nu este de

Marius Dragomir este o figură aparte în peisajul muzicii autohtone. De ce? Pentru că el și-a dobândit succesul compunând muzică de discotecă inspirată din muzica populară. Și nu orice fel de muzică, ci chiar dansabilă. Acum doi ani era singurul român care concursa, pe ringurile discotecilor, cu marile hituri internaționale. Pentru Marius Dragomir „sexy” echivalează cu Demi Moore în „Striptease” sau cu soția lui despre care ne spune: „Îmi place când își pune în evidență picioarele ei lungi. Ochii ei sunt foarte frumoși și are o finețe care nu se găsește la orice femeie. Îmi place sensibilitatea ei”. Nu ar accepta să pozeze într-o revistă de specialitate, cum ar fi *Playboy*, nici contra unei sume fabuloase de bani: „Nu sunt

pentru că am terminat institutul de teatru, unde, în primul an, am învățat să mă lepăd de complexe. Port chiar și ochelari, nu este un secret, cu dioptriile -0,5. Părul grizonat nu mă deranjează. Nu știu dacă este un atu, dar oricum este o dovadă de seriozitate. Mama mea avea un păr lung și alb la 22-23 de ani, deci e clar că o moștenesc. Și-mi convine, pentru că tatăl meu este chel”. Cântărețul nu se consideră un bărbat sexy („Chiar m-am îngărașat, ar trebui să mai slăbesc”): „Femeile ar trebui să vadă la un bărbat nu neapărat dacă este sexy, ci dacă are ceva în cap, dacă este o prezență plăcută.” (Carla Mihăilă)

Locul preferat de Marius Dragomir pentru vacanțe este

Miami

tipul de macho sau de bărbat sexy, de sex-simbol, așa cum sunt alții în România.” Când aude cuvântul „vacanță” se gândește la munte, la mare, la Miami, la soare și palmieri. Dacă ar fi să se întocmească un clasament, femeia anului ar fi, în viziunea lui Marius Dragomir, soția sa, Nadia, iar bărbatul anului nu ar primi nici un vot din partea lui: „Nu am preferințe pentru bărbați, ci numai pentru femei.” Pentru Marius Dragomir „extravaganță înseamnă cât mai șui”, cea mai mare extravaganță pe care și-a permis-o fiind aceea de a spune un banc cu Ninja unui preot. Bancul a fost receptat foarte bine: „A râs și popa, am râs și eu și împreună ne-am depărtat agale spre asfințit”.

(Carla Mihăilă)

Sinaia '98

S - A N Ă S C U T

Grupul „Class” a reușit să încălzească atmosfera

■ Deși se află la a IV-a ediție, Festivalul Toamnei „Sinaia '98” a primit de-abia acum botezul focului intrând în familia festivalurilor devenite deja tradiționale – **Mamaia** și **Cerbul de Aur**. Șansa a surăsinăienilor și pentru faptul că anul acesta, în mod cu totul regretabil, „Cerbul” nu s-a mai organizat.

■ Promovarea turistică – capitol la care întregul turism românesc stă foarte prost – a fost pusă în prim plan de către organizatori, în dorința de a reda orașului strălucirea și importanța pe care le-a avut în perioada interbelică.

■ După primele trei experiențe, prinzând curaj, Primăria Sinaia și Fundația „Bucegi” au luat pe cont propriu organizarea întregului Festival.

■ Confirmând și pe această cale miza la care s-a ridicat Festivalul, au apărut tensiuni și chiar reacții adverse din partea unor foști colaboratori.

■ Totuși, când spiritele se încing înseamnă că e bine, că au pentru ce, iar „Sinaia '98” a confirmat această idee.

■ Ca un făcut, vremea a fost împotriva, a plouat cu găleata începând de vineri 3 octombrie, iar sâmbătă, la deschidere, cerul arăta de-a dreptul înspăimântător.

În București, frig groaznic, și doar 7-8 grade.

■ Toni Grecu – de la Divertis – a sunat de trei ori pentru a întreba dacă în aceste condiții festivalul „se mai ține”. Răspunsul a fost „DA”.

Odată mașină pornită va merge până la capăt.

În condițiile în care deja cu 10 zile înainte începuse promovarea festivalului, orice schimbare de dată devenea imposibilă; mai mult, programele grupurilor și ale actorilor erau extrem de încărcate – urmau festivalul de la Chișinău și **Festivalul Berii** de la Brașov, și alte concerte, spectacole și recitaluri.

■ Afișele produse (atât tehnic cât și artistic), prin intermediul excelențelor manageri Sorin Seilor și Ioan Bancioiu de la Impact Multimedia din Sibiu, creaseră la rândul lor o atmosferă extrem de rafinată.

■ Mai mult, așa cum spuneam, în contextul unei lamentabile strategii de imagine a României, inițiativa sibienilor de a promova prin afișe, pliante și chiar casete video orașul Sinaia și în străinătate în paralel cu campania națională, este pe cât de curajoasă, pe atât de lăudabilă.

■ Revenind, sâmbătă la ora 11, primarul

orașului Sinaia, dl Scăunaș, a luat taurul de coarne.

■ Deși ploua groaznic, datorită amplificării foarte puternice s-a strâns neașteptat de multă lume.

■ După câteva cuvinte de deschidere, conduși de fanfara militară din Ploiești, participanții au pornit pe traseul deja tradițional – spre Primărie și apoi spre Parcul orașului.

O altă noutate a reprezentat-o spectacolul de muzică și dansuri populare amplasat în fața magazinului central – loc foarte populat, situat în centrul orașului, moment ce a

Totuși, a fost multă lume

ajutat mult la „strângerea rândurilor” (în ciuda ploii), spre parcul orașului începând să se strângă grupuri de tineri din în cea mai numeroasă.

Ghinioanele și cele câteva regretabile necoordonări au pus la grea încercare continuarea festivalului.

■ Ora 15,30 i-a găsit pe organizatori față în față cu o mare masă de tineri (aproximativ 5.000 persoane) care, în urma

UN FESTIVAL

Text: ELIZA NIȚESCU ■

Fotografii: VICTOR STROE ■

întârzierii de aproximativ o oră și 45 de minute, au devenit destul de nervoși.

S-a simțit în mod cert lipsa unui prezentator flexibil, care să se adapteze situației încercând să dialogheze cu publicul, să-l facă să depășească mai ușor perioada de pregătire a scenei care, în lipsa unei prelate adecvate, era plină cu apă, existând pericolul unor electrocutări.

După nervi și supărări, unele justificate, altele nu, iată că a pornit show-ul.

Rodica Popescu-Bitănescu și Draga Olteanu au deschis programul cu un recital oarecum neinspirat în contextul în care ne aflam.

■ Cei de la „Class“ au deschis seria consacrațiilor.

■ Silvia Dumitrescu, Florin Ochescu și prietenii lor au realizat un recital „live“ extrem de bine primit. Noul stil al Silviei o avantajează în mod cert, vechile piese fiind parte

înlocuite, parte reorchestrate într-o formulă modernă, alăută, vandabilă.

■ Finalul recitalului a fost marcat de un superb cor – al publicului – care într-o veritabilă atmosferă de stadion britanic i-au cântat „Mulți ani trăiască“ Silviei, chiar pe 4.X.'98 fiind ziua de naștere a acesteia.

Debutul grupului Compact a readus seria iritărilor. Greu de spus cine a fost vinovatul și dacă minutele de pregătire (prea multe, vreo jumătate de oră) au fost generate de lipsă de profesionalism sau de rea voință, cert este că s-a mai adăugat o porție de nervi, iarăși simțindu-se lipsa unui prezentator abil, în stare să aplaneze imperfecțiunile ivite.

■ Buna dispoziție a revenit (defin-

Grupul „Divertis“ în nota cu care ne-am obișnuit

itiv) în rândurile spectatorilor (și organizatorilor) o dată cu apariția grupului Divertis care a realizat un recital la nivelul celor cu care deja ne-am obișnuit. Grupurile Pasărea Colibri și Iris au încheiat maratonul – de peste 8 ore și jumătate.

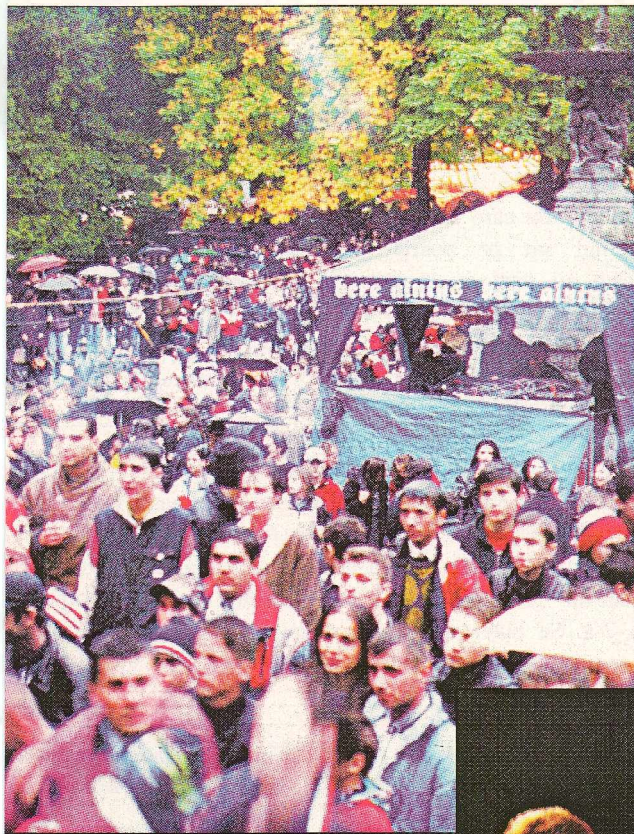
■ Florian Pittiș și-a serbat la rândul său ziua de naștere alături de superbul public sinăian care a repetat atmosfera creată în jurul Silviei.

■ Cristi Minculescu și ai săi și-au prezentat în primă audiție ultimul album, publicul primind excelent noile creații cu atât mai mult cu cât grupul Iris, din motive „oculte“ (este părerea lui Minculescu), nu a fost invitat până acum de vechii organizatori.

■ La ora 1.40 dimineața s-a încheiat show-ul printr-un „foc“ de artificii – cam anemic – dar care totuși a marcat cum se cuvine finalul celor peste 8 ore și jumătate. Cu „bune“ și cu „rele“, a fost frumos, un astfel de mega-concert fiind destul de rar pe la noi.

Încheiem, felicitând încă o dată municipalitatea Sinaia care, după știința noastră, este singura din țară care prin forțe proprii organizează o astfel de manifestare (unde mai pui și faptul că totul este non profit și s-a finanțat din fonduri extra-bugetare).

La mai mare, și succes Sinaia 1999-2000.

festival...

■ Grupurile Parlament, Zob și Antract au realizat un crescendo binevenit care-și va face efectul ceva mai târziu – publicul (care ajunsese la peste 10.000 de persoane) rămânând alături de artiști până după ora 1.30, în miez de noapte și în ciuda ploii care nu a încetat nici o clipă.

Mircea Baniciu cântă pe orice vreme

„Tricolorii”

Și norocul face parte din joc

Text: POMPILIU L. DUMITRESCU ■ Foto: EPA-ROMPRES ■

Așadar, după campania de la Coupe du Monde, sub conducerea generalului Anghel Iordănescu, „tricolorii” au mai încheiat una, de această dată cu ex-selecționerul lotului de tineret, Victor Pițurcă, investit ca principal la cârma primei reprezentative. Venind după turneul final al C.E. Under 23 de la București, unde am înregistrat trei înfrângeri din tot atâtea jocuri, numirea respectivă a fost privită cu destulă neîncredere. „Moștenind” un program care ne dădea fiori, trebuie să recunoaștem că puțini îl creditau cu șanse pe nonconformistul Pițurcă, ironizat și contestat de „o anumită parte a presei”, cu care a avut și unele fricțiuni. Au venit, deci, întâlnirile amicale cu Norvegia și Germania, ambele în deplasare și terminate la egalitate, precum și debutul din preliminariile EURO 2000, acel 7-0 „de antrenament” cu Liechtenstein. Numărul scepticilor nu s-a diminuat prea mult, mai ales că în decurs de 5 zile urma să susținem din nou o „dublă” în deplasare – partidele cu Portugalia și Ungaria. Ba chiar, după 0-0 în „intermezzo”-ul cu Moldova

Ungaria – România 1 – 1: „Piticul” Florentin Petre (stânga) este „controlat” de Istvan Hamar. În dreapta, Bella Illes

(verificare neagreată de Pițurcă și considerată doar o obligație, fapt pentru care a apelat numai la jucători „autohtoni”, reușiți sub titulatura de „selecționată divizionară”), virulența criticilor a crescut nejustificat.

Dar, așa cum recunoștea cu franchețe Berti Vogts, selecționerul care avea să fie demis de la conducerea reprezentativei Germaniei în urma remizei (1-1) cu „tricolorii”, acest

rezultat a fost obținut cu mult noroc pentru tripla campioană mondială. Același noroc, probabil, l-a ajutat și pe Pițurcă, în meciul de la Porto contra lusitanilor, în care românii au tras primul șut pe poarta gazdelor (care au ratat și un penalty) în minutele de prelungiri, Dorinel Munteanu aducându-ne victoria (1-0) prin splendida execuție a unei lovituri libere. Și iată-ne la Budapesta, unde ne-au lipsit 7 minute pentru a termina din nou învingători, întrucât în minutul 50 Viorel Moldovan transformase un „11 m”, însă Hrutka a egalat dintr-o lovitură liberă. Am fi nedrepti să acuzăm acum neșansa, cele patru puncte la „adevăr” situând România pe primul loc în grupa a 7-a. Se putea mai mult, se putea mai puțin? Să nu „speriem” însă norocul, și el face parte din joc.

Victor Pițurcă a venit nu numai cu un mai pronunțat spirit ofensiv, ci și cu „bafta”

Portugalia – România 0 – 1: „Baciul” Gică Popescu (aici în duel cu Joao Pinto) a avut o excelentă prestație, ca și Bogdan Stelea

Preliminariile EURO 2000 – rezultatele din 10 și 14 octombrie

Grupa 1: Italia – Elveția 2-0, Danemarca – Țara Galilor 1-2; Elveția – Danemarca 1-1, Țara Galilor – Belarus 3-2

Clasament: 1. Italia 6 p. (4-0), 2. Țara Galilor 6 p. (5-5), 3. Danemarca 2 p. (2-3), 4. Belarus 1 p. (2-3), 5. Elveția 1 p. (1-3).

Grupa 2: Slovenia – Norvegia 1-2, Letonia – Georgia 1-0; Grecia – Georgia 3-0, Norvegia – Albania 2-2, Slovenia – Letonia 1-0

Clasament: 1. Letonia 6 p., 2. Grecia 4 p. (5-2), 3. Slovenia 4 p. (4-4), 4. Norvegia 4 p. (5-6), 5. Georgia 3 p., 6. Albania 1 p.

Grupa 3: Turcia – Germania 1-0, Irlanda de Nord – Finlanda 1-0; Moldova – Germania 1-3, Turcia – Finlanda 1-3

Clasament: 1. Finlanda 6 p. (6-4), 2. Turcia 6 p. (5-3), 3. Germania 3 p. (3-2), 4. Irlanda de Nord 3 p. (1-3), 5. Moldova 0 p.

Grupa 4: Andorra – Ucraina 0-2, Rusia – Franța 2-3, Armenia – Islanda 0-0; Franța – Andorra 2-0, Islanda – Rusia 1-0, Ucraina – Armenia 2-0

Clasament: 1. Ucraina 9 p., 2. Franța 7 p., 3. Islanda 5 p., 4. Armenia 4 p., 5. Rusia 0 p. (4-7), 6. Andorra 0 p. (1-7)

Grupa 5: Polonia – Luxemburg 3-0, Anglia – Bulgaria 0-0; Bulgaria – Suedia 0-1, Luxemburg – Anglia 0-3

Clasament: 1. Polonia 6 p. (6-0), 2. Suedia 6 p. (3-1), 3. Anglia 4 p., 4. Bulgaria 1 p., 5. Luxemburg 0 p.

Grupa 6: Cipru – Austria 0-3, San Marino – Israel 0-5; Israel – Spania 1-2, San Marino – Austria 1-4

Clasament: 1. Austria 7 p., 2. Israel 4 p., 3. Spania 3 p. (4-4), 4. Cipru 3 p. (3-5), 5. San Marino 0 p.

Grupa 7: Azerbaidjan – Ungaria 0-4, Liechtenstein – Slovacia 0-4, Portugalia – România 0-1; Slovacia – Portugalia 0-3, Liechtenstein – Azerbaidjan 2-1, Ungaria – România 1-1.

Clasament: 1. ROMÂNIA 7 p. (9-1), 2. Slovacia 6 p. (7-3), 3. Portugalia 6 p. (6-2), 4. Ungaria 4 p., 5. Liechtenstein 3 p., 6. Azerbaidjan 0 p.

Cupele europene

Ne-am luat de-o grijă!

Glumind amar, s-ar putea spune că ne-am luat de-o grijă chiar de două ori: în primul rând, prezența „ambasadoarelor” noastre în „toamna europeană” a fost mai efemeră ca niciodată („primăvara europeană” rămânând un vis prea îndrăzneț), iar în al doilea rând, raportat la ediția viitoare a întrecerilor continentale, vom avea dreptul să aliniem la startul Cupei UEFA doar o singură echipă față de două anul acesta (trei, cu nu prea mult timp în urmă). Și aceasta datorită coeficientului UEFA care situează România pe locul 22, după Slovacia (Portugalia se află pe locul 7, iar Ungaria pe 19). De altfel, în ierarhia elaborată de IFFHS (Federația Internațională pentru Istoria și Statistica Fotbalului) pe perioada 1 octombrie 1997 - 30 septembrie 1998 se consemnează un declin puternic al echipelor românești: Steaua a căzut pe locul 91, de pe 47 luna trecută (la egalitate cu Dinamo Moscova - 131,5 puncte), FC Argeș pe 134 (de pe 120) cu 107,5 p., FC Oțelul Galați pe 201 (de pe 191) cu 79,0 p., doar Rapid București făcând excepție, urcând de pe 94 pe 93 (ce să spunem!) cu 130,0 p.

Conjunctura este total nefavorabilă pentru fotbalul nostru, în condițiile în care grupul „Media Partners International” preconizează o „Super Ligă Europeană” cu 36 de echipe și premii totale de 1,2 miliarde dolari, iar în replică, UEFA a avansat un proiect de reformare a competițiilor de sub egida sa.

Întrunit la Lisabona, marți, 6 octombrie, Comitetul Executiv al UEFA a decis extinderea de la 24 la 32 a numărului echipelor angajate în grupele Ligii Campionilor precum și fuziunea Cupei Cupelor și a Cupei UEFA, începând cu sezonul 2000-2001. Ca atare, Liga Campionilor ar urma să alinieze la start 73 de echipe, între care toate cele 48 de campioane naționale și - ca noutate - formații clasate pe locul trei (sau chiar patru!) în cele mai puter-

nice campionate. Agențiile internaționale de presă estimează că premiile Ligii Campionilor ar putea atinge 600 milioane de dolari. În ceea ce ne privește, deținătoarea titlului național ar urma să parcurgă două

(sau trei) tururi preliminare pentru eventuala accedere în Liga Campionilor. Oricum, chestiunile de detaliu vor fi stabilite la următoarea reuniune a Comitetului Executiv, programată pentru 10-11 decembrie la Ierusalim.

Deși se cunoaște deznodământul nefericit al participării echipelor noastre în cupele europene și nu ne face nici o plăcere să reamintim rezultatele, le menționăm totuși pentru iubitorii de statistică. Astfel, în **Cupa Cupelor** se poate spune că Rapidul a pierdut calificarea la București atunci când a încheiat nedecis (2-2) cu Valerenga, „remiza albă” de la Oslo consfințind promovarea „vikingilor”, care în turul secund au întâlnit pe Besiktas Istanbul, un team care ar fi fost și la îndemâna giuleștenilor. În **Cupa UEFA**, față de ediția trecută, când a fost la un pas de „primăvara europeană”, stopată însă de Aston Villa, de data aceasta Steaua a clacat din primul tur (3-4 și 0-3 cu Valencia), ca și FC Argeș (0-1 și 0-7 cu Celta Vigo). Interesant ce adversare au avut în continuare învingătoarele reprezentanțelor noastre: Celta Vigo s-a confruntat cu Aston Villa (0-1), iar Valencia cu FC Liverpool (0-0, în deplasare), rezultate din prima manșă.

Altfel, în Liga Campionilor trebuie menționate marea surpriză de la Moscova, Spartak întrecând cu 2-1 pe Real Madrid, deținătoarea trofeului, ca și remiza (1-1) dintre Rosenborg Trondheim și Juventus Torino. Ca o palidă consolare pentru noi, Galatasaray - Athletic Bilbao 2-1, Gică Hagi semnând golul victoriei în minutul 90.

P.S. Și totuși, Capitala a fost gazda unui meci internațional! Din cauza embargoului impus Iugoslaviei, Steaua Roșie Belgrad (antrenor Dragan Geaić) a ales stadionul „Cotroceni” pentru disputarea meciului cu Olympique Lyon din turul II (prima manșă) al Cupei UEFA. Au câștigat francezii cu 2-1.

Valerenga - Rapid 0-0: Zeno Bunde (stânga), Adrian Iencsi (cu spatele) și John Carew. Deși „la pământ”, mulțrul i-a „îngropat” pe giuleșteni

Liga Campionilor - etapa a doua

Grupa A: Ajax Amsterdam - FC Porto 2-1, Olympiakos Pireu - Croația Zagreb 2-0. Clasament: 1. Olympiakos 4 p. (4-2), 2. Ajax 4 p. (2-1), 3. FC Porto 1 p. (3-4), 4. Croația 1 p. (0-2)

Grupa B: Galatasaray Istanbul - Athletic Bilbao 2-1, Rosenborg Trondheim - Juventus Torino 1-1. Clasament: Galatasaray 4 p., 2. Juventus 2 p. (3-3), 3. Rosenborg 2 p. (2-2), 4. Athletic 1 p. (2-3)

Grupa C: Internazionale Milano - Sturm Graz 1-0, Spartak Moscova - Real Madrid 2-1. Clasament: 1. Spartak 6 p., 2. Real 3 p. (3-2), 3. Inter 3 p. (1-2), 4. Sturm 0 p.

Grupa D: Bayern München - Manchester United 2-2, FC Barcelona - Brøndby IF 2-0. Clasament: 1. Barcelona 4 p., 2. Brøndby 3 p., 3. Manchester 2 p., 4. Bayern 1 p.

Grupa E: Arsenal Londra - Panathinaikos Atena 2-1, Dinamo Kiev - RC Lens 1-1. Clasament: 1. Arsenal 4 p., 2. Panathinaikos 3 p., 3. Lens 2 p., 4. Dinamo 1 p.

Grupa F: Benfica Lisabona - PSV Eindhoven 2-1, HJK Helsinki - FC Kaiserslautern 0-0. Clasament: 1. Kaiserslautern 4 p., 2. PSV 3 p. (3-3), 3. Benfica 3 p. (2-2), 4. HJK 1 p.

Grupa 8: Malta - Croația 1-4; Croația - Macedonia 3-2, Irlanda - Malta 5-0

Clasament: 1. Irlanda 6 p. (7-0), 2. Croația 6 p. (7-5), 3. Macedonia 3 p., 4. Malta 0 p. (1-13), 5. Iugoslavia 0 p. (nici un meci disputat)

Grupa 9: Bosnia-Herțegovina - Cehia 1-3, Lituania - Insulele Feroe 0-0, Scoția - Estonia 3-2; Scoția - Insulele Feroe 2-1, Cehia - Estonia 4-1, Lituania - Bosnia-Herțegovina 4-2.

Clasament: 1. Cehia 9 p., 2. Scoția 7 p., 3. Lituania 5 p., 4. Estonia 4 p. (9-7), 5. Bosnia 4 p. (3-4), 6. Feroe 1 p.

În această toamnă se mai dispută (la 18 noiembrie) doar întâlnirile San Marino - Cipru (grupa a 6-a) și Malta - Macedonia (grupa a 8-a).

Întrecerile se vor relua în primăvara 1999, grupa a 7-a programând partidele: România -

Slovacia, Portugalia - Azerbaidjan și Ungaria - Liechtenstein (la 27 martie), Azerbaidjan - România, Liechtenstein - Portugalia și Slovacia - Ungaria (la 31 martie).

Cea mai mare surpriză a acestor două runde s-a produs, fără îndoială, la Reykjavik, înfrângerea Rusiei scoțând-o aproape și din cursa pentru locul 2, fiind foarte posibilă demiterea antrenorului Anatoli Bișoveț. Islandezii confirmă în schimb egalul meritoriu din prima etapă în fața campioanei mondiale en titre, tot atunci când Cipru întrecea Spania cu 3-2 producând demisia antrenorului Javier Clemente. Apropo de Franța, doar 2-0 cu Andorra (ultimul loc în ierarhia FIFA), populația principatului (66.000 de suflete) nedepășind numărul celor 75.000 (!) de spectatori prezenți pe Stade de France. De asemenea,

Norvegia, lui Nils Johan Semb s-a văzut condusă la Oslo cu 2-0 de Albania, reușind în extremis să smulgă un punct. Rezultat neașteptat și la Istanbul, după ce Turcia întrecuse în propriul fief (la Bursa) Irlanda de Nord și mai ales Germania lui Erich Ribbeck, actuala campioană europeană. Cu noul selecționar Dimităr Dimitrov, bulgarii le-au administrat suporterilor lor veritabile dușuri scoțiene: 0-3 acasă cu Polonia, remiză albă pe Wembley și eșec la Burgas cu Suedia. În rest, ar mai fi de consemnat victoria galezilor la Copenhaga, danezii acuzând lipsa fraților Laudrup și a portarului Schmeichel. În timp ce Ucraina și Cehia au reputat câte trei victorii, Rusia, Moldova, Azerbaidjan, Andorra, San Marino, Luxemburg, Malta și Iugoslavia n-au acumulat nici un punct (sârbii fără meciuri însă până acum).

Din nou, retrospectiva primei divizii cuprinde referiri doar la trei etape, din cauza acțiunilor echipei naționale („dubla” cu Portugalia și Ungaria).

Perioadă însă, după cum se

va vedea, care a stat sub semnul demisiilor ● Etapa a 7-a a avut drept cap de afiș FC Argeș – Oțelul 2-1, un duel în care gazdele veneau după 0-1 cu Celta Vigo în prima manșă din Cupa U.E.F.A., iar echipa vizitatoare era o fostă aspirantă la aceeași competiție. „Dubla” lui Jean Barbu a adus prima înfrângere pentru „oțelari”, dar și o premieră: la sfârșitul partidei televizate, președintele acestora, **Marius Stan**, și-a anunțat

Rapid – Oțelul 3 – 0: Zeno Bunea (în centru) și-a aniversat 21 de ani printr-o frumoasă evoluție

demisia tot în direct „din motive personale”, decizie rămasă irevocabilă ● Universitatea Craiova – Dinamo 2-2, deși liderul a fost condus cu 2-0, însă a revenit prin „dubla” lui Mihalcea, pierzând totuși primele puncte ● FC Onești – Ceahlăul 3-1, la finele meciului antrenorul nemțenilor, **Nicolae Manea**, anunțând o posibilă demisie, care nu se va produce în cele din urmă ● Rapid – Petrolul 2-1, la giuleșteni evoluând noii veniți Alin Mintean și ex-„bancarul” Radu Niculescu ● Olimpia – FC Național 3-1, „lanterna” producând o adevărată surpriză în confruntarea dintre cea mai săracă și cea mai bogată echipă ● CSM Reșița – FCM Bacău 0-0, formația condusă de Florin Halagian și Viorel Hizo fiind neînvinsă de la 29 aprilie (2-6, în deplasare cu Dinamo) ● Ulterior, în ședința Consiliului de administrație, **Marius Stan** a declarat: „Noi, cei de la Oțelul, am refuzat să mai intrăm în păcătoasele acelea de combinații, de genul «eu bat la mine, tu bați la tine»” ● Etapa a 8-a a avut un prolog: după 2-2 cu Steaua, 0-1 cu Oțelul și 2-2 cu Dinamo, pentru **Ilie Balaci** visul de mărire se năruia treptat, iar nerăbdarea și presiunea focșilor suporteri olteni creșteau. Au mai fost și agresarea arbitrilor Aron Huzu, reacția nepotrivită de la nunta fiecei sale, totul culminând cu lipsa de ultimul antrenament și de la charterul spre Suceava, absențe echivalente cu demisia ● Foresta – Univ. Craiova 1-2, victorie repurtată de „interimarii”

Rapidul a garat pe linia întâi

Silviu Lung, Nicolae Tilihoi și Emil Săndoi. **Eugen Trică** a promis că va înscrie un gol (și s-a ținut de cuvânt), pe care îl va dedica soției sale, Lorena Balaci, și socrului său ● FCM Bacău – Steaua 0-0, într-un meci anost, cu ambele tabere mulțumite: moldovenii rămânând neînvinși, iar militarii (fără a mai primi gol) contabilizând meciul 1.500 pe prima scenă ● În schimb, scor fluviu, Dinamo – „U” Cluj 8-0, președintele „șepcilor roșii”, **Remus Vlad**, înaintându-și demisia ● Ceahlăul – Rapid 0-2, nemțenii aflându-se la a patra înfrângere consecutivă ● Gloria – FC Argeș 3-1, cu „tripla” ex-craioveanului Ionel Ganea, „țuicarii” visând „castele în Spania” ● Și etapa a 9-a a avut un prolog: după acel 7-0 administrat de Celta Vigo,

antrenorul **Silviu Dumitrescu** și preparatorul fizic **Vasile Szilaghi** au fost „eliberați din funcție” (demitere sau demisie?), noua conducere tehnică devenind: **Nicolae Dobrin**, antrenor principal, și **Vasile Stan**, „secund”. Un șoc bine venit, și astfel FC Argeș – Dinamo 2-1. Acuzând lipsa lui Jean Vlădoiu (suspendat două etape) și terenul impracticabil, liderul a suferit prima înfrângere, fiind de altfel detronat ● Rapid – Oțelul 3-0, cu **Radu Niculescu** autor al primelor două goluri și coautor la cel de-al treilea (autogol Tofan). Ratându-se

obiectivul „primăvara europeană”, **Mircea Lucescu** a proclamat altul: „campionatul și Cupa” ● Steaua – Petrolul 2-2, după 1-0 militarii fiind conduși la rândul lor și nevoiți să alerge după egalare, reușită prin „dubla” lui Ilie Dumitrescu (aflat la meciul 200). Suporterii au cerut demisia antrenorului **Mihai Stoichiță** și revenirea lui Marcel Pușcaș la conducerea secției de fotbal. Asumându-și răspunderea, Stoichiță a declarat: „În viața oricărei mari echipe intervin sincope mai lungi sau mai scurte. Nu e nimic pierdut. Steaua poate să joace bine și va juca bine”. ● Firește, la Craiova s-a produs de asemenea schimbarea de obiectiv („eventul”) în „clasarea între primele 5”, dar... Universitatea – FC Național 0-2. Și aici suporterii au cerut demisia, însă a președintelui: „Sandu Boc, spune tu/ Unde-s Cupa și titlu”? Pentru învingători revenirea ex-spaniolului Marin Dună (de la Logrones) a fost de bun augur ● FCM Bacău – Farul 1-0, după ce primarul **Dumitru Sechelariu** i-a vândut la FCM (pentru „fix” 1.126.825 dolari) pe toți cei 21 de jucători aflați în proprietatea firmei sale, Selena S.R.L. ● CSM Reșița – Ceahlăul 2-2, având ca epilog demisia liderului sindical **Iancu Mihu** din funcția de vicepreședinte la clubul băcănean. Același gând îl bătea și pe președintele **Marius Popescu** ● Între timp demisiile s-au extins și la nivelul arbitrilor, **Adrian Porumboiu** și **Mircea Neșu** (președinte, respectiv vicepreședinte la

Subcomisia de disciplină) intenționând să renunțe la funcțiile respective. Se pare că doar vasluianul și-a menținut hotărârea ● Mai mult decât interesantă declarația ultimului: „Motivația (unui arbitru – n.n.) de a greși e mai mare decât teama de a fi suspendat” ● La „U” Cluj a revenit **Remus Câmpeanu**, ca șef al unui Comitet de reorganizare, cu mandat pentru 30 de zile ● După cum anticipam, pentru Dinamo au început meciurile cu echipe care le pot pune probleme serioase, mai ales în deplasările din Giulești și Ghencea sau de la Ploiești și Galați, în timp ce Rapidul va întâlni FC Național pe teren propriu și Universitatea la Craiova ● Dar iată cum arată clasamentul la jumătatea turului: 1. Rapid 25 p., 2. Dinamo 22 p., 3. Oțelul 19 p., 4. FC Național 18 p., 5. FCM Bacău 17 p., 6. FC Argeș 16 p., 7. Steaua 15 p., ... 16. Olimpia 6 p. (9-21), 17. „U” Cluj 6 p. (5-25), 18. Foresta 4 p.

P.S.1. **Marius Stan** a devenit director general la echipa bucureșteană Rocar, aspirantă la promovarea în Divizia A. Numai că primul pas pentru ex-președintele gălățean a fost făcut cu stângul, Rocar fiind învinsă acasă cu 3-2 de Sportul Studentesc.

P.S.2. În afacerea „Țigăreț II”, colonelul SPP Gheorghe Truțulescu a făcut unele dezvăluiri în instanță potrivit cărora **Petre Buduru**, președintele clubului de fotbal Dinamo, ar fi fost implicat în finanțarea transportului din 23 martie și în transportul de țigări din 16 aprilie. Ca atare, conducerea M.I. a ordonat încetarea, imediată, a detașării colonelului Buduru Petrică la F.C. Dinamo București.

P.S.3. După cum se știe, fostul președinte al clubului Dinamo, colonelul în rezervă **Vasile Ianul**, a fost destituit din funcție în primăvara anului 1994, sub acuzația de gestiune frauduloasă, în prezent dosarul fiind pe rolul Curții Militare de Apel. Uzând de prezumția de nevinovăție, Vasile Ianul a fost numit președinte la Politehnica Iași (antrenor Ion Moldovan).

P.S.4. Cu o valoare de 1.5 milioane de dolari pentru o perioadă de un an și jumătate, **Connex GSM** și **UFC Rapid** au semnat cel mai mare contract de sponsorizare din analele fotbalului românesc. În cazul câștigării Cupei sau campionatului se va adăuga câte un bonus de 100.000 de dolari.

P.S.5. **Emeric Ienei** (n. 28.03.1937) a schimbat fotoliul de director tehnic al F.R.F. cu cel de la Steaua. Reputatul tehnician revine pe banca tehnică a „roș-albaștrilor” pentru a șaptea oară, de numele acestuia fiind legată cucerirea trofeului C.C.E. la 7 mai 1986. **Mihai Stoichiță** și **Marius Lăcătuș** rămân „ajutoarele” sale.

CLĂTITE APERITIV

Compoziție (pentru 5-6 clătite cu diametrul de 18 cm)

● Omogenizați (atât!) un ou. Adăugați 1/2 măr (decojit, ras fin) de mărime mijlocie, 1 linguriță ulei, sare, boia dulce de ardei (să coloreze frumos compoziția). Puneți, treptat, făină, până obțineți o consistență de smântână foarte groasă. Subțiați, treptat, *cu apă rece*.

● Acoperiți vasul. Țineți-l la frigider 2-3 ore (acesta este secretul clătitorilor!) dar nu mai mult, întrucât albușul devine toxic.

Umpluturi (după sezon, dar, mai ales, după fantezia dv.)

1. Urdă sau brânză de vaci + unt + mărar

2. Telemea de oaie + brânză de vaci + smântână + chimen

3. Pastă de pește sau sardela măruntite + unt + măsline tăiate fin. Atenție! Nu faceți această umplutură atunci când serviți la masă pește (borș, prăjit etc.).

4. Ficăței de pasăre + ceapă, prăjiți în unt. Apoi sărat, piperat, pasat.

Pregătirea clătitorilor

● Fierbeți apă. Acoperiți vasul cu o farfurie plată

● Puneți unt topit sau ulei într-un ibric

● Încălziți ușor tigaia (cea de teflon este mai bună)

● Turnați puțin unt. Mișcați tigaia pentru ca *untul să acopere în întregime fundul tigăii*.

● Omogenizați compoziția de clătite și cu un polonic turnați din ea în tigaie. Desprindeți marginea clătitei (foarte ușor!) cu un cuțit, de tigaie. Întoarceți clătita după 1 minut. Mai prăjiți o jumătate de minut.

Foarte important! *Clătitele trebuie să fie subțiri*. Dacă sunt prea groase, adăugați apă. Dacă se rup la copt, mai este necesară făină.

Puneți clătitele deasupra vasului cu apă în clocot.

Rețineți! Clătitele se pot păstra în frigider 1-2 zile între două farfurii, introduse în două pungi de plastic foarte bine

strânse la gură. Se încălzesc, *acoperite*, pe baie de apă.

Prezentare

● Umpleți clătitele, rulați-le, puneți-le pe un platou.

● Turnați deasupra smântână în șuvițe (plimbând dreapta-stânga, în lățimea platoului, recipientul cu smântână).

● Decorați cu verdeață și ardei roșu (dat pe partea fină a răzătoare).

Compoziție (pentru 5-6 clătite cu diametrul de 18 cm):

1 ou, 1 linguriță unt topit sau ulei, un praf de sare și unul de zahăr, coajă rasă de lămâie și (după gust) vanilie + 1/2 măr mijlociu (decojit și ras fin).

Umplutura

● Gemuri (ideal rămâne cel de vișine)

● Piure de banane

● Înghețată (din comerț) + gem (caise)

Pentru acoperire

● Rom (nu esență de rom!), coniac

● Nuci măcinate (minimum 7 bucăți pentru o clătită)

● Scorțișoară pudră (între alte virtuți, este și afrodisiacă)

● Zahăr tos

CLĂTITE CU PUF DE NUCI

Pregătire

● Vezi clătite aperitiv

● Piureul de banane se pregătește înainte de a fi folosit. Nu se fierbe. Pulpa de banană, mărunțită cu furculița, se stropește cu rom sau coniac, pentru a-și păstra culoarea. Atenție, *folosiți puțin rom sau coniac*, pentru a nu acoperi aroma bananelor!

● Rulați clătitele, după ce ați pus gemul sau piureul de banane și aranjați-le pe platoul pe care le veți servi.

● Puneți înghețata la mijlocul clătitei și *împăturiți-o în 4*. Așezați-le în farfuria în care le veți servi (nu mai mult de două bucăți!) și acoperiți-le cu gemul încălzit (într-o craticioară, pe baie de apă).

● Rulate sau împăturate, presărați deasupra mult puf de nuci, apoi scorțișoară și la urmă zahărul tos. Atenție! Nu puneți mult zahăr, el are, acum, numai rol de a înfrumuseța.

Recomandare. Dacă oferiți clătite aperitiv, nu serviți la desert tot clătite.

Text: IOANA PREDA ■

Fotografii: FLORIN IONIȚĂ ■

Aurora Inoan

A fost pasionată de tot ceea ce înseamnă ezoterism. După '89, datorită accesului larg la informații, a devenit o foarte bună cunoscătoare a tainelor astrologiei. Are calități de terapeut – deține gradul II în tehnică radiantă. Este redactor-șef la „Revista Fenomenelor Paranormale” și „Astrologia”, iar începând cu numărul 2 prezintă predicțiile astrale în revista „Flacăra”.

Predicții lunare – noiembrie '98

Berbec

Cel mai mult va trebui să vă ocupați de imaginea dumneavoastră publică. Va exista o situație sau un eveniment care vă poate da planurile peste cap. Prima parte a lunii este posibil să vă aducă și probleme de sănătate. În a doua, un partener este posibil să vă ajute să ieșiți din impas.

Taur

Deși la începutul lunii vă loviți de o neplăcere cu partenerul consacrat, ulterior vă reveniți. Este posibilă o despărțire, o dispută cu un bărbat de autoritate dar, mai apoi, relațiile dumneavoastră, mai ales cele intime, se îmbunătățesc. Câștigați și o sumă mare de bani.

Gemeni

Atenție la starea de sănătate în prima parte a lunii. Mai apoi este posibil să aveți neplăceri la locul de muncă, dar nu trebuie să intrați în panică, ar putea fi vorba de simple tracăsări. În cea de-a doua parte a lui noiembrie apare o mare reușită cu un partener, poate nou.

Rac

E bine să evitați șofatul la începutul lunii și disputele cu o rudă apropiată. Evitați, deopotrivă, declarațiile amoroase și afacerile riscante! Mai târziu apare o reușită la locul de muncă, dar și o refacere a stării de sănătate. Nu contați pe asociați, parteneri. Pe inamici însă, da.

Leu

Un bărbat din familie poate avea dificultăți sau aveți dumneavoastră o problemă cu acesta. Poate că rămâneți și fără bani, în sensul că nu luați un salariu sau luați foarte puțin. Vi se anunță până la urmă succes în dragoste, în afaceri și în legătură cu copiii dacă sunteți părinți.

Fecioară

Nici dumneavoastră nu vă distrați prea bine în familie la începutul lunii... E posibilă și o neplăcere în casă, chiar un mic accident. Feriți-vă de foc, mai ales! Mai apoi, disputelor le va lua locul interesul pentru redarea locuinței. Sau pentru un schimb foarte avantajos.

Balanță

Păziți-vă sănătatea la începutul lui noiembrie! Nu faceți nimic care ar putea agrava o afecțiune cronică! Deveniți ulterior plini de inițiativă, paguba bănească se reduce și puteți semna un act important ori aveți posibilitatea de a susține un examen, un test, un interviu.

Scorpion

Nu contați pe amici, pe protectori, nu contați cam pe nimeni la începutul lunii! Șanse mai mari aveți, inclusiv de natură financiară, în a doua parte a lui noiembrie. Până atunci, e posibil să fiți în certuri și în casă și pentru vreun teren, vreun imobil sau să vă zbateți să reparați ceva.

Săgetător

Din nou vă luptați pentru a vă menține în top. Atacurile la persoana dumneavoastră se vor concentra pe începutul acestei luni. Ulterior vă puteți bucura de sprijinul prietenilor și apropiaților, chiar și într-un nou proiect. E posibil să vă îndrăgostiți, să fiți felicitati, iubiți.

Capricorn

Vegheați la omogenitatea familiei! Vegheați la integritatea locuinței. Vegheați să nu iasă la iveală ceva neplăcut din trecut. Toate acestea în prima parte a lunii. Mai târziu vă veți bucura de un sprijin discret, dar consistent. Din partea mai multor persoane. Imaginea se va reface.

Vărsător

Sunteți contestați. Ori aveți probleme cu unul din părinți. E posibil să fiți nevoiți să achitați o datorie ori să nu obțineți un împrumut important, o sponsorizare remarcabilă. Toate acestea în primele două săptămâni. Mai apoi amicii și prietenii vă ajută și vă e bine la drum lung.

Pești

Se rupe o colaborare. Sau vă certați cu un partener, poate chiar cu cel de viață. Imaginea publică e defectuoasă, va suferi în urma scandalului. Mai târziu situația reîntră în normal. Vă refaceți și pe plan social și puneți mâna și pe o sumă de bani. Relațiile intime vor fi în toi.

Se reface cuadratura Saturn-Neptun

Anunțată încă de luna trecută, cuadratura între planetele grele Saturn-Neptun se reface în noiembrie. Cu Neptun în Capricorn și Saturn în Berbec întrevăd o activare a vulcanilor la nivel planetar și mai ales în țările situate sub respectivele semne zodiacale. Nu exclud nici activarea unor vulcani marini ori situați în apropierea mărilor și oceanelor.

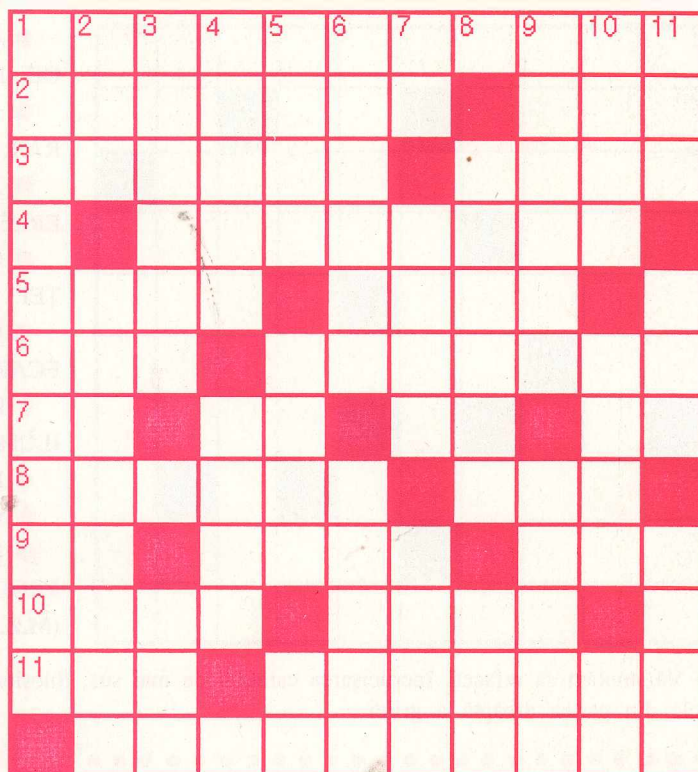
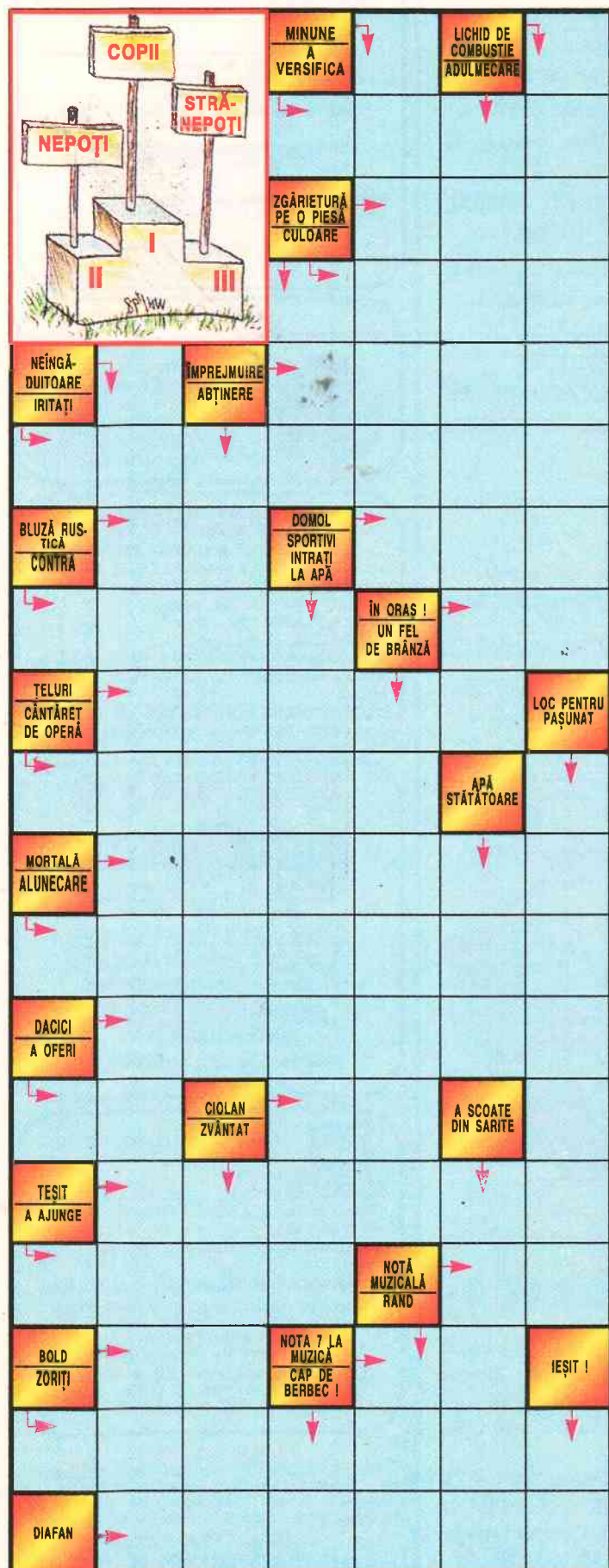
Din nou pot apărea dificultăți cauzate de problema petrolului. Fie în ceea ce privește prețul acestuia și transportul său

de la sursă la prelucrare și-apoi la consumatori, fie în ceea ce privește apariția țigieiului într-un mod neobișnuit. E posibil ca acesta să țâșnească la suprafață, mai ales în zonele de munte și să ia chiar foc.

Cuadratura Marte-Pluton de la începutul lunii poate cauza fracturi, probleme la nivel abdominal, îmbolnăviri cu localizare sexuală. Nici afecțiunile de natură cardiacă nu vor fi excluse.

Cel puțin în ceea ce privește tranzitul planetelor rapide, a doua parte a lunii pare să fie mai suportabilă.

ALGORITM

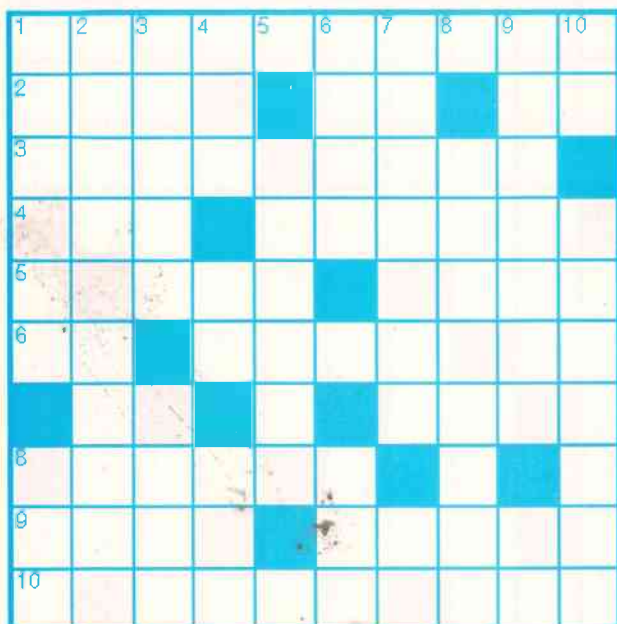
VORBĂRIE

ORIZONTAL: 1) Vorbire încetă, neclară, care redă o nemulțumire stăpânită. 2) Persoană care are talentul de a vorbi frumos în fața unui public (pl.) – Om care nu poate vorbi și se exprimă prin semne. 3) Limbă moartă – Cea care ne învață primele cuvinte. 4) Lezare cu o vorbă nelalocul ei. 5) A-și exprima durerea... fără cuvinte – Sentimentul de sfială... care te împiedică să vorbești. 6) Una cu gura afurisită – Se zice că gura lui, adevăr grăiește. 7) 2.3 bolborosiri! – Începutul unui comentariu! – Iancu Jianu – Ultimele cuvântări! 8) Segment fonetic alcătuit dintr-unul sau din mai multe foneme pronunțate printr-un singur efort expirator (pl.) – Cuvânt asemenea. 9) Zice din plin! – Limbă ascuțită... – Cel de colo. 10) Așezare simetrică și periodică a silabelor accentuate și neaccentuate – Plantă erbacee cu flori galbene. 11) Făcute ă la grec! – A sta de vorbă cu cineva. 12)

Foarte atent la spuselor altora. **VERTICAL:** 1) Faptul de a vorbi nedeșluit. 2) Se exprimă în două limbi diferite... – A adresa cuiva cuvinte de laudă sau urări de fericire. 3) Cu data pusă (fem.) – Taler. 4) Inflamație acută sau cronică a membranei care acoperă canalul auditiv – Un om care vorbește cu stăpânire de sine și tact. 5) A alunga pe cineva – Negație puternică (reg.) – În pădure! 6) A le potrivi bine... – Smalț. 7) Cununi! – Jachete scurte – Acesta (pop.). 8) A nu spune cuiva ceva neplăcut pentru a nu-l face să sufere – Măsura lui Cuza. 9) N-are chef de vorbă – Gură. 10) Gura ei e slobodă... – Probă la un examen, la care trebuie să vorbești – Tonul sus! 11) Firul limbii – Campioni – Zgârcit la vorbă... (M.Z.)
Dicționar: AIOR, ETA, POBA, AIST.

RECONSTITUIRE

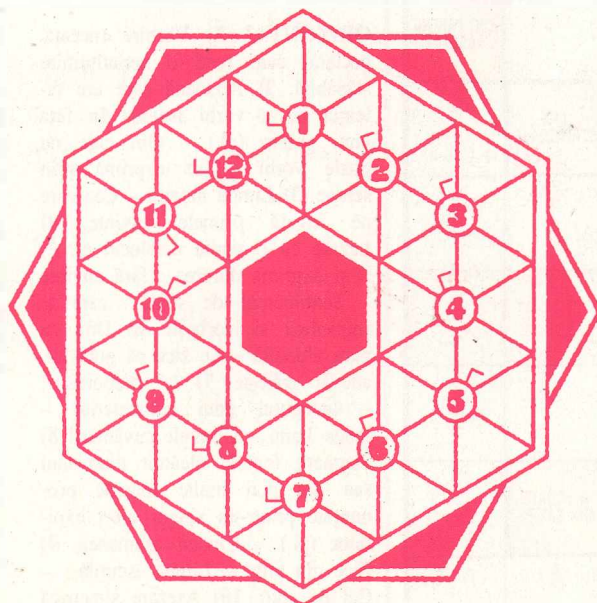

- AT; ED; IL; IR; NB; OE; PU; UD.
- CER; ICE; NIT; RAR; TOT.
- ADIA; ALAI; EROI; EROS; IMAȘ; LIȚĂ.
- CĂINA; OPRIT; ȚIȚEI.
- CARNET; CĂMINE; ECARTE; PANICĂ.
- BRUNETE; ESEIȘTI; ILUMINA; RUINATĂ.
- RIMELĂRI.
- NUTREȚURI.
- EDUCATOARE; PETROLIERE; RESTITUIRI. (M.Z.)

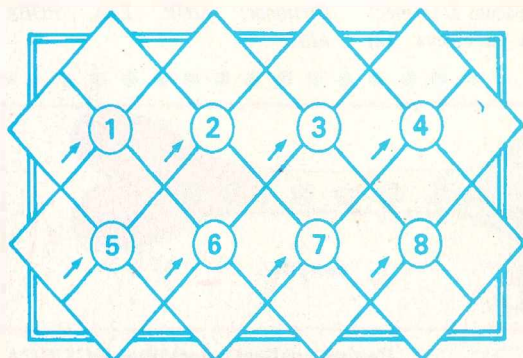
Vă invităm să refaceți încrucișarea careului de mai sus, folosindu-vă de toate cuvintele din partea dreaptă a grilei.

FANTEZIA CERCURILOR

- 1) Tecile de la mazăre. 2) Aflată în primăvara vieții.
- 3) Mediul înconjurător, fire. 4) Specific așezărilor țărănești. 5) Cercevelele de la uși. 6) Peste măsură de mândru, de, orgolios. 7) Oamenii care curăță hornurile. 8) Pui de găscă sau de rață. 9) Merge cu oile la păscut. 10) Obiect de îmbrăcăminte care acoperă jumătatea de sus a corpului. 11) Soldații de la artilerie. 12) Cei care aleargă repede. (M.Z.)

Semnificațiile vor fi înscrise în jurul numerelor respective.

ZOOLOGICĂ

Pornind de la caseta însemnată cu săgeată și urmând direcția acesteia, înscrieți în grilă opt cuvinte corespunzătoare definițiilor următoare:

- 1) Măgar. 2) Femela calului. 3) Mistreț. 4) Lincși. 5) Câinele din Delta Dunării. 6) Compun scheletul. 7) Țintă. 8) Mioriță. (M.Z.)

PUBLICATIILE

Flacăra

Societate comercială înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991

Consiliul de Administrație:

Președinte - director general:

GEORGE ARION

Membri: Manuela Ruxandra Arion, Alexandru Păsărin

Director general-adjunct: ALEXANDRU PĂSĂRIN

Director difuzare: GABRIEL BUMB

Secretariat: Mihaela Caroline Surdu 222.33.31; 222.33.44
Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341.
Fax: 222.82.89
Cont lei - 40.72.30.110.496 BCR, sector 1, București
Cont valută - USD 47.21.6.16.0431.0 BCR, sector 1, București
DM 47.21.3.10.0431.0 BCR, sector 1, București

Fundația

„Premiile Flacăra - România”

Președinte:

GEORGE ARION

Director executiv:

MANUELA RUXANDRA ARION

Cont lei: 451040121209 BCR,
sector 1, București

Flacăra

Redactor șef: ALEXANDRU ARION

Secretar general de redacție: DANIEL ION

- REDACTORI - Ciprian Enea, Toma Roman jr.
- SPORT - Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu
- FOTOREPORTERI - Florin Ioniță
- CORECTURĂ - Angela Ștefănescu
- COLABORATORI PERMANENȚI - Remus Andrei Ion, Horia Pătrașcu, Ioana Preda, Alex Ștefănescu, Tudor Călin Zarojanu
- CORESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE - Gabriela Adam-Opaiț (Austria), Ștefan Nicolae, Alexandru Graur (Italia)

REBUS

Redactor șef: MIHAI ZGUBEA

REBUSACHE PARADA INTEGRAMELOR

Redactor șef: CONSTANTIN GRIGORE

Mini-REBUS

Redactor șef: DANIEL POPA

Redacția: Aurel Ștefan Alexandrescu,
Mădălina Catană.

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ: Maria Călin, Violeta Enache, Felix Dumitru Grigore, Doru Viniliă

DIFUZARE (222.66.28): Marian Celcan, Elizabeta Costea, Cătălin Helișan, Valerică Leon, Daniel Nica, Valeriu Radu, Dănuț Rizoiu

FINANCIAR-CONTABIL: VIORICA TUDOR, Elena Anghel, Florența Tudor

ADMINISTRATIV: NORU DOGARU, Liliana Crețu, Ionel Blagoci

Cititorii din străinătate se pot abona prin Societatea Comercială „Publicațiile Flacăra” S.A., telefon 222.66.28, fax. 222.82.89, la adresa: Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, cod 71341 - București, România

Pentru abonamentele interne, care se fac la poștă, revista „Flacăra” este înscrisă în Catalogul de presă pe anul 1998 la poziția 4368

Foarte important!

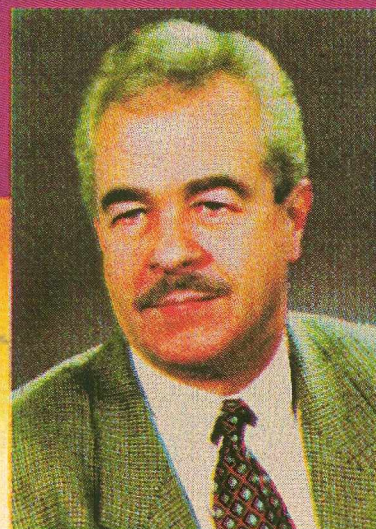
Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenții de presă și personalități citate, responsabilitatea juridică le aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: C&R GRAPHIC™ S.A.

Preț: 5000 lei

LETTER FROM THE GENERAL MANAGER

The automotive world is a permanent search for novelty and progress, a world where only the strong ones have their place and can resist to the battle with themselves and with their merciless competitors.

Automobile Dacia S.A. made a new step to the automotive world standards with the new Dacia Nova model, which materializes a tradition started in 1968 and continued by generations of specialists which, for almost 30 years, were dedicated to the foundation of this car.

Figures from this presentation catalogue offer only a curt image of our company. But behind these figures are days and nights of hard work which turn Dacia to be a permanent presence on the domestic and the external market.

We are sure that, by constant efforts, a lot of work and especially passion, we are approaching this target, having in mind that the new Dacia generation, that of the year 2000, will strengthen the force of Romanian automotive industry.

The origin and the history of our company's success come from the efforts of nowadays generation and its leaders. It is high time for them to leave their mark on the present and especially on the future of the company.

Dr. eng. Constantin Stroe

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'C. Stroe', written in a cursive style.

INTRAROM iR

COMPANIA Cu o suprafață de 3000 mp și peste 2000 mp pentru birouri, având cele mai moderne dotări, INTRAROM se poate compara cu orice altă companie din Europa și din lume. INTRAROM dispune și de cele mai noi și mai performante linii de producție în tehnologie S.M.D. din România. Facilitățile de fabricație cu un înalt grad de automatizare acoperă întreg spectrul de activități legate de producția de serie, cum ar fi: echiparea plăcilor de cablaj imprimat, lipire, testare, anduranță, montare etc.

ACTIVITĂȚI Obiectul de activitate al INTRAROM îl constituie producția de echipamente pentru telecomunicații. Pe lângă aceasta, societatea asigură activități de instalare și service, integrare de sisteme informatice, precum și dezvoltarea de software de aplicații în diverse domenii. INTRAROM asigură service post-livrare pentru toate produsele oferite clienților. Prin aceasta se asigură funcționarea continuă a produselor instalate, la condițiile specifice și corectarea completă și eficientă a tuturor disfuncționalităților din operare, creând o relație de parteneriat cu clienții, care are în vedere evaluarea necesităților și dezbateră problemelor acestora.

CALITATE Un factor important care determină activitatea INTRAROM este preocuparea pentru CALITATEA produselor și serviciilor oferite. În acest sens, INTRAROM a introdus conceptul calității totale, în conformitate cu standardele internaționale ISO 9000, care presupune testarea continuă nu numai a materialelor și a procedurilor de fabricație, ci a tuturor activităților și proceselor, la toate nivelurile companiei. Certificarea ISO 9002 a fost obținută în luna iulie a anului 1997, în urma auditului făcut de prestigioasa firmă BUREAU VERITAS QUALITY INTERNATIONAL.

PERSONAL Instruirea și specializarea sunt factori foarte importanți în selectarea personalului companiei. 60% din angajați au studii superioare și sunt familiarizați cu utilizarea calculatoarelor pentru a putea folosi sistemul informatic al firmei. Pentru menținerea la nivelul tehnologic impus de dinamica domeniilor de activitate ale companiei se aplică personalului angajat un program continuu de școlarizare în țară și în străinătate.

SOFTWARE O direcție prioritară a dezvoltării companiei o constituie dezvoltarea de software de aplicații și realizarea de proiecte informatice „la cheie”, care asigură integrarea celor mai noi tehnologii hardware și software. Se are în vedere cooperarea cu INTRACOM pentru realizarea unor proiecte informatice al căror beneficiar este Uniunea Europeană.

VIITORUL TĂU COMUNICĂ PRIN NOI

CLIEȚI Performanțele și calitatea produselor și serviciilor oferite de compania noastră au făcut din INTRAROM un partener de încredere pentru clienți importanți cum ar fi regiile autonome ROMTELECOM, LOTERIA NAȚIONALĂ, SNCFR sau RENEL. În acest sens, în 1997 a fost livrat către ROMTELECOM un număr de 9000 de telefoane publice cu cartelă cu cip, produse integral în România, INTRAROM devenind astfel principalul furnizor pentru aceste tipuri de echipament. De asemenea, INTRAROM participă ca partener al firmelor ALCATEL-NORVEGIA și IDT ALSTON din S.U.A., la implementarea proiectului finanțat de BERD, de contorizare automată a convorbirilor telefonice (CALL COLLECTION), al cărui beneficiar este ROMTELECOM.

EXPORT Partenerul principal al INTRAROM în activitatea de export este grupul INTRACOM din Grecia, volumul vânzărilor de echipamente și servicii către acesta depășind 5.325.000 USD. De asemenea, în cursul anului 1997 a început colaborarea cu firma IDT ALSTON din S.U.A., concretizată prin producția locală a interfețelor de centrală necesare în cadrul proiectului CALL COLLECTION, menționat anterior, livrările către ROMTELECOM fiind în curs. Legat de aceasta, MIKE MOORE, președintele IDT ALSTON, a declarat: „Acordul cu INTRAROM este o parte importantă a strategiei noastre globale de marketing. Pentru distribuția produselor noastre avem nevoie de parteneri locali puternici și capabili, și credem că INTRAROM, cu o dotare de înalt nivel tehnic și o pregătire a personalului la standarde occidentale, este cea mai potrivită companie românească pentru activitățile de producție pe care le avem în vedere. Sperăm să ne extindem parteneriatul atât în România cât și pe alte piețe”.